ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը

2014

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2014

Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը

2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան 3

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները 2014 թվականին 4

Ֆինանսական համակարգի վերահսկողությունը և սպառողների շահերի պաշտպանությունը 2014 թվականին 14

Կադրերի վերապատրաստումը և համագործակցությունը այլ երկրների վերահսկողների հետ 2014 թվականին 19

ՀՀ ֆինանսական համակարգը 2014 թվականին 21

Բանկեր 22

Ընդհանուր դրույթներ 22

Բանկային համակարգի կապիտալը 24

Բանկային համակարգի պարտավորությունները 26

Բանկային համակարգի ակտիվները 29

Բանկային համակարգի ֆինանսական արդյունքները 33

Բանկային համակարգի ֆինանսական ռիսկերը 36

Վարկային կազմակերպություններ 44

ՀՀ ապահովագրական շուկա 49

Արժեթղթերի շուկայի մասնակիցներ 57

Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ 60

Վճարահաշվարկային համակարգ 63

Վերահսկողության զարգացման հեռանկարները 70

Հավելվածներ 74

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի ֆինանսական համակարգը 2014 թվականին եղել է բավականին ակտիվ՝ տնտեսության իրական հատվածի համար ապահովելով ֆինանսական ծառայությունների հասանելիության ընդլայնում ու մատչելիության ավելացում: Տարվա ընթացքում ֆինանսական համակարգի ակտիվներն աճել են 15%-ով և կազմել համախառն ներքին արդյունքի 83.8%-ը (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել են 6.7 տոկոսային կետով): Ֆինանսական միջնորդության խորացմանը զուգընթաց բանկերի միջև մրցակցության ավելացման պայմաններում պահպանվել են վարկերի տոկոսադրույքների նվազման և ավանդների տոկոսադրույքների ավելացման միտումները՝ հանգեցնելով տոկոսադրույքի սպրեդի նվազմանը:

Աշխարհաքաղաքական հիմնախնդիրների խորացման հետևանքով տարվա չորրորդ եռամսյակում տեղի է ունեցել ՀՀ տնտեսության հիմնարարներից բխող՝ դրամի կտրուկ արժեզրկում, որը նպաստել է ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկերի ավելացմանը: Ստեղծված իրավիճակում ֆինանսական համակարգը ցուցաբերել է ռիսկերի կլանման բարձր ունակություն՝ բավականաչափ արագ հարմարվելով նոր ձևավորվող տնտեսական իրավիճակին: Կենտրոնական բանկը շուկայական իրավիճակի փոփոխությանը արձագանքել է դրամավարկային քաղաքականության և վերահսկողական գործիքների կիրառման ճկուն համադրության ապահովմամբ՝ նպատակ ունենալով պահպանել գների և ֆինանսական համակարգի կայունությունը:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության ոլորտում Կենտրոնական բանկը շարունակել է իրականացնել ֆինանսական հաստատությունների գործունեության կարգավորման արդիականացման, ֆինանսական վերահսկողության արդյունավետության բարձրացման և սպառողների շահերի պաշտպանության ու հասարակության տարբեր նպատակային խմբերի ֆինանսական կրթման աշխատանքներ: 2014 թվականին Կենտրոնական բանկը նախաձեռնել է Բազել III ստանդարտի ներդրմանը առնչվող իրավական ակտերի փոփոխության նախագծեր և իրականացրել ֆինանսական հաստատությունների՝ ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողական համակարգի ներդրման աշխատանքներ:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԴԱՇՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների նորանոր զարգացումները ենթադրում են նաև կարգավորման դաշտի վերանայման անհրաժեշտություն: 2014 թվականին շարունակվել են ֆինանսական հատվածի կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները

Օրենսդրական փոփոխություններ

2014 թվականին ընդունվել է «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը: Նշված օրենքի ընդունումը պայմանավորված է ապահովագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունը տրամադրելու դեպքերի հստակեցման անհրաժեշտությամբ: Փոփոխության համաձայն՝ ապահովագրական գաղտնիք կազմող տեղեկությունը կարող է տրամադրվել նաև «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված լիազոր մարմնին՝ փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման վերաբերյալ կասկածի կամ լիազոր մարմնի հարցման հիման վրա՝ այդ օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով:

Նույն ժամանակահատվածում ընդունվել է նաև «Ներդրումային ֆոնդերի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքը, որով հստակեցվել են ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից կառավարվող բաց ֆոնդի փայի հաշվարկային արժեքի հաշվարկման և հրապարակման պահանջները, ինչպես նաև Կառավարչի կողմից իր վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և հրապարակման կարգը:

Ենթաօրենսդրական փոփոխություններ

2014 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը ընդունել, ինչպես նաև փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ է կատարել մի շարք իրավական ակտերում, մասնավորապես՝

1. Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ում: Ըստ փոփոխությունների՝
   - Կապիտալի համարժեքության նորմատիվների հաշվարկում արտոնյալ բաժնետոմսերի և լրացուցիչ նորմատիվային կապիտալի մասնաբաժինները սահմանափակվել են: Մասնավորապես սահմանվել է, որ
     ա/ 2018 թվականի հունվարի 1-ից արտոնյալ բաժնետոմսերը բանկի հիմնական կապիտալի հաշվարկում կներառվեն հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության առավելագույնը 20 տոկոսի չափով,

բ/ հիմնական տնտեսական նորմատիվների մեծությունը հաշվարկելիս լրացուցիչ կապիտալն ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում կընդգրկվի 2015 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ՝ առավելագույնը հիմնական կապիտալի 50 տոկոսի չափով, 2016 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ՝ առավելագույնը հիմնական կապիտալի 40 տոկոսի չափով, 2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ՝ առավելագույնը հիմնական կապիտալի 30 տոկոսի չափով, իսկ 2018 թվականի հունվարի 1-ից՝ առավելագույնը հիմնական կապիտալի 20 տոկոսի չափով:

- Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (Ն11 նորմատիվ) 2018 թվականի հունվարի 1-ից կկազմի 10 տոկոս:
- Հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկում կապիտալից ոչ նյութական ակտիվները (բանկի գործունեության ընթացքում օգտագործվող համակարգչային ծրագրեր և դրանց օգտագործման իրավունքներ, Վիզա, ՄաստերՔարդ, Ամերիքան էքսպրես, Սվիֆտ, ՍիԲիէյՆեթ, ԱրՔա համակարգերից օգտվելու իրավունք տվող վճարումներ) աստիճանաբար կնվազեցվեն:
- Կապիտալի հաշվարկում երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունների նվազագույն պահանջները խստացվել են. գործող ստորադաս փոխառությունները աստիճանական կնվազեցվեն ընդհանուր կապիտալի հաշվարկից:
- Վերանայվել է պարտադիր պահուստավորման նորմատիվի հաշվարկի հաշվետու և փաստացի ժամանակաշրջանների սահմանման սկզբունքը, մասնավորապես՝ սահմանվել է, որ փաստացի պահուստավորման ժամանակահատվածը սկսվում է հաշվետու ժամանակահատվածի ավարտից ավելի քան 1 ամիս անց, նախկինում գործող հաջորդ օրվա փոխարեն:
- Կանոնակարգ 2-ով սահմանված պահանջները բավարարող պարտատոմսերով ներգրավված միջոցներն ազատվել են պարտադիր պահուստավորումից:
- Վերանայվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխվող պարտադիր պահուստների նվազագույն չափի նորմատիվի հաշվարկման կարգը, մասնավորապես՝ սահմանվել է պահանջ, համաձայն որի՝ արտարժույթով ներգրավված միջոցների դիմաց պահուստավորումը փաստացի պահուստավորման ժամանակահատվածի ընթացքում միջին օրական հաշվարկով իրականացնելու փոխարեն պետք է իրականացվի օրական կտրվածքով:
- Արտարժույթով ներգրավված միջոցների դիմաց Կենտրոնական բանկում տեղաբաշխվող պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը 2014 թ. դեկտեմբերի 18-ից սահմանվել է 24%, այնուհետև՝ 2014 թ. դեկտեմբերի 24-ից նվազեցվել է և սահմանվել 20%:
- Վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպությունների թողարկած պարտատոմսերի համար վարկային ռիսկի կշիռը համապատասխանեցվել է ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթերի ռիսկի կշիռներին, մասնավորապես՝ դրամի դեպքում սահմանվել է 0%, իսկ արտարժույթի դեպքում՝ 10%:
- Բանկերի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվել է.

  ա) մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը՝ հինգ միլիարդ (5.000.000.000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ,

բ) նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը՝ երեսուն միլիարդ (30.000.000.000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ,

գ) 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո՝ բանկի և նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ երեսուն միլիարդ (30.000.000.000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Փոփոխությունների արդյունքում ակնկալվում է բանկային համակարգի կայունության ամրապնդում, ՀՀ բանկային համակարգում գործող բանկերի գործունեության, Կենտրոնական բանկի կողմից մակրոպրուդենցիալ գործիքների կիրառման արդյունավետության բարձրացում:

2. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 3-ում: Մասնավորապես՝
   - Համապատասխան հաշվետվություններում նախատեսվել են դաշտեր, որտեղ պետք է արտացոլվեն մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի (Ն31), խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափի (Ն32), բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափի (Ն41) և բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափի (Ն42) նորմատիվների այն խախտումները, որոնք տեղի են ունեցել պահանջի իրավունքի ծագման պահին, սակայն շտկվել են հաշվետվությունների ներկայացման օրվա դրությամբ:
   - Վերլուծական աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման նպատակով արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվությունում ավելացվել է գործառնությունների դասակարգումն ըստ արդյունաբերական ճյուղերի:

3. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ներդրումային ընկերությունների, կարգավորվող շուկայի օպերատորի, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և պահառուների լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության և/կամ թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգերում, որոնց համաձայն՝
   - Ղեկավարների միջնորդագրերը Կենտրոնական բանկ են ներկայացվելու առցանց ռեժիմով տվյալները մուտքագրելու միջոցով:
   - Ֆինանսական կազմակերպությունների խորհրդի նախագահի գրանցման գործընթացը փոխարինվել է տեղեկացման գործընթացով:
   - Սահմանվել է, որ ղեկավարներին որակավորման վկայականները տրամադրվելու են էլեկտրոնային փոստին ուղարկելու միջոցով՝ թղթային եղանակով տրամադրելու փոխարեն:
   - Փոփոխվել են տեղեկատվական համակարգերի համար պատասխանատու ներքին աուդիտի անդամի համար սահմանված աշխատանքային փորձի պահանջները. սահմանվել է առնվազն 2 տարվա փորձ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում:
   - Նշանակալից մասնակիցների և օտարերկրյա ֆինանսական կազմակերպության նշանակալից մասնակիցների համար սահմանվել են ԿԲ ներկայացվող տեղեկատվության նոր ձևաչափեր:

- Սահմանվել է, որ գրանցման վկայականի կամ լիցենզիայի կորստի դեպքում կորստի վերաբերյալ թերթում տրվող հայտարարության փոխարեն հայտարարությունը տրվելու է Կենտրոնական բանկի ինտերնետային կայքում:
- Սահմանվել է, որ ֆինանսական կազմակերպությունների գլխամասերի շուրջօրյա պահպանիչ-հակահրդեհային ազդարարման համակարգը պետք է միացված լինի Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման կենտրոնի «911» ծառայությանը:
- Ֆինանսական կազմակերպությունների կանոնադրության փոփոխության գրանցման գործընթացում կատարվել են փոփոխություններ, համաձայն որոնց՝ ԿԲ գրանցման է ներկայացվում ոչ թե ամբողջական կանոնադրությունը, այլ միայն փոփոխությունը, իսկ ամբողջական փոփոխված կանոնադրությունները ֆինանսական կազմակերպությունները հրապարակում են իրենց ինտերնետային կայքում:
- Բանկերի, ապահովագրական ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների, ներդրումային ընկերությունների, վարկային կազմակերպությունների, կարգավորող շուկայի օպերատորի, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրոյի գործադիր տնօրենը (վարչության նախագահը, անդամը), գործադիր տնօրենի տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, գլխավոր հաշվապահը որակավորվում են Կենտրոնական բանկում, իսկ նշված կազմակերպությունների մյուս ղեկավարները՝ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված չափանիշները բավարարող որակավորման ստուգում իրականացնող կազմակերպություններում, որոնք էլ տրամադրելու են համապատասխան որակավորման վկայականներ:
- Որակավորող կազմակերպություններում որակավորման ստուգում են անցնելու և որակավորման վկայական են ստանալու նաև ապահովագրական բրոքերի, փոխանակման կետերի, արտարժույթի դիլերների բոլոր ղեկավարները (աշխատակիցները):
- Ֆինանսական կազմակերպությունների մասնաճյուղերի ղեկավարների գրանցման ընթացակարգը ավելի է պարզեցվել, մասնավորապես՝ մասնաճյուղի ղեկավարը համարվելու է Կենտրոնական բանկում գրանցված՝ միջնորդագիրը Կենտրոնական բանկ մուտքագրելու պահից:

Փոփոխությունների արդյունքում ակնկալվում է ֆինանսական կազմակերպությունների ղեկավարների որակավորման ստուգման գործառույթի իրականացում համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից, ինչպես նաև ՀՀ տարածքում գործող ֆինանսական կազմակերպությունների լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության տրամադրման, որակավորման ստուգման և համապատասխանության գնահատման գործընթացների բարելավում և միասնականացում:

4. Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Բանկերից համապարփակ տվյալների ստացման կարգը», համաձայն որի ներդրվել է բանկերից տվյալների ստացման այնպիսի համակարգ, ըստ որի՝ բանկերի կողմից տրամադրվելու են կիրառվող ողջ գործիքակազմի վերաբերյալ չմշակված տվյալներ, որոնք ՀՀ ԿԲ տարբեր ստորաբաժանումները մշակելու են ըստ անհրաժեշտության:

Կարգի ընդունմամբ ակնկալվում է բանկերից ստացվող տեղեկատվության որակի բարելավում, տվյալների օգտագործման ճկունության բարձրացում, առկա հաշվետվական ձևերի և բանկերին տվյալների ընթացիկ հարցումների պակասեցում:

5. Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել «Հայաստանի Հանրապետությունում գրավատնային գործունեության լիցենզավորման կարգում», մասնավորապես՝ ավելացել է ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության Ճգնաժամային կառավարման կենտրոնի «911» ծառայության հետ գրավատան պահպանիչ-հակահրդեհային ազդարարման համակարգի միացման պահանջ:

Ապահովագրական համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2014 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել ««Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» իրավաբանական անձանց միության կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների ձևերը, բովանդակությունը, ներկայացման կարգն ու ժամկետները» որոշման մեջ, որոնց համաձայն՝ ուժը կորցրած են ճանաչվել ԱՊՊԱ կտրոնին վերաբերող դրույթները:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացում են կատարվել «Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները» կանոնակարգ 3/02-ում: Վերոնշյալ որոշմամբ Ն4 նորմատիվի տեխնիկական պահուստների համարժեք ակտիվների ցանկում ներառվել են նաև Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված այն արժեթղթերը, որոնք կարգավորվող շուկայում թույլատրված են առևտրին և ունեն շուկա ստեղծող:
3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվետվությունների ձևերը, դրանցում ներառվող տեղեկատվությունը, ներկայացնելու կարգն ու ժամկետները» կանոնակարգ 3/04-ում: Ապահովագրական ընկերությունների համար սահմանվել են նոր հաշվետվական ձևեր՝ պատասխանատու ակտուարի կողից կատարված հաշվարկների, մասնագիտական կարծիքի, գնահատականների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև սեփական ռիսկերի և վճարունակության գնահատման արդյունքների և ապահովագրության ոլորտում կատարված խարդախությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը Կենտրոնական բանկ ներկայացնելու համար: Կանոնակարգը նաև համապատասխանեցվել է ապահովագրական ընկերությունների նորմատիվային դաշտում կատարված փոփոխությանը:
4. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ապահովագրական բրոքերների հաշվետվությունների ձևերը, տեղեկատվության կազմը, ներկայացման կարգը և ժամկետները» հաստատելու մասին 26.06.2007 թվականի թիվ 197-Ն որոշման մեջ: Ապահովագրական բրոքերների կողմից ներկայացվող հաշվետվությունների կարգում այլ իրավական ակտին կատարած հղման փոխարեն սահմանվել են նոր հաշվետվությունների ձևեր, որոնք պետք է լրացվեն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:

5. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Ապահովագրական պորտֆելի փոխանցման նախնական թույլտվություն տրամադրելու կարգում»: Կարգում սահմանվել է դրույթ, համաձայն որի՝ ապահովագրական պորտֆելը ստանձնող ապահովագրական ընկերությունը պարտավորվում է ստանձնել պորտֆելը փոխանցող ապահովագրական ընկերության ԱՊՊԱ պայմանագրերի էլեկտրոնային համակարգը (դրանց հետ կապված փաստաթղթերը) և ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգի հետագա վարումը, իսկ ապահովագրական պորտֆելը փոխանցող ապահովագրական ընկերությունն էլ պարտավորվում է պորտֆելը ստանձնող ընկերությանը փոխանցել ԱՊՊԱ պայմանագրերի էլեկտրոնային համակարգը (դրանց հետ կապված փաստաթղթերը):

6. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել «Ապահովագրական ընկերության վերակազմակերպման կարգը» կանոնակարգ 3/12-ում: Կանոնակարգում սահմանվել է, որ միացող ապահովագրական ընկերությունը պարտավոր է միացման արդյունքում պահպանվող ապահովագրական ընկերությանը փոխանցել նախկինում կնքած ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով ԱՊՊԱ պայմանագրերի էլեկտրոնային համակարգը (դրանց հետ կապված փաստաթղթերը), իսկ պահպանվող ապահովագրական ընկերությունը պարտավոր է ստանձնել միացող ապահովագրական ընկերության ԱՊՊԱ պայմանագրերի էլեկտրոնային համակարգը (դրանց հետ կապված փաստաթղթերը) և ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգի հետագա վարումը:

7. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություն և լրացում է կատարվել «Ապահովագրական ընկերության ինքնալուծարման նախնական համաձայնության, ինքնալուծարման թույլտվության տրամադրման համար պահանջվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները, լուծարային հանձնաժողովի (կառավարչի) հաշվետվությունների ձևերը, ներկայացման կարգը, հաճախականությունը և ժամկետները, լուծարային հանձնաժողովի (կառավարչի) կողմից հրապարակվող տեղեկությունների ցանկը, հրապարակման կարգը և ձևը» կանոնակարգ 3/13-ում: Ապահովագրական ընկերությունների կողմից ինքնալուծարման նախնական թույլտվություն ստանալու համար փաստաթղթերի ցանկում նախկինում ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած, սակայն ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով իր ապահովագրական պորտֆելն այլ ապահովագրական ընկերության չփոխանցած ապահովագրական ընկերությունների համար ավելացել է պարտավորագիր՝ ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգ մուտքագրված տեղեկատվության վարումը, ինչպես նաև ԱՊՊԱ պայմանագրերի էլեկտրոնային համակարգը և դրանց հետ կապված բոլոր տեղեկություններն ու փաստաթղթերը «Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրո» իրավաբանական անձանց միությանը փոխանցելու վերաբերյալ:

8. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ լրացումներ են կատարվել «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության տեղեկատվական համակարգ ստեղծելու, տեղեկատվական համակարգ ներկայացվող տվյալների կազմը, ներկայացման ձևը, ժամկետները և տեղեկատվական համակարգի օգտագործման կարգը»-ում: Սահմանվել է, որ ընկերությունները պարտավոր են ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգ տեղեկատվություն ներկայացնել, ինչպես նաև փոփոխել արդեն իսկ ներկայացված տեղեկատվությունը ապահովագրական պորտֆելի փոխանցման և ապահովագրական ընկերությունների միացման դեպքերում ստանձնած ապահովագրության պայմանագրերի գծով: Ապահովագրական ընկերությունների լուծարման դեպքում Բյուրոն պետք է փոփոխություն կատարի ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգում:

9. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություն է կատարվել «Երաշխավորման ֆոնդին պարբերական վճարների կատարումը ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին» ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշման մեջ: Երաշխավորման ֆոնդին կատարվող պարբերական վճարումները դադարեցվել են 1 տարի ժամկետով:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտի բարեփոխումների նպատակով 2014 թվականին ընդունվել և փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել հետևյալ իրավական ակտերում.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող ծախսերի կազմն ու առավելագույն չափը» կանոնակարգ 10/12-ում: Դրանց համաձայն՝ ֆոնդի տարեկան արտաքին աուդիտի վճարը կարող է կատարվել պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի հաշվին, որի դեպքում աուդիտի ընդհանուր ծախսը ֆոնդերի միջև բաշխվում է համամասնորեն՝ ըստ այդ ֆոնդերի ակտիվների մեծության: Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի հաշվին տարեկան արտաքին աուդիտի գծով կատարվող ծախսի համար սահմանված է առավելագույն չափ՝ կախված ֆոնդերի ակտիվների ծավալից:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Մասնակցի կատարած կուտակային վճարների հաշվին ձեռք բերված կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի մարման և համապատասխան միջոցներն անկանխիկ եղանակով ստանալու համար ներկայացվող դիմումի ձևը և ներկայացման կարգը հաստատելու մասին» որոշումը: Իրավական ակտով սահմանվում է ընթացակարգ, որով մասնակիցը սույն թվականի սեպտեմբերի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 25-ը կարող է դիմում ներկայացնել մասնակիցների ռեեստրը վարողին՝ իր կողմից կատարված կուտակային վճարների հաշվին ձեռք բերված կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի մարման և միջոցներն անկանխիկ եղանակով ստանալու նպատակով:
3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումային սահմանափակումները» կանոնակարգ 10/30-ը: Իրավական ակտով սահմանվել են նախկինում ՀՀ Կառավարության որոշմամբ սահմանված կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների արժութային և քանակական սահմանափակումները՝ «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ նոր օրենքի մոտեցումներին համահունչ:
4. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումներով փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել ներդրումային ֆոնդերի (այդ թվում՝ կենսաթոշակային ֆոնդերի) ոլորտը կարգավորող 27 իրավական ակտերում: Փոփոխությունների և լրացումների նպատակն է նշված իրավական ակտերը համապատասխանեցնել «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքում կատարված փոփոխություններին և կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գործողության նոր մեխանիզմներին:
5. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել Կանոնակարգ 5/08-ում, որոնց նպատակն է հստակեցնել որոշ դրույթներ՝ հաշվի առնելով «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքում կատարված փոփոխությունները և կուտակային բաղադրիչի մասնակիցների ռեեստրը վարողի տեղեկատվական համակարգից (AMPIS) ներկայացվող տվյալների առանձնահատկությունները: Դրանով կամբողջականացվեն կուտակային բաղադրիչի վերաբերյալ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հավաքագրվող տեղեկատվությունը և կուտակային կենսաթոշակային համակարգի վերաբերյալ կատարվող վերլուծությունների արդյունքները:

6. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումներով հաստատվել են «Բաց կամ միջակայքային ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից փայերի (բաժնետոմսերի) հետգնման (մարման) կասեցման հիմքերը» կանոնակարգ 10/26-ը և «Կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի կողմից փայերի (բաժնետոմսերի) հետգնման (մարման) կասեցման և թողարկման կասեցման հիմքերը» կանոնակարգ 10/27-ը: Սահմանվել են ֆոնդի փայերի (բաժնետոմսերի) հետգնման (մարման, թողարկման) կասեցման այնպիսի հիմքեր, որոնք հնարավորինս կզսպեն ֆոնդի կառավարիչների կողմից ֆոնդի փայերի (բաժնետոմսերի) հետգնման (մարման, թողարկման) մասնակիցների շահերից չբխող կասեցումների իրականացումը:

Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման դաշտում 2014 թ. կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները.

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող առևտրային բանկերի՝ առանց բանկային հաշվի բացման դրամական փոխանցումների իրականացման արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերում մասնակցության մասին» որոշումը, որով սահմանվել է, որ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործունեություն իրականացնող այն առևտրային բանկերը, որոնք մասնակցում են իրենց հետ փոխկապակցված Արագ փոխանցումների մեկ համակարգին կամ փոխկապակցված են այդպիսի Արագ փոխանցման համակարգի օպերատորի հետ, ապահովում են առնվազն երկու այլ Արագ փոխանցումների համակարգերում մասնակցությունը:

2. Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ ուժը կորցրած է ճանաչվել «Արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերում մասնակցության թույլտվության տրամադրումը կարգը» և հաստատվել է «Արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերում մասնակցելու թույլտվության տրամադրումը, արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգի գործունեության կանոններում և ներկայացված փաստաթղթերում կենտրոնական բանկին տեղեկացման ենթակա փոփոխությունների ցանկը և համակարգը բնութագրող չափանիշները, գրանցամատյանի վարման կարգը»: Որոշման նպատակն է պարզեցնել արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգերում մասնակցության թույլտվության տրամադրման գործընթացը և հստակեցնել Կենտրոնական բանկ ներկայացվող տեղեկատվությունը, մասնավորապես.
   - Սահմանվել է Համակարգին մասնակցելու թույլտվության տրամադրման պարզեցված ընթացակարգ այն դեպքում, երբ տվյալ համակարգը մեկ անգամ արդեն գնահատվել է ԿԲ կողմից և ներառված է ԿԲ կայքում տեղադրվող Գնահատված ցանկում:
   - «Վճարահաշվարկային համակարգերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքում կատարված փոփոխությունների արդյունքում սահմանվել են Համակարգին մասնակցելու թույլտվություն ստանալու ժամանակ անհրաժեշտ նոր փաստաթղթերին ներկայացվող պահանջները, մասնավորապես.
     1. դիմորդի իրավունքների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկանքի ձևը,
     2. դիմորդի և Համակարգի օպերատորի միջև կնքվող պայմանագիրը կամ պայմանագրի նախագիծը ներկայացնելու պահանջը,

3. Համակարգի նկարագրության և գործունեության վերաբերյալ տրամադրվող տեղեկատվության տեղեկանքի ձևը,
4. Համակարգին մասնակցելու հնարավոր ռիսկերի գնահատումը պարունակող տեղեկանքի ձևը,
5. Համակարգի օպերատորի և վերջինիս սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկանքի ձևը,
6. փոփոխությունների ցանկը, որոնց վերաբերյալ Հայաստանի մասնակիցը պարտավոր է տեղեկացնել Կենտրոնական բանկին:

3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ նոր խմբագրությամբ հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում վճարային քարտի թողարկման, սպասարկման և տարածման, ինչպես նաև վճարային քարտով գործառնությունների իրականացման կարգը», որի համաձայն՝
   1) Հստակեցվել են ՀՀ տարածքում թողարկվող վճարային քարտերի տեսակները և օգտագործման հնարավորությունները, մասնավորապես՝
      ա. սահմանվել է առանց «անուն, ազգանուն» դաշտի առկայության վճարային քարտի տեսակ՝ պայմանով, որ.
         - ✓ թողարկվել է ոչ ավելի, քան երկու տարի գործողության ժամկետով՝ միայն ՀՀ դրամով,
         - ✓ կարող է օգտագործվել բացառապես PIN-կոդի կիրառմամբ,
         - ✓ ենթակա չէ նույն անձի անունով վերաթողարկման,
         - ✓ ենթակա չէ օգտագործման ինտերնետ միջավայրում,
      բ. կատարվել են փոփոխություններ վճարային քարտերի դասակարգման մեջ, մասնավորապես՝ սահմանվել են քարտերի հետևյալ տեսակները՝ դեբետային, հաշվարկային և վարկային:
   2) Հստակեցվել և լրամշակվել է վճարային քարտով նախորդ ամսվա ընթացքում կատարված գործառնությունների վերաբերյալ քարտապանին տրամադրվող հաշվետվության (քաղվածքի) ձևը:

4. Փոփոխություններ են կատարվել «Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 3-ում, որոնց նպատակն է եղել հստակեցնել վճարային քարտերի թողարկման, սպասարկման և տարածման կարգը սահմանող իրավական ակտում կատարված փոփոխությունների արդյունքում ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվության ձևը: Մասնավորապես՝ սահմանվել են հաշվետու բանկի կողմից թողարկված վճարային քարտերի տեսակների, վճարային քարտ սպասարկող սարքավորումների տեղադրման վայրի, ինչպես նաև հայաստանյան և արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված և ՀՀ տարածքում և արտասահմանում վճարային քարտերով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվության տրամադրման նոր կանոններ:

5. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդն ու ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը համատեղ ընդունել են «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերում հարկային մարմնում հաշվառված հարկ վճարողների համար հաշիվների բացման, ինչպես նաև փակման դեպքերում հարկային մարմնին էլեկտրոնային եղանակով տեղեկատվության տրամադրման վերաբերյալ կարգը», որով սահմանվել են հարկ վճարող կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի համար բանկերում բանկային հաշիվ բացելիս (փակելիս) հաշվի բացման (փակման) մասին հարկային մարմնին էլեկտրոնային եղանակով տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգը, ինչպես նաև հաշվի բացման (փակման) մասին

հարկային մարմնին տրամադրվող տեղեկատվության պարտադիր վավերապայմանները: Որոշման նպատակը ՀՀ գործարար միջավայրի բարելավումն է՝ հարկ վճարողների բանկային հաշիվների բացման մասին հարկային մարմնին տեղեկացման ժամանակի կրճատման միջոցով:

Սպառողների շահերի պաշտպանության և գործարար վարվելակերպի ոլորտի կարգավորման դաշտում 2014 թվականին լրամշակվել և փոփոխվել են հետևյալ իրավական ակտերը.

1. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել ***«Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական depozիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ում:*** Դրանց նպատակն է բարելավել թափանցիկության պահանջները և սպառողների համար սահմանել ֆինանսական ծառայությունների համեմատման արդյունավետ միջոցներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների համար սահմանվել են սպառողական վարկերի համար ընդհանրական թերթիկներ ունենալու պահանջներ, ընդ որում՝ նոր ընդհանրական թերթիկը փոխարինելու է գործող տեղեկատվական ամփոփագրին և ստանդարտ ձևաչափով սպառողին ներկայացնելու է սպառողական վարկի ընդհանուր էական պայմանները:

2. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել ***«Բանկի և ավանդատուի, կրեդիտավորողի և սպառողի հաղորդակցման կարգը, պայմանները, ձևերը և նվազագույն պահանջները» կանոնակարգ 8/05-ում,*** համաձայն որոնց՝ ֆինանսական կազմակերպությունները սպառողական վարկերի համար, մինչև պայմանագրի կնքումը, սպառողներին տրամադրելու են անհատական թերթիկներ, որոնք ներառելու են սպառողական վարկի այն էական պայմանները, որոնց հիման վրա կնքվելու է վարկային պայմանագիրը: Փոփոխությունների և լրացումների նպատակն է մինչև պայմանագրի կնքումը սպառողներին ծանոթացնել սպառողական վարկերի էական պայմաններին՝ հնարավորություն ընձեռելով համեմատել դրանք միևնույն տեսակի ծառայության պայմանների հետ և մատչելի ձևով վերջիններիս ծանոթացնել այն էական պայմաններին, որոնք արտացոլվելու են պայմանագրում:

3. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել ***«Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակցի անունից կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչ և կենսաթոշակային ֆոնդ ընտրելու մասին մասնակցին տրամադրվող տեղեկատվությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները» կանոնակարգ 8/05.1-ում և «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական depozիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ում,*** որոնք հիմնականում պայմանավորված էին 2014 թվականի հունիսի 21-ին ընդունված ««Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքով:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Օրենսդրական դաշտին ֆինանսական հաստատությունների գործունեության համապատասխանության, ռիսկերի բացահայտման, փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի, ֆինանսական համակարգի սպառողների շահերի պաշտպանության և այլ նպատակներով Կենտրոնական բանկը իրականացնում է «փաստաթղթային» և «տեղերում» ստուգումներ:

Կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական հաստատություններում իրականացված փաստաթղթային և տեղերում ստուգումների հիմնական ուղղվածություններն են.

- ակտիվների որակի գնահատումը,
- ներքին հսկողության համակարգը,
- օրենսդրությանը գործունեության համապատասխանությունը,
- ռիսկերի կառավարման համակարգը,
- կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների ապահովումը,
- գործունեության անվտանգության և հուսալիության պահանջների ապահովումը,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտը,
- թափանցիկության ապահովումը,
- կանոնակարգման դաշտի փոփոխություններին ընկերությունների գործունեության համապատասխանեցումը,
- վերաապահովագրության ռիսկայնության մակարդակը,
- ազդագրի և/կամ առևտրի ազդագրի գրանցման գործընթացների կազմակերպումն ու վերահսկումը,
- հաշվետու թողարկողների կողմից հրապարակման ենթակա տեղեկատվության թափանցիկության, լիարժեքության և արժանահավատության ապահովման նկատմամբ վերահսկողությունը,
- արժեթղթերի հրապարակային առաջարկությամբ հանդես եկող անձանց գործողությունների՝ օրենսդրությանը համապատասխանության նկատմամբ վերահսկողությունը,
- փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարը,
- սպառողների շահերի պաշտպանությունը,
- ծառայությունների մատուցման որակի գնահատումը:

Վերահսկողություն

2014 թվականին Կենտրոնական բանկի ֆինանսական վերահսկողության վարչության կողմից իրականացվել են ինչպես «փաստաթղթային» այնպես էլ 369 «տեղերում» ստուգումներ:

Աղյուսակ 1. Տեղերում ստուգումները և վերահսկողության աշխատակիցների ծանրաբեռնվածությունը

Ցուցանիշներ	2011 թվական	2012 թվական	2013 թվական	2014 թվական
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության աշխատակիցների թիվը	84	84	86	86
Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների և գրավատների ընդհանուր ակտիվները (տարեկան միջին)	2.047 տրլն դրամ	2.457 տրլն դրամ	2.985 տրլն դրամ	3.790 տրլն դրամ
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության մեկ աշխատակցի միջին ծանրաբեռնվածությունը	24.4 մլրդ դրամ	25.3 մլրդ դրամ	34.7 մլրդ դրամ	44.1 մլրդ դրամ
Տարվա ընթացքում իրականացված ստուգումների թիվը, այդ թվում՝	235	241	211	369
բանկերում՝ բոլոր ուղղություններով	7	5	5	4
բանկերում՝ նպատակային	13	8	37	36
վարկային կազմակերպություններում՝ բոլոր ուղղություններով	6	5	7	5
վարկային կազմակերպություններում՝ նպատակային	1	1	-	-
ապահովագրական ընկերություններում՝ բոլոր ուղղություններով	3	3	2	2
ապահովագրական ընկերություններում՝ նպատակային	-	12	11	19
ապահովագրական բրոքերային ընկերություններ	-	-	2	-
ապահովագրական գործակալներ	38	-	-	-
ներդրումային ընկերություններ	4	2	4	4
Ֆինանսական շուկայի այլ մասնակիցներ (արտարժույթի փոխանակման կետեր, գրավատներ, վճարահաշվարկային կազմակերպություններ և այլն)	163	205	143	299

Տարվա ընթացքում իրականացված ստուգումների արդյունքում բացահայտված խախտումներում, նախորդ տարվա համեմատ, ավելացել է բանկերի խախտումների քանակը: Նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է նաև կիրառված պատժամիջոցների քանակը:

Աղյուսակ 2. Ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թույլ տրված խախտումների համար կիրառված պատժամիջոցները 2014 թվականին

Ցուցանիշներ	Առևտրային բանկեր	Վարկային կազմակերպություններ	Ապահովագրական ընկերություններ	Գրավատներ	Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ*
Պատժամիջոցներ					
Լիցենզիայի ուժը կորցրած ճանաչում	-	-	-	3	-
Տուգանք կազմակերպությանը	299	107	128	95	13
Տուգանք ղեկավարին	-	-	-	-	-
Տույժ	3	-	-	-	-
Նախազգուշացում	230	58	60	25	5
Ղեկավարին մասնագիտական որակավորման վկայականից զրկում	-	-	-	-	-
Լիցենզիայի գործունեության ժամանակավոր կասեցում	-	-	-	5	-
Կարճում	1	-	-	-	-

** Վճարային գործիքներ կիրառող և դրամական փոխանցում, վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնող կազմակերպություններ:*

Սպառողների շահերի պաշտպանություն

- Շարունակական են եղել ֆինանսական ոլորտում սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական իրազեկման նպատակով իրականացվող միջոցառումները, որոնք ուղղված էին ինչպես գործարար վարվելակերպի կարգավորմանն ու վերահսկողությանը, այնպես էլ հանրության ֆինանսական կրթվածության մակարդակի բարձրացմանը: Կատարելագործվել և մշակվել են ***գործարար վարվելակերպի վերահսկողության*** գործընթացները կարգավորող ձեռնարկներ, մասնավորապես լրամշակվել է «Ֆինանսական կազմակերպությունների գործարար վարվելակերպի տեղերում ստուգման ձեռնարկը»:
- Մշակվել է «Ստուգիչ գործարքների իրականացման ձեռնարկը», որի նպատակն է ստուգիչ գործարքների իրականացման համար սահմանել հստակ ընթացակարգեր և գործընթացներ, որոնք Կենտրոնական բանկին հնարավորություն կտան ուսումնասիրելու շուկան, բացահայտելու գործարար սովորույթները, ինչպես նաև ստուգելու ֆինանսական կազմակերպության հաճախորդների սպասարկման գործընթացի համապատասխանությունը օրենսդրական պահանջներին և անհրաժեշտության դեպքում կիրառելու համապատասխան վերահսկողական միջոցառումներ:
- Մշակվել է «Սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման կենտրոնի թեժ գծի վարման, թեժ գծի միջոցով ստացված զանգերի արձագանքման աշխատակարգը»: Սահմանվել են այնպիսի կանոններ, սկզբունքներ և գործընթացներ, որոնց կիրառումը կհանգեցնի թեժ գծի միջոցով իրականացվող գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը, ստացված տեղեկատվության ուսումնասիր-

ման և համապատասխան գործողությունների իրականացման օպերատիվության ավելացմանը, թեժ գծին զանգահարող սպառողների շահերի, իրավունքների օբյեկտիվ պաշտպանությանը:

Շարունակվել են ֆինանսական կազմակերպությունների գործարար վարվելակերպի՝ տեղերում և հեռակա ստուգումները:

- մատուցվող ծառայություններ,
- հաճախորդների սպասարկում,
- բողոքների և վեճերի լուծման գործընթաց,
- գովազդ և հրապարակվող այլ տեղեկություններ:

Տեղերում ստուգումների շրջանակներում ստուգվել են նաև վերոնշյալ ուղղություններով ֆինանսական կազմակերպություններում ներքին հսկողության պատշաճ գործընթացների առկայությունն ու կիրարկումը:

Ֆինանսական կազմակերպությունների գործարար վարվելակերպի հեռակա ստուգումների շրջանակներում ստուգվել են՝

- կազմակերպությունների հեռուստագովազդները,
- կազմակերպությունների ինտերնետային կայքերում հրապարակվող տեղեկատվությունը,
- հրապարակվող տեղեկատվության մի շարք տեսակներ (ռադիոգովազդներ, արտաքին գովազդային վահանակներ, տեղեկատվական ամփոփագրեր և այլն)՝ ըստ անհրաժեշտության:

Իրականացվել են սպառողներից գրավոր եղանակով և թեժ գծի միջոցով ստացված բողոքների ուսումնասիրության և արծագանքման աշխատանքներ: 2014 թվականին թեժ գծի միջոցով ստացվել են մոտ 1000 հարցումներ և բողոքներ:

Ֆինանսական իրազեկման բարձրացման նպատակով կատարվել են մի շարք միջոցառումներ, այդ թվում՝ ՀՀ Կառավարության հավանությանն է արժանացել «Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարությունը» և դրա 2014-2019 թվականների գործողությունների ծրագիրը, որը ֆինանսական կրթումը դիտարկում է որպես համընդհանուր, պետական ծրագիր: Այն կարևոր հիմնաքար է ՀՀ-ում ֆինանսական կրթվածության բարձրացման ուղղությամբ «մասնավոր-պետություն-հասարակություն» ջանքերի համախմբման և ապագայում արդյունավետ քայլերի իրականացման համար: Զուգահեռաբար շարունակվել են հանրության շրջանում անձնական ֆինանսների կարևորման և դրանց իրազեկմանը նպատակաուղղված միջոցառումները: 2014 թվականի հոկտեմբերին ևս իրականացվել է «Իմ ֆինանսների միամսյակ» ծրագիրը, որի շրջանակում ֆինանսական կառույցների, միջազգային դոնորների, ոլորտում ակտիվ հասարակական կազմակերպությունների համատեղ ջանքերով կազմակերպվել են մի շարք միջոցառումներ՝ ֆինանսական շրջագայություններ, ֆինանսական թեմաներով մրցույթներ, միջհամալսարանական «Ինչ, որտեղ, երբ» առաջնություն և բանավեճերի մրցաշար, «Իմ երազանքների ծառ» միջոցառումը, սեմինարներ մի շարք համալսարաններում և դպրոցներում, բացօթյա ցուցահանդեսներ Երևանում և ՀՀ բոլոր մարզերում և այլն: Միաժամանակ շարունակվել են «Ֆինանսներ բոլորի համար» ինտերնետային կայքի (www.abcfinance.am) կատարելագործման, կենսաթոշակային համակարգի բարեփոխումների լուսաբանման աշխատանքները, «Պատանեկան նվաճումներ», «ԱՅՍԵԿ Հայաստան» և «Ժողովրդավարական կրթության հայկական կենտրոն-Սիվիտաս» հասարակական կազմակերպությունների հետ հա-

մագործակցությունը դպրոցականների և ուսանողների ֆինանսական կրթման համատեղ միջոցառումների իրականացման գործընթացում: Շարունակական են եղել նաև գրավոր և թեժ գծի միջոցով սպառողներից ստացված բողոքներին արձագանքելու աշխատանքները: Հանրությանը ԱՊՊԱ կեղծ վկայագրերի կնքումից զերծ պահելու նպատակով լուսաբանման նոր աշխատանքներ են իրականացվել: Առանձին թիրախային խմբերի համար, ինչպիսիք են զինվորականները, գյուղական համայնքների բնակիչները, իրականացվել են անձնական ֆինանսների կառավարմանը առնչվող սեմինարներ:

ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Միջազգային նորանոր զարգացումները պահանջում են գիտելիքների կատարելագործում, օտարերկրյա փորձի ընկալում ու ներդրում: Կենտրոնական բանկը 2014 թվականին շարունակել է անձնակազմի որակավորման բարձրացմանն ուղղված քաղաքականության իրականացումը:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործառույթների արդյունավետության բարձրացման նպատակով համապատասխան աշխատակիցները հաշվետու տարվա ընթացքում մասնակցել են մի շարք ներքին և արտաքին դասընթացների, աշխատանքային այցերի և կոնֆերանսների: Վերապատրաստված աշխատակիցները ներկայացրել են հաշվետվություն, մշակված հարցաթերթերի միջոցով գնահատել դասընթացների արդյունավետությունը, հանդես եկել կիրառելի փորձի ներդրման առաջարկություններով և շահագրգիռ ստորաբաժանումների աշխատակիցներին փոխանցել վերապատրաստման արդյունքում ստացած գիտելիքները:

2014 թվականին շարունակվել է համագործակցությունը Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի, Վիեննայի միացյալ ինստիտուտի, Միջազգային հաշվարկների բանկի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Շվեյցարիայի, Իտալիայի, Նիդեռլանդների, Լեհաստանի, Չեխիայի և Ավստրիայի ազգային ու կենտրոնական բանկերի, Անգլիայի բանկի՝ կենտրոնական բանկերի ուսումնական կենտրոնի, Լյուքսեմբուրգի դքսության ֆինանսական տեխնոլոգիաների փոխանցման գործակալության, Եվրասիական տնտեսական համագործակցության երկրների, Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության և այլ կառույցների հետ: Վերոնշյալ կառույցների կողմից կազմակերպված դասընթացների, կոնֆերանսների և աշխատանքային փորձի փոխանակման, վերապատրաստման թեմաները հիմնականում վերաբերել են ֆինանսական կայունության, բանկային, ապահովագրական, արժեթղթերի շուկաների մասնակիցների վերահսկողության և կարգավորման արդի խնդիրներին: ԿԲ մի շարք մասնագետներ իրական ժամանակի ռեժիմով մասնակցել են Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի կողմից իրականացվող ֆինանսական վերահսկողության ուսուցողական դասընթացներին: Հաշվետու ժամանակաշրջանում ԿԲ աշխատակիցները շարունակել են մասնակցել նաև ֆինանսական, հաշվապահական, աուդիտորական, ապահովագրական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտներում միջազգային մասնագիտական որակավորման քննություններին:

2014 թվականին պահպանվել և զարգացվել է Կենտրոնական բանկի բարձր որակավորում ունեցող աշխատակիցների կողմից երիտասարդ մասնագետների համար դասընթացներ կազմակերպելու մշակույթը, որի նպատակն է գիտելիքի ու փորձի, մասնագիտական գործունեության համար կարևոր հմտությունների փոխանցումը: Աշխատակիցների մասնագիտական զարգացումն ապահովելու նպատակով կատարվել են աշխատանքի շրջափոխումներ (ռոտացիա), որոնք էապես նպաստում են փորձառու մասնագետների գիտելիքների ընդլայնմանը:

Կենտրոնական բանկն ակտիվ համագործակցել է ԲՈՒՀ-երի հետ. մասնակցել է ուսանողների հետ հանդիպումներին, անցկացրել գիտահետազոտական ու աշխատանքային պրակտիկաներ:

Կենտրոնական բանկը շարունակել է բազմակողմ և երկկողմ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Կենտրոնական բանկն ընդունել է Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) պատվիրակությանը և Համաշխարհային բանկի (ՀԲ) կենսաթոշակային բարեփոխումների ոլորտում տեխնիկական օժանդակության առաքելությանը: Գործնական կապերը ընդլայնելու, երկրի մակրոտնտեսական վիճակին ծանոթանալու և բանակցություններ վարելու նպատակով 2014 թվականին Կենտրոնական բանկ են այցելել Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (EBRD), Ասիական զարգացման բանկի (ADB), Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկի (BSTDB) պատվիրակությունները:

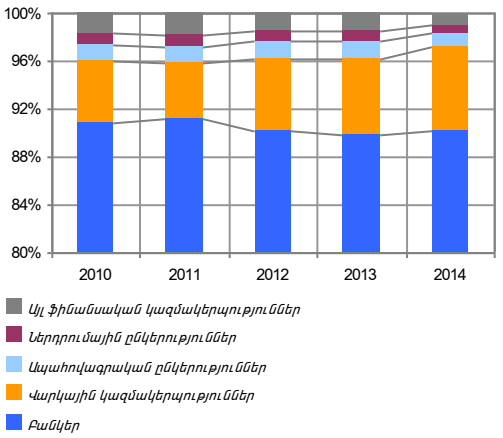
Կենտրոնական բանկի կողմից կազմակերպվել են մի շարք գործնական հանդիպումներ, նիստեր, «կլոր սեղաններ» և համաժողովներ: 2014 թվականին կայացել է ԱՊՀ երկրների ապահովագրական վերահսկողության մարմինների ղեկավարների Միջպետական համակարգող խորհրդի նիստը, Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամի (European Fund for South Eastern Europe) տարեկան համաժողովը, Կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայի բանկային վերահսկողների (BSCEE-Banking Supervisors from Central and Eastern Europe) խմբի տարեկան համաժողովը, Ֆինանսական կայունության ինստիտուտի (Financial Stability Institute), Ապահովագրական վերահսկողների միջազգային ասոցիացիայի (International Association of Insurance Supervisors) և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից համատեղ կազմակերպված տարածաշրջանային սեմինարը:

Տարվա ընթացքում շարունակվել են աշխատանքները երկկողմ, ինչպես նաև միջկառավարական հանձնաժողովների շրջանակներում նախատեսված օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի միջև համաձայնագրեր և փոխըմբռնման հուշագրեր ստորագրելու ուղղությամբ:

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Գրաֆիկ 1.

Ֆինանսական համակարգի ակտիվների կառուցվածքը ըստ ֆինանսական հաստատությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2014 թվականին ՀՀ ֆինանսական համակարգը եղել է բավականին ակտիվ՝ ապահովելով անվանական ՀՆԱ-ի նկատմամբ հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով առաջանցիկ աճի տեմպեր: Տարվա ընթացքում ֆինանսական համակարգի վարկերի և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշը աճել է 6.3 տոկոսային կետով և կազմել 49.1%, իսկ ակտիվների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշը աճել է 6.7 տոկոսային կետով և կազմել 83.8%:

Ֆինանսական համակարգի խոշոր մասնակիցը շարունակում է մնալ բանկային համակարգը, որին բաժին է ընկնում ֆինանսական համակարգի ակտիվների 90%-ը: Հաշվետու տարում ևս բանկային համակարգին հաջողվել է ապահովել հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների զգալի աճ, իսկ մրցակցության հետագա խորացման արդյունքում արձանագրվել է նաև տոկոսադրույքների սպրեդի նվազում:

ԲԱՆԿԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերը

31.12.2014 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 21 առևտրային բանկեր և մեկ զարգացման բանկ («Համահայկական բանկ» ԲԲԸ): Հաշվետու տարում անվանական ՀՆԱ-ի նկատմամբ բանկային համակարգի հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների առաջանցիկ աճի պայմաններում արձանագրվել է ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշների զգալի աճ: Բանկային համակարգի ակտիվների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշները աճել են համապատասխանաբար 6.4 և 5.7 տոկոսային կետով և կազմել 75.4% և 45.8%: Ավանդների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 0.2 տոկոսային կետով և կազմել 35.5%:

2014 թ. արձանագրվել է ֆինանսական ծառայությունների հասանելիությունը բնութագրող ցուցանիշների զգալի աճ: Բանկային մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 24-ով և տարեվերջին կազմել 509: Արդյունքում, 100000 չափահաս բնակչի հաշվով, մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 3.0 տոկոսային կետով և կազմել 22.8:

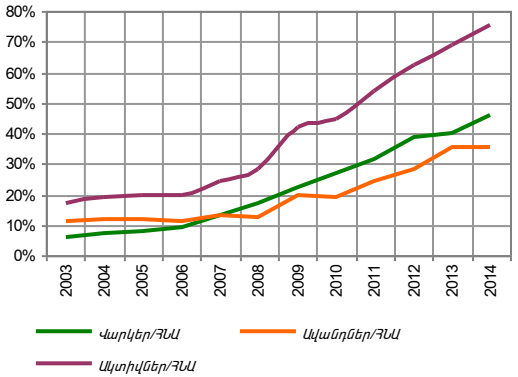
Աղյուսակ 3. Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիությունը

	2012	2013	2014
100000 չափահաս բնակչի հաշվով մասնաճյուղերի քանակ	18.9	19.8	22.8
100000 չափահաս բնակչի հաշվով ԱԳՄ-ների քանակ	44.8	51.1	62.1

Բանկային համակարգի աշխատակիցների քանակը (ներառյալ՝ սպասարկող անձնակազմը) ավելացել է 2.9%-ով և տարեվերջին կազմել 11792: Ընդհանուր թվաքանակում ղեկավար անձնակազմի տեսակարար կշիռը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 0.5 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 16.6%:

Գրաֆիկ 2.

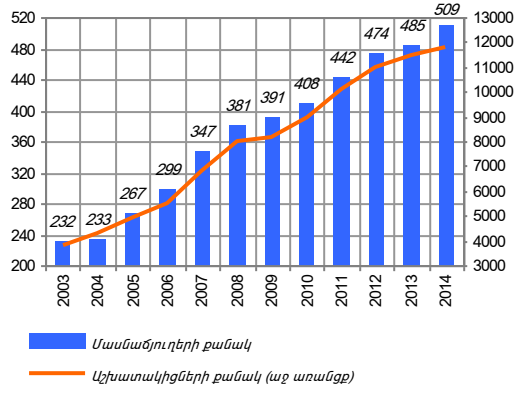
Բանկային համակարգի ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 3.

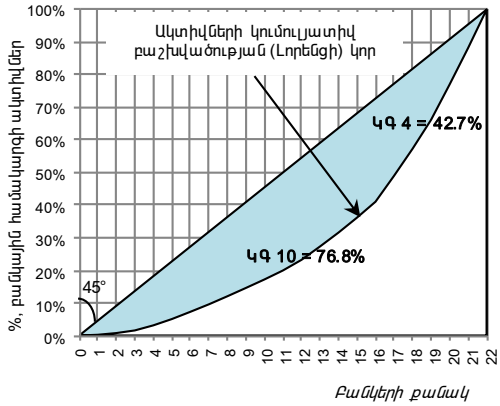
Բանկերի մասնաճյուղերի և աշխատակիցների քանակը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 4.

Բանկերի ակտիվների կումուլյատիվ բաշխվածությունը՝ ըստ ակտիվների մեծության[1]

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2014 թվականին արձանագրվել է Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակցի աճ գրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով՝ բացառությամբ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների: Այդուհանդերձ, կենտրոնացվածության գործակիցները պահպանվել են 0.06-ից 0.1–ի միջակայքում՝ փաստելով բանկային համակարգի նվազ կենտրոնացվածության մասին:

Աղյուսակ 4. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.12	31.12.13	31.12.14
Ընդհանուր ակտիվներ	0.0683	0.0699	0.0727
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.0705	0.0727	0.0751
Ընդհանուր կապիտալ	0.0618	0.614	0.0627
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր	0.0740	0.0724	0.0754
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	0.0745	0.0760	0.750
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ բանկային հաշիվներ)	0.0967	0.1169	0.0926

Խոշոր և մանր բանկերի միջև բևեռացվածությունը ևս աճել է գրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով՝ բացառությամբ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների: Բևեռացվածության փոքր աճի մասին է փաստում նաև ըստ ակտիվների Ջինիի կենտրոնացվածության գործակցի աճը. նախորդ տարվա համեմատ այս գործակիցն աճել է 1.0 տոկոսային կետով և կազմել 37.0%:

[1] *Ըստ ակտիվների մեծության բանկերի ակտիվների կուտակային կումուլյատիվ բաշխվածության (Լորենցի) կորը կիրառվել է Ջինիի կենտրոնացվածության ինդեքսի հաշվարկման համար՝ որպես 45^0 անկյամբ տարված և Լորենցի կորերով պարփակված բազմանկյունների մակերեսների տարբերություն:*

Աղյուսակ 5. Բանկային հատվածի կենտրոնացվածության մակարդակը

Ցուցանիշներ	31.12.12	31.12.13	31.12.14
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4 (խոշորագույն չորս բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	39%	39%	43%
ԿԳ 10 (խոշորագույն տասը բանկերի տեսակարար կշիռը համակարգում)	75%	77%	77%
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	40%	40%	43%
ԿԳ 10	77%	79%	78%
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	37%	37%	37%
ԿԳ 10	68%	69%	71%
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր			
ԿԳ 4	42%	42%	44%
ԿԳ 10	78%	78%	78%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ			
ԿԳ 4	42%	44%	43%
ԿԳ 10	79%	80%	79%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ընթացիկ ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ բանկային հաշիվներ)			
ԿԳ 4	52%	59%	52%
ԿԳ 10	83%	86%	83%

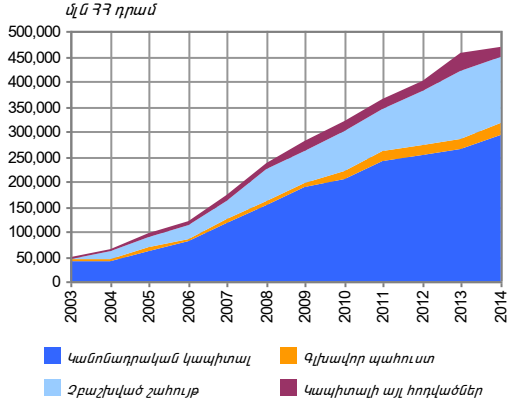
ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

Բանկային համակարգի կապիտալի աճի միտումները

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 2.9%-ով (13.1 մլրդ դրամով) և կազմել 469.1 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է հաշվետու տարվա 21.2 մլրդ դրամ զուտ շահույթով: Տարվա ընթացքում 8 բանկ համալրել են կանոնադրական կապիտալը ընդհանուր 27.1 մլրդ դրամի չափով, որից 10.1 մլրդ դրամը համալրվել է արտաքին աղբյուրների հաշվին:

Գրաֆիկ 5.

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Տարվա ընթացքում ոչ ռեզիդենտ մասնակիցների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում նվազել է 8.1 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել է 66.5%՝ հիմնականում պայմանավորված 1 բանկի բաժնետիրոջ տնտեսական գործունեության շահերի կենտրոնի փոփոխության հետևանքով ռեզիդենտության կարգավիճակի փոփոխությամբ:

Հաշվետու տարում պահպանվել են ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ ընդհանուր ակտիվների առաջանցիկ աճի տեմպերը, ինչի արդյունքում ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 1.7 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 13.8%:

Բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքությունը

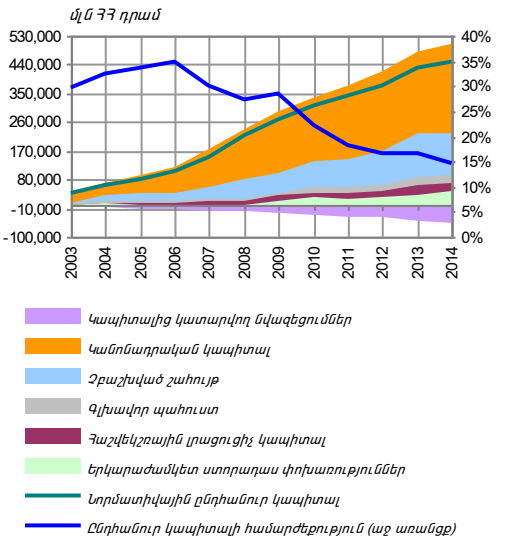
2014 թվականին բանկային համակարգի վարկային պորտֆելի բարձր աճի տեմպի և վերադարձելիության նվազման պայմաններում առևտրային բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը տարեսկզբի համեմատ նվազել է 2.2 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 14.5% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 12%): Ըստ առանձին առևտրային բանկերի՝ ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը նույնպես բարձր է եղել սահմանված նվազագույն սահմանաչափից, և տարվա ընթացքում որևէ բանկում կապիտալի համարժեքության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

Առևտրային բանկերի ընդհանուր նորմատիվային կապիտալն աճել է 5.6%-ով (23.9 մլրդ դրամով) և կազմել 452.4 մլրդ դրամ: Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալում հիմնական նորմատիվային կապիտալի տեսակարար կշիռը աճել է 0.9 տոկոսային կետով և կազմել 87.5%:

Ըստ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքի՝ վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 89.9%, 7.2% և 2.9% (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 91.1%, 5.9% և 3.0%): Այս համատեքստում ՀՀ բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության տեսանկյունից վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ:

Գրաֆիկ 6.

Առևտրային բանկերի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը և կապիտալի համարժեքության դինամիկան

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Բանկերի սեփականատերերը

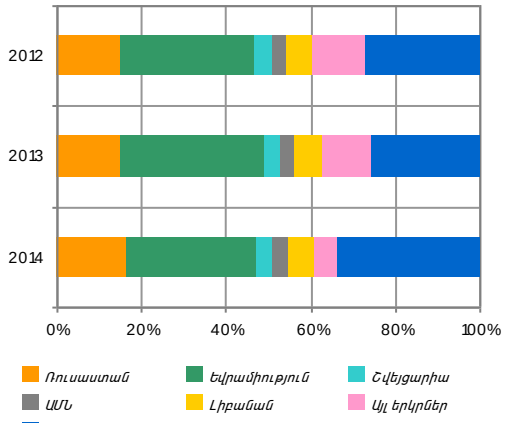
Ըստ կազմակերպաիրավական տեսակների՝ ՀՀ տարածքում գործող 22 բանկերից 1-ը սահմանափակ պատասխանատվությամբ, 4-ը՝ բաց բաժնետիրական, 17-ը՝ փակ բաժնետիրական ընկերություններ են:

Բանկային համակարգի մասնակիցներ են (բաժնետերեր, փայատերեր) 1646 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, որոնցից 84-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: Եթե բացառենք բաց բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակ ունեցող 4 բանկերը, ապա 18 բանկերի մասնակիցները (բաժնետերեր, փայատերեր) 61 ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք են, որոնցից 32-ը՝ ոչ ռեզիդենտներ: 9 բանկում բաժնեմասերի 100%-ը տնօրինում է մեկ անձ (8 ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ և 1 ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ), իսկ 15 բանկում 1 բաժնետեր տնօրինում է բաժնետոմսերի 50%-ից ավելի բաժնեմասը:

Ըստ բանկային համակարգի մասնակիցների տարածաշրջանային բաշխվածության՝ կանոնադրական կապիտալում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ԵՄ-ում և ՌԴ-ում գրանցված մասնակիցները՝ համապատասխանաբար 30.8% և 16.6% (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ 33.8% և 15.4%):

Գրաֆիկ 7.

Բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալի կառուցվածքը ըստ ռեզիդենտության

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցները

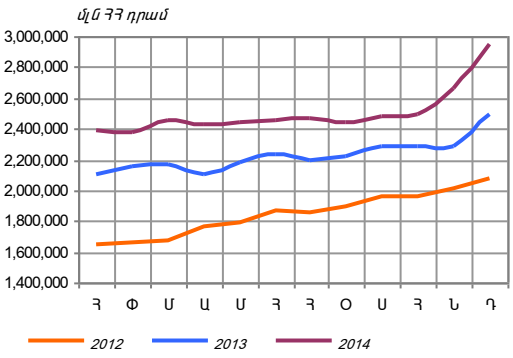
2014 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններն ավելացել են 18.3%-ով (454.1 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել 2 տրլն 941 մլրդ դրամ:

Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային պարտավորությունները աճել են 13.6%-ով, իսկ արտարժութային պարտավորությունները՝ 20.9%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային պարտավորությունների տեսակարար կշիռն աճել է 1.4 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 65.3%:

Ընդհանուր պարտավորությունների աճը տեղի է ունեցել հիմնականում բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների

Գրաֆիկ 8.

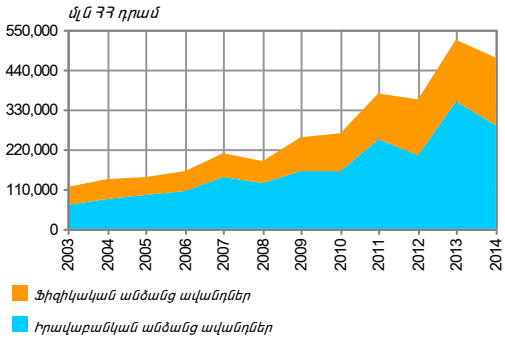
Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 9.

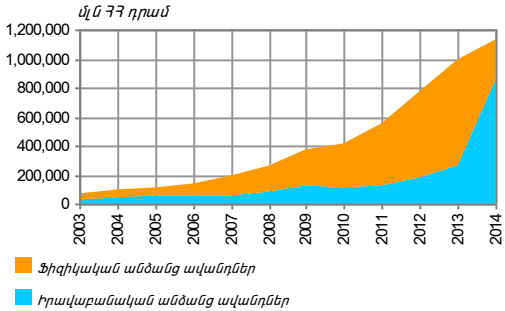
Բանկային համակարգի ցպահանջ ավանդները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 10.

Բանկային համակարգի ժամկետային ավանդները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

(ներառյալ՝ ԿԲ), այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների և ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց ավանդների աճի հաշվին: Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններն աճել են 45.4%-ով (193.7 մլրդ դրամով) և կազմել 620.2 մլրդ դրամ, իսկ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 44.4%-ով (150.6 մլրդ դրամով) և կազմել 490 մլրդ դրամ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ավելացել են 5.5%-ով (82.9 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել են 1 տրլն 604.2 մլրդ դրամ: Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ դրամային ավանդները նվազել են 0.5%-ով, իսկ արտարժութային ավանդներն ավելացել են 7.9%-ով: Արդյունքում՝ արտարժութային ավանդների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ավանդներում աճել է 1.7 տոկոսային կետով և կազմել 72.6%:

Իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորությունները նվազել են 18.0%-ով (63.2 մլրդ դրամով), իսկ ֆիզիկական անձանց ցպահանջ պարտավորություններն ավելացել են 8.0%-ով (13.6 մլրդ դրամով)՝ տարեվերջին կազմելով համապատասխանաբար 288.1 մլրդ դրամ և 184.4 մլրդ դրամ:

Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալներն ավելացել են 5.8%-ով և կազմել 272.4 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալները՝ 15.9%-ով և կազմել 859.3 մլրդ դրամ:

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցների կառուցվածքը

31.12.2014 թ. դրությամբ բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններում ծախսատար պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 95.2% (նախորդ տարի՝ 94.7%): Եթե բացառենք ցածր ծախսատար ցպահանջ պարտավորությունները, ծախսատար ժամկետային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 78.3% (նախորդ տարի՝ 72.9%):

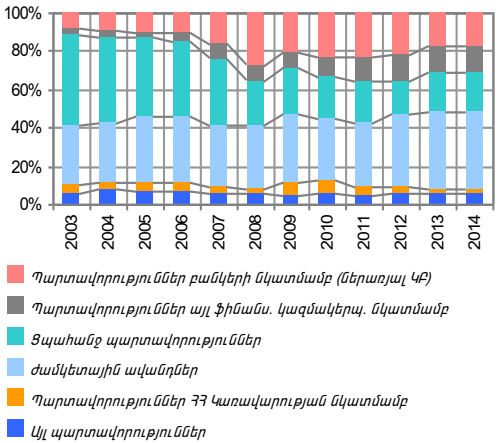
Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում նշանակալի փոփոխություններ տեղի են ունե-

ցել բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների և ցպահանջ ու ժամկետային ավանդների մասով. բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) նկատմամբ և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռներն աճել են համապատասխանաբար 3.9 և 3.0 տոկոսային կետով, իսկ ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռները նվազել են համապատասխանաբար 4.9 և 1.7 տոկոսային կետով:

Տարեվերջին ներգրաված միջոցների 18%-ը ցպահանջ է (ավանդներ, բանկային հաշիվներ, թղթակցային հաշիվներ), 59%-ը՝ մինչև 1 տարի մարման ժամկետայնությամբ և 24%-ը՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետայնությամբ (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 23%, 52% և 25%):

Գրաֆիկ 11.

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

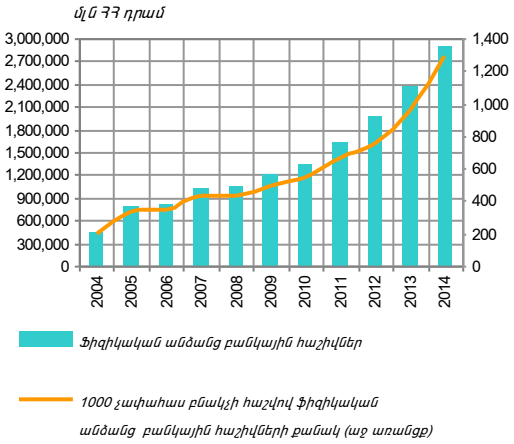
Առևտրային բանկերի հաճախորդները

ՀՀ առևտրային բանկերում սպասարկվող հաճախորդների քանակը 2014 թվականին ավելացել է 19.4%-ով և տարեվերջին կազմել 2 մլն 267 հազար՝ հիմնականում պայմանավորված ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակի ավելացմամբ: Ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 20%-ով և տարեվերջին կազմել 2 մլն 187 հազար: Իրավաբանական անձ-հաճախորդների քանակն ավելացել է 4.4%-ով և տարեվերջին կազմել 79.6 հազար:

Տարվա ընթացքում բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 21%-ով և կազմել 3 միլիոն 31 հազար[2]: Իրավաբանական անձանց հաշիվների քանակն ավելացել է 5.8%-ով և տարեվերջին կազմել 148 հազար: Ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվների (ընթացիկ և ժամկետային) քանակն ավելացել է 21.9%-ով և կազմել 2 միլիոն 883 հազար:

Գրաֆիկ 12.

Բանկային համակարգում ֆիզիկական անձանց բանկային հաշիվները

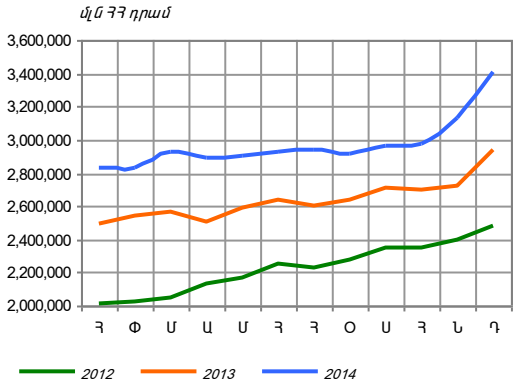

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ, Ազգային վիճակագրական ծառայություն:

[2] *Բանկային հաշիվներում ներառված չեն վարկային հաշիվները:*

Գրաֆիկ 13.

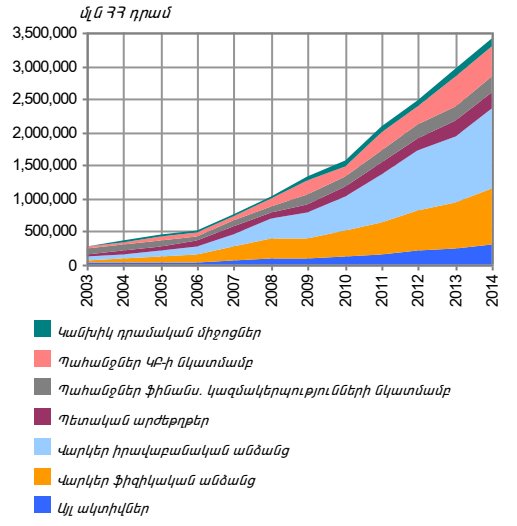
Բանկային համակարգի ակտիվների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 14.

Բանկային համակարգի ակտիվների կազմը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների աճի միտումները

2014 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 15.9%-ով (467 մլրդ դրամով) և տարեվերջին կազմել 3 տրլն 411 մլրդ դրամ՝ հիմնականում պայմանավորված տնտեսությանը տրամադրված վարկերի աճով:

Տնտեսությանը տրամադրված վարկերն ավելացել են 21.3%-ով և կազմել 2 տրլն 73.4 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերն ավելացել են համապատասխանաբար 22.2%-ով և 20.2%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 1 տրլն 223 մլրդ դրամ և 851 մլրդ դրամ:

ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվները և այլ պահանջները ավելացել են 1.8%-ով և կազմել 470.3 մլրդ դրամ: Պետական արժեթղթերում ներդրումների ծավալներն ավելացել են 5.8%-ով և կազմել 238.9 մլրդ դրամ:

Աղյուսակ 6. Ոչ ռեզիդենտ բանկերում թղթակցային հաշիվների կառուցվածքը՝ ըստ երկրների

	31.12.14	31.12.13	Փոփոխություն
Եվրոմիություն	38.6%	38.7%	-0.1%
Գերմանիա	23.7%	17.8%	+5.9%
Ավստրիա	9.0%	7.7%	+1.3%
Մեծ Բրիտանիա	2.2%	5.4%	-3.2%
Ֆրանսիա	2.0%	5.3%	-3.3%
ԵՄ անդամ այլ երկրներ	1.7%	2.5%	-0.8%
ԱՄՆ	49.6%	49.0%	+0.6%
Ռուսաստան	8.5%	10.6%	-2.1%
Այլ երկրներ	3.3%	1.7%	+1.6%

Բանկերում թղթակցային հաշիվները նվազել են 5.5%-ով և կազմել 105.7 մլրդ դրամ: Վերջիններիս բնորոշ է ըստ ռեզիդենտության բարձր կենտրոնացվածությունը: 31.12.2014 թ. դրությամբ թղթակցային հաշիվների 98.9%-ը տեղաբաշխված է եղել ոչ ռեզիդենտ բանկերում (նախորդ տարի՝ 99.6%-ը):

Ըստ երկրների՝ թղթակցային հաշիվների մնացորդների համար հաշվարկած Հերֆինդալ-Հիրշմանի ինդեքսը գրեթե չի փոփոխվել՝ տարեվերջին կազմել է 0.3:

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների կառուցվածքը

Հաշվետու տարում ընդհանուր ակտիվներում եկամտաբեր ակտիվների կշիռն ավելացել է 2.4 տոկոսային կետով և կազմել 74.9%: Առանց ցածր եկամտաբեր թղթակցային հաշիվների՝ մնացած եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելացել է 2.3 տոկոսային կետով և կազմել է 73.1%:

Ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ են արձանագրվել տնտեսությանը տրամադրված վարկերի և ԿԲ նկատմամբ պահանջների մասով. տնտեսությանը տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռն աճել է 2.7 տոկոսային կետով, իսկ ԿԲ նկատմամբ պահանջները նվազել են 1.9 տոկոսային կետով:

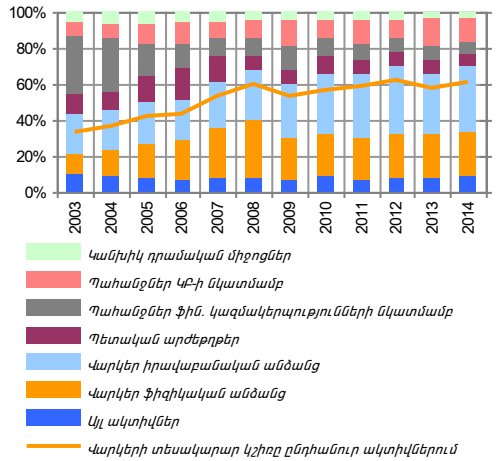
Տարեվերջին տեղաբաշխված միջոցների 22.0%-ը ցպահանջ է, 36.5%-ը՝ մինչև 1 տարի ժամկետայնությամբ և 41.5%-ը՝ 1 տարուց ավելի և անժամկետ (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 20.5%, 38.0% և 41.5%):

Բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (համընդհանուր վարկերը, լիզինգը, ֆակտորինգը և ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված վարկերն ու ավանդները)

2014 թվականին բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (համընդհանուր վարկերը, լիզինգը, ֆակտորինգը և ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված վարկերն ու ավանդները) ավելացել են 22.4%-ով (415 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 272 մլրդ դրամ: Դրամային վարկային ներդրումներն ավելացել են 5.8%-ով (41.3 մլրդ դրամով) և կազմել 747 մլրդ դրամ, արտարժութային վարկային ներդրումներն ավելացել են 32.5%-ով (373.9 մլրդ դրամով) և կազմել 1 տրլն 151 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ արտարժութային վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը ընդհանուրում աճել է 5.1 տոկոսային կետով և կազմել 67.1%:

Գրաֆիկ 15.

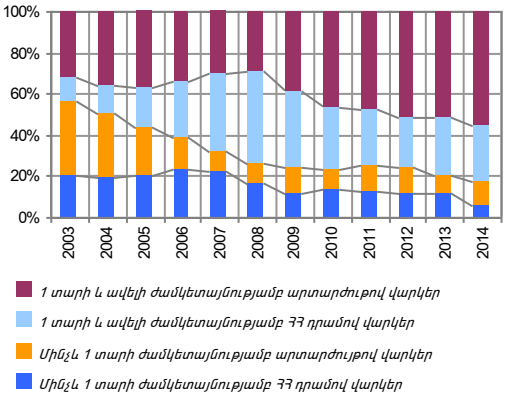
Բանկային համակարգի ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 16.

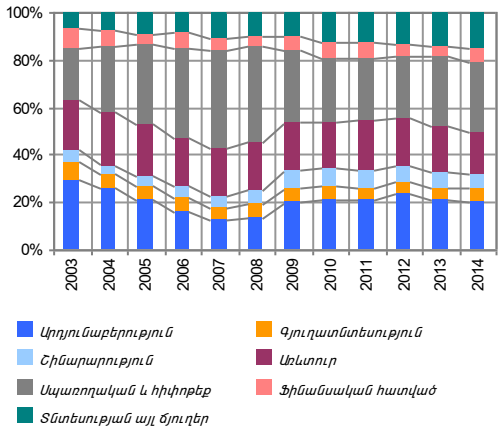
Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների ժամկետային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 17.

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքը ըստ տնտեսության ճյուղերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 73.2%-ով և կազմել 102.5 մլրդ դրամ, ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 20.7%-ով և կազմել 2 տրլն 169.3 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը աճել է 1.3 տոկոսային կետով և կազմել 4.5%:

Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ երկարաժամկետ վարկային ներդրումների (1 տարի և ավելի ժամկետայնությամբ) տեսակարար կշիռը ընդհանուրում ավելացել է 3.5 տոկոսային կետով և կազմել 82.7%: Ընդհանուր վարկային ներդրումներում երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշռի ավելացումը տեղի է ունեցել արտարժութային երկարաժամկետ վարկային ներդրումների տեսակարար կշռի աճի հաշվին:

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներում աճ արձանագրվել է տնտեսության գրեթե բոլոր ճյուղերում՝ բացառությամբ տրանսպորտի և կապի: Տարեվերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել սպառողական, արդյունաբերության և առևտրի վարկերը՝ համապատասխանաբար 21.2%, 20.3% և 18.2%:

Բանկային համակարգի՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի վարկավորման Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը նվազել է 0.01 տոկոսային կետով և կազմել 0.11: Նույն ցուցանիշի մեծությունը, ըստ բանկերի միջինի, աճել է 0.1 տոկոսային կետով և կազմել 0.18, ինչը վկայում է որոշ բանկերում վարկավորման ճյուղային կենտրոնացվածության համեմատաբար բարձր մակարդակի մասին:

Տնտեսության վարկավորման աշխուժացմանը մեծապես նպաստում են միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ծրագրերի շրջանակներում բանկերի միջնորդությամբ տրամադրվող վարկերը, որոնք հիմնականում երկարաժամկետ են: 31.12.2014 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող 19 բանկ և 12 վարկային կազմակերպություն սպասարկել են.

- Հիփոթեքային վարկավորման ծրագրերի (KFW),
- Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման (KFW),
- Զարգացման և վերակառուցման եվրոպական բանկի (EBRD),

- Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամի (EFSE),
- Ասիական զարգացման բանկի (ADB),
- Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկի (BSTDB),
- Համաշխարհային բանկի (WB),
- Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB),
- Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC),
- Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամի (IFAD),
- OPEK-ի միջազգային զարգացման հիմնադրամի,
- Գերմանական ներդրումային կորպորացիայի (DEG),
- Ավստրիայի զարգացման բանկի (OeEB),
- Հազարամյակի մարտահրավեր հիմնադրամի (MCH),
- Ատլանտիկ առևտրի վարկավորման ծրագրի (AFA),
- Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB),
- Կոմերցբանկի (Commerzbank),
- այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող վարկային ծրագրերը:

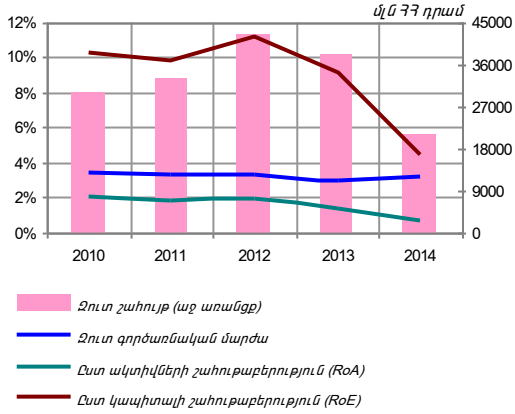
Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկերը 2014 թվականին ավելացել են 13.4%-ով և տարեվերջին կազմել 382.5 մլրդ դրամ: Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում տրամադրված վարկերում 31.12.2014 թ. դրությամբ բանկերի կողմից տրամադրված ժամկետանց վարկերի տեսակարար կշիռը կազմել է 1.1%: Վարկային պորտֆելում մինչև 6 ամիս, 6 ամսից 1 տարի և 1 տարի ու ավելի ժամկետայնությամբ վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 3.9%, 6.3% և 89.8%:

31.12.2014 թ. դրությամբ միջազգային վարկային ծրագրերով վարկավորման հիմնական ուղղություններն են եղել առևտուրը, գյուղատնտեսությունը և մշակող արդյունաբերությունը՝ 27.1%, 23.0%, և 12.8%:

Բանկային համակարգի եկամտաբերությունը

Գրաֆիկ 18.

Եկամտաբերության բնութագրիչ ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2014 թվականին բանկային համակարգի զուտ շահույթը՝ հաշվարկված ՀՀ ԿԲ վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա, կազմել է 21.2 մլրդ դրամ[3]: Տարվա ընթացքում շահույթով է աշխատել 16, իսկ վնասով՝ 6 բանկ:

Շահութաբեր 16 բանկերի շահույթի՝ Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցն աճել է 0.02 կետով և կազմել 0.127՝ փաստելով շահութաբեր բանկերի միջև համակարգի շահույթի կենտրոնացվածության թույլ մակարդակի մասին:

Հաշվետու տարում բանկային համակարգի շահութաբերության ցուցանիշները նվազել են. ըստ ակտիվների (RoA) և կապիտալի (RoE) շահութաբերության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 0.7 և 4.6 տոկոսային կետով և կազմել 0.7% և 4.5%[4]: Զուտ գործառնական մարժան աճել է 0.2 տոկոսային կետով և կազմել 3.2%[5]:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն՝ բանկային համակարգի շահույթը 2014 թվականին կազմել է 25.8 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA) 0.8% է, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի (RoE)՝ 5.2%:

Ըստ կապիտալի շահութաբերության բաղկացուցիչների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ դրա նվազումը տեղի է ունեցել ըստ ակտիվների շահութաբերության նվազման հետևանքով, իսկ լևերիջի ցուցանիշը ազդեցություն չի թողել ըստ կապիտալի շահութաբերության վրա: Ըստ ակտիվների շահութաբերության

---

[3] ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ համաձայն՝ շահույթի մեծությունների խոշոր տարբերությունը հիմնականում պայմանավորված է ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումներ կատարելու փաստով, քանի որ բանկերը այդչափով ծախս են ճանաչում:

[4] Սույն վերլուծության իմաստով՝ բանկերի ըստ կապիտալի շահութաբերությունը ներկայացվում է հետևյալ բաղկացուցիչների տեսքով.

$$RoE = \frac{P}{E} = \frac{P}{A} x \frac{A}{E} = L x RoA = L x \left(\frac{II}{A} + \frac{NII}{A} + \frac{IE}{A} + \frac{NIE}{A} + \frac{NLLP}{A}) + \frac{PT}{A}\right)$$

որտեղ՝ P-ն զուտ շահույթ է, E-ն՝ միջին կապիտալը, A-ն՝ միջին ակտիվները, II-ը՝ տոկոսային եկամուտը, NII-ը՝ ոչ տոկոսային եկամուտը, IE-ն՝ տոկոսային ծախսը, NIE-ն՝ ոչ տոկոսային ծախսը, NLLP-ն՝ զուտ մասհանումները, PT-ն՝ շահութահարկը:

[5] Զուտ գործառնական մարժան հավասար է զուտ տոկոսային եկամտի և զուտ ոչ տոկոսային եկամտի հանրագումարի և ընդհանուր ակտիվների միջին տարեկան մեծության հարաբերակցությանը:

նվազումը պայմանավորված է չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի աճի հետևանքով զուտ մասհանումներ/ակտիվներ հարաբերակցության աճով, ինչպես նաև եկամտաբերության սպրեդի նվազման հետևանքով զուտ տոկոսային մարժայի նվազմամբ: Տարվա ընթացքում զուտ մասհանում/ակտիվներ հարաբերակցությունը աճել է 1.0 տոկոսային կետով և կազմել 2.2%, իսկ զուտ տոկոսային մարժան նվազել է 0.2 տոկոսային կետով և կազմել 4.3%:

Ըստ ակտիվների շահութաբերության վրա դրական է անդրադարձել զուտ ոչ տոկոսային ծախս/ակտիվներ հարաբերակցության 0.4 տոկոսային կետով նվազումը:

Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) քվարտիլային վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ նախորդ տարվա համեմատ նվազել է բանկերի միջև ըստ ակտիվների շահութաբերության մակարդակի ցրվածությունը: Ըստ ակտիվների շահութաբերության միջքվարտիլային միջակայքը նվազել է 0.5 տոկոսային կետով և կազմել 1.7%: Միջքվարտիլային միջակայքը նվազել է 3-րդ քվարտիլի և մեդիանայի տարբերության 0.5 տոկոսային կետով նվազման հաշվին: Արդյունքում՝ «3-րդ քվարտիլի և մեդիանայի տարբերությունը» և «մեդիանայի և 1-ին քվարտիլի տարբերությունը» կազմել են համապատասխանաբար 0.6% և 1.1% (նախորդ տարի՝ համապատասխանաբար 1.1% և 1.1%):

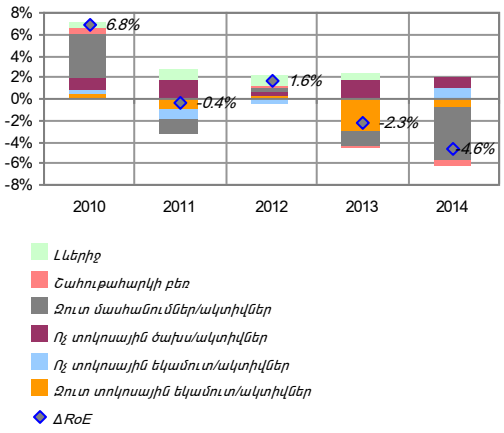
Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

2014 թվականին բանկային համակարգի համախառն եկամուտներն ավելացել են 17.4%-ով, իսկ համախառն ծախսերը՝ 23.5%-ով: Համախառն եկամուտների կազմում տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 9.4%-ով, ոչ տոկոսային եկամուտները՝ 21.8%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից վերադարձը՝ 26.6%-ով:

Ծախսային մասում, նախորդ տարվա համեմատ, տոկոսային ծախսերն ավելացել են 10.9%-ով, ոչ տոկոսային ծախսերը՝ 7.5%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումները՝ 38.8%-ով:

Գրաֆիկ 19.

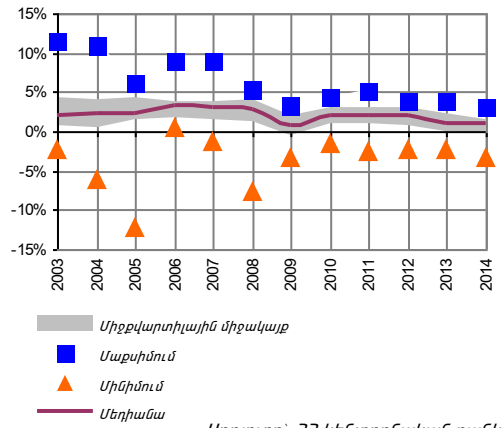
Ըստ կապիտալի շահութաբերության (RoE) փոփոխությունը պայմանավորող գործոնների մասնակցությունը (contribution) ընդհանուր փոփոխության մեջ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 20.

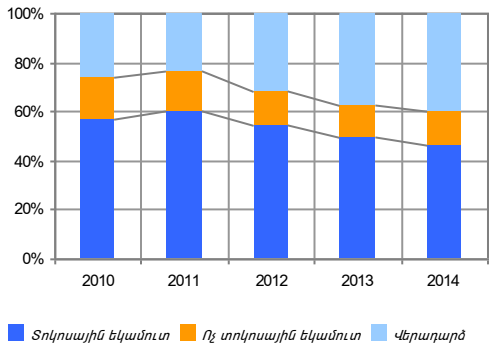
Բանկային համակարգի՝ ըստ ակտիվների շահութաբերության մակարդակը (RoA)

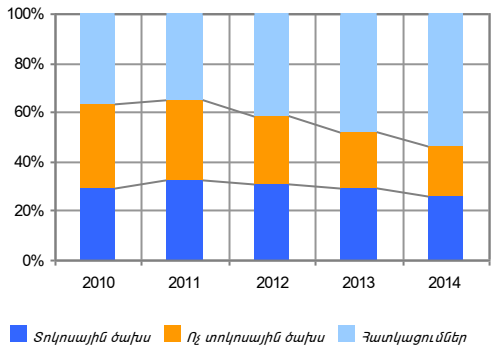

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 21.

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Եկամուտների և ծախսերի նշված աճի արդյունքում համախառն եկամտի կազմում տոկոսային եկամուտների տեսակարար կշիռը նվազել է 3.4 տոկոսային կետով, իսկ ոչ տոկոսային եկամուտների և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված հատկացումների վերադարձի տեսակարար կշիռները աճել են համապատասխանաբար 0.5 և 2.9 տոկոսային կետով: Համախառն ծախսերի կառուցվածքում տոկոսային և ոչ տոկոսային ծախսերի տեսակարար կշիռները նվազել են 3-ական տոկոսային կետով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումների տեսակարար կշիռն աճել է 6.0 տոկոսային կետով: Եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքում փոփոխությունները հիմնականում պայմանավորվել են տարվա ընթացքում չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի աճով և համեմատաբար բարձր տատանողականությամբ:

Բանկային համակարգի տոկոսային եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորվել է տնտեսությանը տրամադրված վարկերից (ներառյալ՝ օվերդրաֆտից, վարկային գծերից, վարկային քարտերից) ստացած եկամուտների աճով, ընդ որում՝ վերջիններիս տեսակարար կշիռը ընդհանուր տոկոսային եկամուտներում կազմել է 84.7% (նախորդ տարի՝ 83.9%):

Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում հիմնականում ավելացել են միջնորդավճարներից ստացվող եկամուտները և արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտները: Ոչ տոկոսային եկամուտներում առավել մեծ տեսակարար կշիռ ունեն միջնորդավճարներից և արտարժույթի առուվաճառքից ստացված եկամուտները՝ համապատասխանաբար 45.1% և 22.2% (նախորդ տարի՝ համապատասխանաբար 45.9% և 22.0%):

Տոկոսային ծախսերը հիմնականում աճել են ժամկետային ավանդների գծով տոկոսավճարների հաշվին: Ընդհանուր տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ժամկետային ավանդների դիմաց և առևտրային բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց տոկոսավճարների գծով ծախսերը՝ համապատասխանաբար 57.1% և 18.4% (նախորդ տարի՝ համապատասխանաբար 54.0% և 18.6%):

Ոչ տոկոսային ծախսերի աճը հիմնականում պայմանավորվել է աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների աճով, որոնց բաժին է ընկել ոչ տոկոսային ծախսերի 48.8%-ը (նախորդ տարի՝ 47.7%-ը):

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ

2014 թվականին բանկային համակարգի ռիսկերը պահպանվել են կառավարելի շրջանակներում, և ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկեր չեն դիտարկվել: Տարվա ընթացքում առևտրային բանկերում ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը մշտապես գտնվել է պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր: Ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները նույնպես առևտրային բանկերում պահպանվել են պահանջվող նորմատիվային սահմանաչափերի ներքո:

Աղյուսակ 7. Առևտրային բանկերի նորմատիվային ցուցանիշները

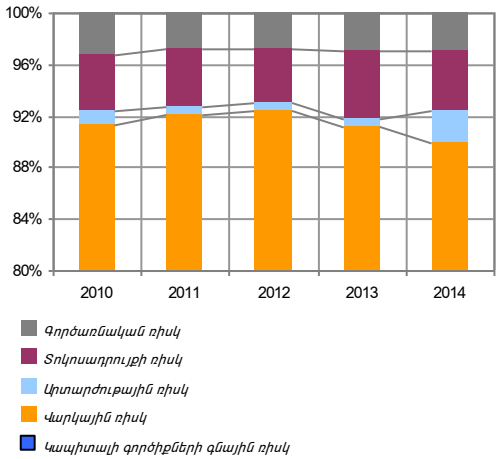
Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.13	31.12.14	Փոփոխություն	Նորմատիվային սահմանաչափ
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի համարժեքություն	16.7%	14.5%	-2.2%	≥ 12%
Ընդհանուր իրացվելիություն	29.1%	25.1%	-4.0%	≥ 15%
Ընթացիկ իրացվելիություն	142.3%	129.4%	-12.9%	≥ 60%
Մեկ խոշոր փոխառուի գծով ռիսկ	16.1%	19.1%	+3.0%	≤ 20%
Բոլոր խոշոր փոխառուների գծով ռիսկ	157.0%	183.2%	+26.2%	≤ 500%
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկ	2.8%	3.9%	+1.1%	≤ 5%
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկ	9.2%	11.4%	+2.2%	≤ 20%

Վարկային ռիսկ

ՀՀ բանկային համակարգում վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ: Առևտրային բանկերի

Գրաֆիկ 22.

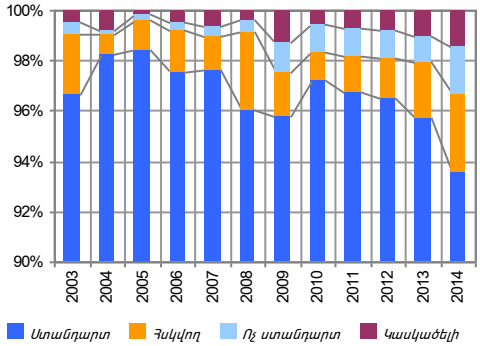
Առևտրային բանկերի՝ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 23.

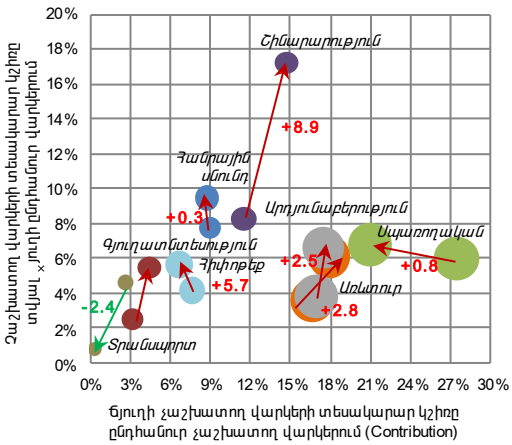
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքը ըստ ռիսկի դասերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 24.

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ վարկային պորտֆելի որակի փոփոխությունը 2013-2014 թթ.[6]

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ռիսկով կշռված ակտիվներում վարկային ռիսկի մասնաբաժինը կազմել է 89.9% (նախորդ տարի՝ 91.2%): Այս համատեքստում վարկային ռիսկի պատշաճ կառավարումը խիստ կարևորվում է բանկային համակարգի կայունության ապահովման տեսանկյունից:

Ըստ վարկային ներդրումների ռիսկայնության՝ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվետու տարում ավելացել են 86.2%-ով (70.1 մլրդ դրամով) և կազմել 151.5 մլրդ դրամ, իսկ ստանդարտ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ավելացել են 20.3%-ով (372.8 մլրդ դրամով) և կազմել 2 տրլն 204.9 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի (հսկվող, ոչ ստանդարտ, կասկածելի վարկային ռիսկի դասի վարկեր և դեբիտորական պարտքեր) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում տարվա ընթացքում ավելացել է 2.2 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 6.4%:

Ըստ ռիսկայնության դասերի՝ ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 3.1%, 1.9% և 1.4% (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 2.2%, 1.1%, 1.0%):

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի զգալի աճ արձանագրվել է շինարարության, գյուղատնտեսության և առևտրի վարկերում. նշված ճյուղերի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռներն աճել են համապատասխանաբար 8.9, 3.0 և 2.8 տոկոսային կետով և կազմել 17.2%, 5.5% և 6.6%: Արդյունքում՝ նշված ճյուղերի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելի չաշխատող վարկերում աճել է համապատասխանաբար 3.2, 1.3 և 0.6 տոկոսային կետով:

Ըստ ռեզիդենտության՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի 96.7%-ը տարեվերջին բաժին է ընկել ռեզիդենտներին, իսկ 3.3%-ը՝ ոչ ռեզիդենտներին (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 97.0%-ը և 3.0%-ը):

[6] *Գծապատկերում շրջանակների տրամագիծը ուղիղ համեմատական է բանկային համակարգի ընդհանուր վարկային պորտֆելում տնտեսության համապատասխան ճյուղի վարկային ներդրումների տեսակարար կշռին: Շրջանակների միջև սլաքի ուղղությունը և մեծությունը ներկայացնում են 2013-2014 թթ. ընթացքում տվյալ ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի փոփոխությունը:*

2014 թվականին ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումների և միջին ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը աճել է 1.0 տոկոսային կետով և կազմել 2.2%:

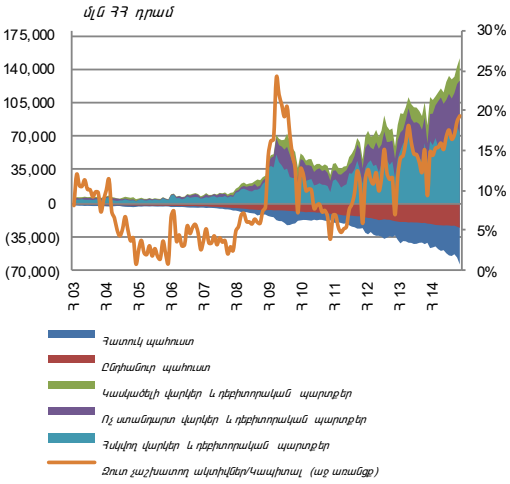
Նախորդ տարվա համեմատ՝ զուտ չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցության ցուցանիշը ավելացել է 10 տոկոսային կետով և կազմել 19.3%[8]: Զուտ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի նույնիսկ ամբողջական դուրսգրման դեպքում (անտեսելով գրավադրված գույքի արժեքը) բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը կլինի պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր՝ 12.03%[9]:

Աղյուսակ 8. Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ [10]

31.12.2014 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Միաժամանակ հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի դասերի վարկերի 25%-ի դասակարգում անհուսալի դասի վարկերի	Կասկածելի դասի վարկերի 75%-ի դասակարգում անհուսալի դասի վարկերի	Ստանդարտ դասի վարկերի 30%-ի դասակարգում հսկվող դասի վարկերի
Բանկային համակարգի վնասի մեծությունը	28.0 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 6.2%-ը	10.4 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 2.3%-ը	62.8 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 13.9%-ը
Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի համարժեքությունը սթրես-սցենարի դրսևորվելու դեպքում	13.7%	14.2%	12.7%

Գրաֆիկ 25.

Չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստները [7]

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[7] *Անհուսալի վարկային ռիսկի դաս ունեցող ակտիվները և դրանց գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստը չեն ներկայացվել գծապատկերում: Անհուսալի ճանաչված ակտիվների գծով բանկերը ձևավորում են 100%-ի չափով հնարավոր կորուստների պահուստ և դուրսգրում հաշվեկշռից:*

[8] *Զուտ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվարկվել են որպես չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային մեծության և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի մեծության տարբերություն:*

[9] *Ծածկույթ չունեցող չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը սահմանվում են որպես չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստի տարբերություն:*

[10] *Հաշվետվությունում ներկայացված այս և հաջորդ սթրես-սցենարները չեն կանխատեսում այս կամ այն ռիսկերի դրսևորումը, այլ նպատակ ունեն բացահայտելու ֆինանսական համակարգի թույլ կողմերը, գնահատելու վերջինիս կողմից ռիսկերը չեզոքացնելու ունակությունը:*

Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի[11] արդյունքների համաձայն՝ բանկային համակարգի հնարավոր կորստի մեծությունը տարեսկզբին իրականացված նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ աճել է՝ հիմնականում պայմանավորված վարկերում և դեբիտորական պարտքերում չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշռի աճով:

Արտարժութային ռիսկ

2014 թվականի ընթացքում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին տարեկան փոխարժեքը արժեզրկվել է 1.5%-ով, իսկ տարեսկզբի նկատմամբ արժեզրկումը կազմել է 14.6%: Արտարժույթի նկատմամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով բանկային համակարգը արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում ունեցել է 3.9 մլրդ դրամի օգուտ (նախորդ տարի՝ 477 մլն դրամի վնաս), ընդ որում՝ արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում 13 բանկ կրել է վնաս, իսկ 9 բանկ ունեցել է օգուտ: Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնությունների արդյունքում բանկային համակարգը հաշվետու տարում ապահովել է 18.2 մլրդ դրամ զուտ եկամուտ (նախորդ տարի՝ 14.8 մլրդ դրամ): Արտարժույթի ռիսկի գնահատման VAR (Value at risk) մեթոդաբանությամբ կատարված հաշվարկները ցույց են տալիս, որ 31.12.2014 թ. դրությամբ բանկային համակարգի արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում տասնօրյա հնարավոր վնասները 95% հավանականությամբ չեն գերազանցի 731 մլն դրամը (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ 93 մլն դրամը):

Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից բանկային համակարգի վնասները նշանակալի չեն, ինչը պայմանավորված է բանկերի կողմից արտարժութային ռիսկի պատշաճ կառավարմամբ: 31.12.2014 թ. դրությամբ բանկային համակարգի արտարժութային զուտ կարճ դիրքը (ածանցյալ գործիքները ներառյալ) կազմել է 25.8 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի 5.7%-ը (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ բացասական 370 մլն դրամ կամ ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի 0.1%-ը):

[11] Սթրես-սցենարները կառուցված են բանկերի վարկերի անփոփոխ ծավալների և գրավադրված գույքի անտեսման ենթադրությունների պայմաններում (ըստ որոնց՝ վարկերն անհուսալի դասակարգվելու սցենարում վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի օտարման հնարավորությունը չի դիտարկվում):

Աղյուսակ 9. Արտարժութային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2014 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժեզրկման, (արժևորման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Եվրոյի նկատմամբ ՀՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժեզրկման, (արժևորման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Հնարավոր առավելագույն տասնօրյա վնասը՝ գնահատված VaR մոդելով
Բանկային համակարգի օգուտը/վնասը՝ արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում	1.4 մլրդ դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.3%-ը (1.4 մլրդ դրամ)	49.6 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.01%-ը (49.6 մլն դրամ)	730.5 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.2 %-ը

Իրացվելիության ռիսկ

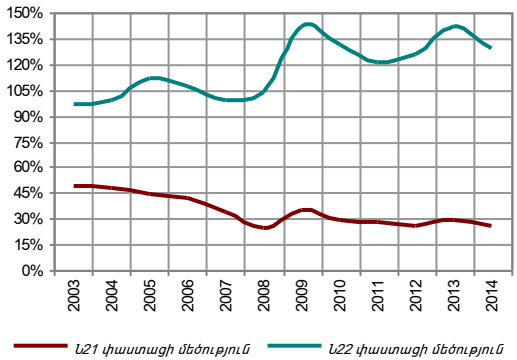
2014 թվականի ընթացքում ֆինանսական միջնորդության խորացման պայմաններում արձանագրվել է բանկային համակարգի իրացվելիության նվազում: Տարեսկզբի համեմատ՝ առևտրային բանկերի բարձր իրացվելի ակտիվներն ավելացել են 2.3%-ով, այն դեպքում, երբ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների հաշվարկին մասնակցող ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 18.6%-ով, իսկ ցպահանջ պարտավորությունները՝ 12.5%-ով: Արդյունքում՝ առևտրային բանկերի ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 4.0 և 12.9 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 25.1% և 129.4% (նվազագույն սահմանային չափերը՝ համապատասխանաբար 15% և 60%):

Բանկային համակարգի պարտավորությունների կենտրոնացվածության տեսանկյունից՝ հաշվետու տարում խոշոր պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 1.7 տոկոսային կետով և կազմել՝ 24.5%[12]:

Վարկերի ֆինանսավորման միջոցների կայունության տեսանկյունից՝ վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշը ավելացել է 16.9 տոկոսային կետով և կազմել 129.4%:

Գրաֆիկ 26.

Առևտրային բանկերի ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների շարժը

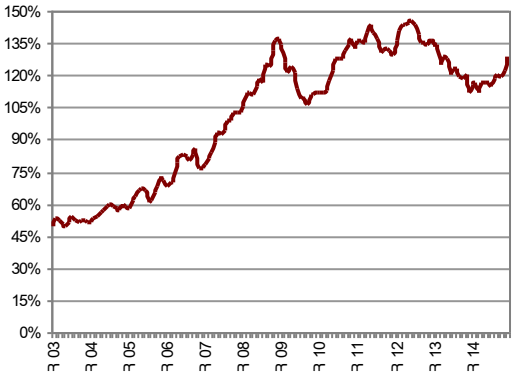

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[12] *Այն բոլոր միջոցների հանրագումարը, որոնք առանձին վերցրած գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապվածությունը:*

Գրաֆիկ 27.

Առևտրային բանկերի վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշի շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 10. Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2014 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների 25%-ի մարում	Ցպահանջ միջոցների 25%-ի և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ	19.5%	21.3%	15.0%
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ	93.0%	138.7%	90.7%

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համածայն՝ ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվները վատթարացել են տարեսկզբին իրականացված նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատ՝ պայմանավորված հաշվետու տարում բանկային համակարգի իրացվելիության նվազմամբ: Ըստ դիտարկվող վատթարագույն սցենարի՝ որոշ բանկերում արձանագրվում են ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվների խախտման դեպքեր, սակայն այդ բանկերում բարձր իրացվելի ակտիվների ծավալն ամբողջությամբ բավարար է պարտավորությունների սցենարներում ենթադրվող արտահոսքը ծածկելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը ՀՀ բանկային համակարգում շարունակում է գնահատվել բավականին ցածր: Տարեսկզբի համեմատ՝ բանկային համակարգի շահույթ/ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում նվազել է 0.8 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 6.0%:

2014 թ. շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից բանկային համակարգն ունեցել է 704 մլն դրամի զուտ եկամուտ (ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի 0.2%-ը):

Աղյուսակ 11. Անշարժ գույքի գների փոփոխության սթրես-սցենարներ

Անշարժ գույքի 30% արժեզրկման սցենար	31.12.2014 թ.
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված բանկի սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի վերագնահատմամբ *(գնային ռիսկ)*	13.3 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 3.0%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման դեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի[13] 30%-ի չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի՝ արժեզրկված գնով իրացումը) *(վարկային ռիսկ)*	11.6 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.6%-ը)
Բանկային համակարգի վնասը՝ պայմանավորված սթրես-սցենարի դրսևորման դեպքում խոցելի վարկային պորտֆելի 100%-ով չվերադարձմամբ (հաշվի առնելով այդ վարկերի դիմաց գրավադրված գույքի՝ արժեզրկված գնով իրացումը) *(վարկային ռիսկ)*	38.6 մլրդ դրամ (կամ բանկային համակարգի կապիտալի 8.5%-ը)

Գնային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ դիտարկվող վատթարագույն սցենարներում բանկային համակարգի հնարավոր վնասները զգալի չեն: Այս համատեքստում անշարժ գույքի գների տատանողականությունից բխող վարկային և գնային ռիսկերի հնարավոր բացասական ազդեցությունը բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա գնահատվում է բավականին փոքր:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Հաշվետու տարում պահպանվել է ավանդների տոկոսադրույքների աճի և վարկերի տոկոսադրույքների նվազման թույլ արտահայտված միտումը: Տնտեսությանը տրամադրված վարկերի միջին կշռված տոկոսադրույքը 2014 թվականին նվազել է 0.1 տոկոսային կետով, իսկ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ավանդների միջին կշռված տոկոսադրույքն աճել է 0.2 տոկոսային կետով: Արդյունքում՝ վարկերի և ավանդների տոկոսադրույքի սպրեդը նվազել է 0.3 տոկոսային կետով և կազմել 6.1%:

Բանկային համակարգի ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ճեղքվածքը վերջին տարիներին գրեթե չի փոփոխվում՝ տատանվելով կես տարվա մի-

[13] *Խոցելի վարկային պորտֆելը բանկի այն վարկերի մնացորդների հանրագումարի մեծությունն է, որոնց մնացորդային մեծությունները գերազանցում են դրանց դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի 30% արժեզրկված արժեքները:*

ջակայքում: Այս պայմաններում շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների դեպքում բանկերը կարող են բավականին արագ արձագանքել և վերանայել տոկոսադրույքները:

Աղյուսակ 12. Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2014 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ	
	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով ճվազման (աճի) ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա՝ գնահատված *«դյուրացիայի մեթոդով»*	**Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով ճվազման (աճի) դեպքում առաջիկա երեք ամսվա զուտ տոկոսային եկամտի՝ սպասվող եկամտից շեղում՝ գնահատված *«տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մեթոդով»***
Բանկային համակարգի օգուտ/վնաս	-11.6 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.6%-ը (11.6 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 2.6%-ը)	-1.2 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.2%-ը (1.2 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.2%-ը)

Տոկոսադրույքի գնահատման սթրես-թեստերի արդյունքների համաձայն՝ շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում ըստ առանձին բանկերի հնարավոր կորուստները ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նկատմամբ տատանվում են միջինում 4.2%-ի շրջանակներում: Այս տեսանկյունից տոկոսադրույքի ռիսկը կառավարելի շրջանակներում է:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող վարկային ընկերություններ

2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են երեսուներկու վարկային կազմակերպություններ, որոնցից երեքը լիզինգային կազմակերպություններ են, մեկը՝ վարկային միություն, քսանվեցը՝ ունիվերսալ և երկուսը՝ վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություններ: Տարվա ընթացքում վարկային կազմակերպությունների մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 23-ով և տարեվերջին կազմել 149:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ վարկային կազմակերպություններում

Աղյուսակ 13. Վարկային կազմակերպությունների կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.14	31.12.13	Փոփոխություն
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4	45.3	44.2	1.1
ԿԳ 10	74.8	74.4	0.4
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	35.6	48.3	-12.7
ԿԳ 10	68.6	77.4	-8.8
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	59.4	57.5	1.9
ԿԳ 10	83.8	80.4	3.4
Տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգ)			
ԿԳ 4	24.1	44.8	-20.7
ԿԳ 10	64.2	73.6	-9.4

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվների կենտրոնացվածության մակարդակը տարվա ընթացքում գրեթե չի փոխվել, սակայն պարտավորությունների և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգ) կենտրոնացվածու-

թյան մակարդակը նվազել է: Մասնավորապես՝ խոշորագույն 4 վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի մասնաբաժինները նվազել են համապատասխանաբար 12.7%-ով և 20.7%-ով և կազմել 35.6% և 24.1%:

Տարբեր ամփոփ ցուցանիշների՝ Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը տատանվում է 0.07-ից 0.1-ի միջակայքում՝ վկայելով համակարգի թույլ կենտրոնացվածության մասին:

Հաշվետու տարում խոշոր և մանր վարկային կազմակերպությունների միջև գրեթե բոլոր ցուցանիշների (բացառությամբ՝ ընդհանուր պարտավորությունների) բևեռացվածության նվազում է արձանագրվել:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԿԱՊԻՏԱԼԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

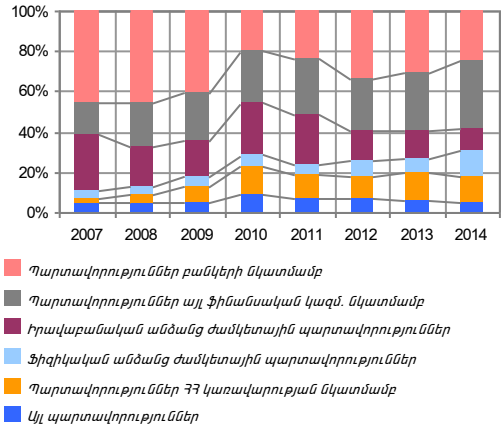
Վարկային կազմակերպությունների կապիտալը

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել է 41%-ով՝ պայմանավորված կանոնադրական կապիտալի համալրմամբ և ընթացիկ գործունեությունից ստացված շահույթով:

Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը հաշվետու տարում նվազել է 0.5 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 22.3%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 14 վարկային կազմակերպություններից 6-ը ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերություններ են: Ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռը վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվներում կազմել է 28.5% (31.12.2013 թ. դրությամբ՝ 22.5%):

Գրաֆիկ 28.

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունները

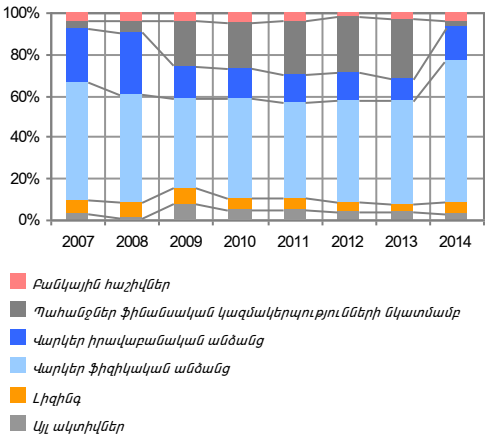
Վարկային կազմակերպությունների պարտավորություններն ավելացել են 20.6%-ով և կազմել 159.5 մլրդ դրամ: Պարտավորությունների կազմում հիմնականում ավելացել են պարտավորությունները այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ՝ 37.4%-ով, ռեպո համաձայնագրերով ներգրաված միջոցները՝ 68%-ով և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ պարտավորությունները՝ 107.9%-ով:

Իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորությունները նվազել են 7.4%-ով և տարեվերջին կազմել 17.4 մլրդ դրամ: Ըստ արժութային կառուցվածքի՝ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ պարտավորությունների կազմում դրամային պարտավորություններն ավելացել են 26.5%-ով, իսկ իրավաբանական անձանց նկատմամբ՝ 1%-ով:

2014 թվականին վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքում 11.2%-ով աճել են պարտավորությունները ՀՀ Կառավարության նկատմամբ և 53.7%-ով (կամ 2.6 մլրդ դրամով) այլ պարտավորությունները:

Գրաֆիկ 29.

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվները

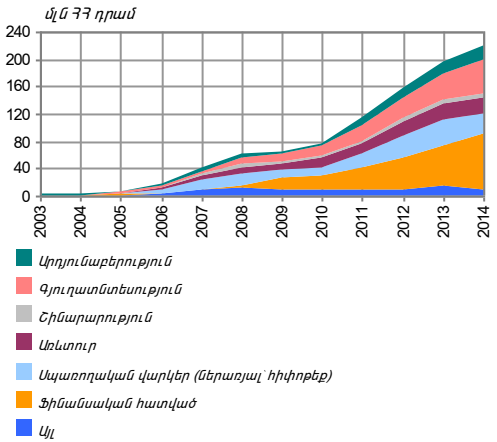
Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները տարվա ընթացքում ավելացել են 28.3%-ով և տարեվերջին կազմել 269.1 մլրդ դրամ: Գործող կազմակերպություններից 22-ում տարեվերջին արձանագրվել է ակտիվների աճ, իսկ 10-ում՝ նվազում:

Ակտիվների կազմում 41.6%-ով ավելացել են պահանջները բանկերի նկատմամբ, 22.2%-ով՝ տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգը)՝ համապատասխանաբար կազմելով 75.3 մլրդ դրամ և 165.8 մլրդ դրամ:

Վարկավորման աճ արձանագրվել է տնտեսության գրեթե բոլոր ոլորտներում՝ բացառությամբ կեցության և հանրային սննդի կազմակերպման և հիփոթեքային վարկավորման ոլորտների:

Գրաֆիկ 30.

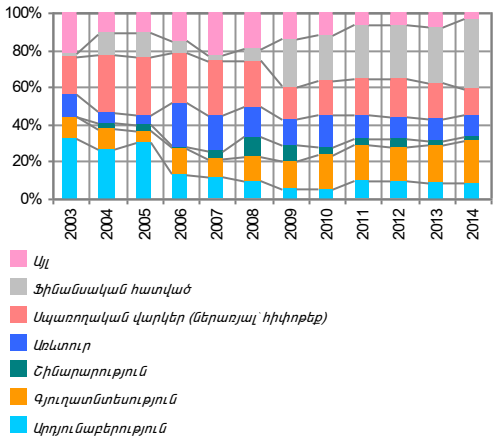
Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների փոփոխությունը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 31.

Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Հատկապես բարձր աճի տեմպեր են արձանագրվել ֆինանսական հատվածի, գյուղատնտեսության և սպառողական վարկերում՝ համապատասխանաբար 40%, 29.4% և 55.6%: Վարկային ներդրումներում առավել մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ֆինանսական հատվածի, գյուղատնտեսության և սպառողական (ներառյալ՝ հիփոթեքային) վարկերը՝ համապատասխանաբար 33.3%, 20.5% և 11.7%:

Վարկային կազմակերպությունների չաշխատող («հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» դասերի) ակտիվների տեսակարար կշիռը տարվա ընթացքում աճել է 1.1 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 4.9%: Չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելի մեծ է գյուղատնտեսության, փոխադրումների, կեցության ու հանրային սննդի կազմակերպման և առևտրային վարկերում՝ համապատասխանաբար 24.9%, 7.9%, 6.2% և 5.8%:

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ են արձանագրվել բանկերի նկատմամբ պահանջների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի մասով. իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռը նվազել է 1.2 և 1.0 տոկոսային կետով, իսկ բանկերի նկատմամբ պահանջների տեսակարար կշիռն աճել 2.6 տոկոսային կետով:

Վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքները

Վարկային կազմակերպությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2014 թվականին կազմել է 9.8 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ շահույթով են աշխատել 29, իսկ վնասով՝ 3 վարկային կազմակերպություններ: Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր զուտ շահույթի մեծությունը կազմել է 9.8 մլրդ դրամ:

Նախորդ տարվա համեմատ՝ վարկային կազմակերպությունների շահութաբերությունը ըստ ակտիվների (RoA) և ըստ կապիտալի (RoE) նվազել են համապատասխանաբար 1.1 և 2.2 տոկոսային կետով՝ կազմելով 4.1% և 10.3%:

2014 թվականին վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը՝ հաշվարկված ըստ ՖՀՄՍ-ի[14], կազմել է 7.9 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA)՝ 3.1%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 7.6%:

Վարկային կազմակերպությունների տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 29.2%-ով: Ընդհանուր տոկոսային եկամուտների կազմում տնտեսությանը տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռն ավելացել է 0.2%-ով՝ կազմելով 75.2%:

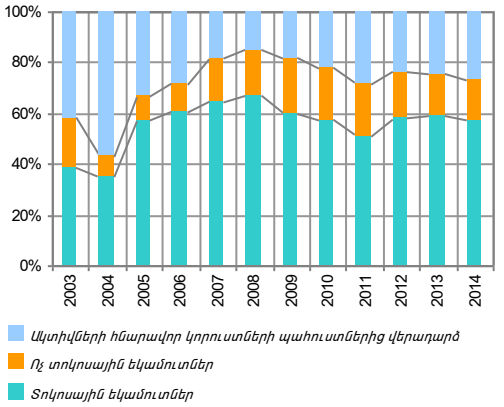
Ոչ տոկոսային եկամուտներն աճել են 22.5%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված արտարժույթի վերագնահատումից ստացված 1.2 մլրդ դրամ օգուտով: Վերջիններիս տեսակարար կշիռը ընդհանուր ոչ տոկոսային եկամուտներում աճել է 13.6 տոկոսային կետով և կազմել 13.3%:

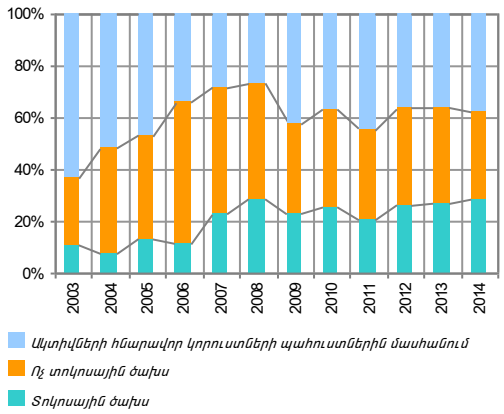
Տոկոսային ծախսերն ավելացել են 30.5%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսային ծախսերի և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների աճով: Տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսների և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների տեսակարար կշիռները՝ համապատասխանաբար 45.2% և 28.6% (նախորդ տարի՝ 47.6% և 28.1%):

Ոչ տոկոսային ծախսերն ավելացել են 23.2%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների աճով: Վերջինս կազմել է ոչ տոկոսային ծախսերի 58.7%-ը (նախորդ տարի՝ 60.5%-ը):

Գրաֆիկ 32.

Վարկային կազմակերպությունների եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[14] *ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ-ի համաձայն հաշվարկված շահույթի մեծությունների խոշոր տարբերության հիմնական պատճառը ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումներ կատարելն է, քանի որ կազմակերպությունները այդչափով ծախս են ճանաչում:*

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող ապահովագրական ընկերություններ

31.12.2014 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապահովագրական գործունեության լիցենզիա են ունեցել 8 ապահովագրական ընկերություններ՝ 25 մասնաճյուղերով[15]: Դադարեցվել է «Գարանտ-Լիմենս» ընկերության գործունեության լիցենզիան: Բոլոր ապահովագրական ընկերությունները իրականացրել են ոչ կյանքի ապահովագրություն:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ ապահովագրական համակարգում

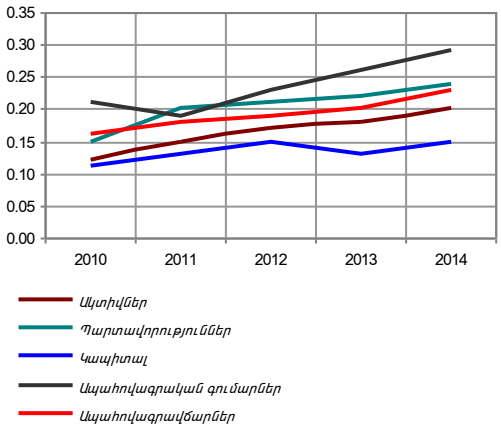
Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածությունը բնութագրող Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցն ըստ հիմնական ցուցանիշների 2014 թվականին ունեցել է աճի միտում:

Աղյուսակ 14. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

	31.12.12	31.12.13	31.12.14
Ակտիվներ	0.17	0.18	0.20
Պարտավորություններ	0.21	0.22	0.24
Կապիտալ	0.15	0.13	0.15
Ապահովագրական գումարներ	0.23	0.26	0.29
Ապահովագրավճարներ	0.19	0.20	0.23

Գրաֆիկ 33.

Հիմնական ցուցանիշների կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[15] *31.12.2014 թ. ամփոփված են փաստացի գործող և հաշվետու 7 ապահովագրական ընկերությունների ցուցանիշները, քանի որ 1 ընկերություն, ունենալով ապահովագրական գործունեության լիցենզիա, գործունեություն չի իրականացրել:*

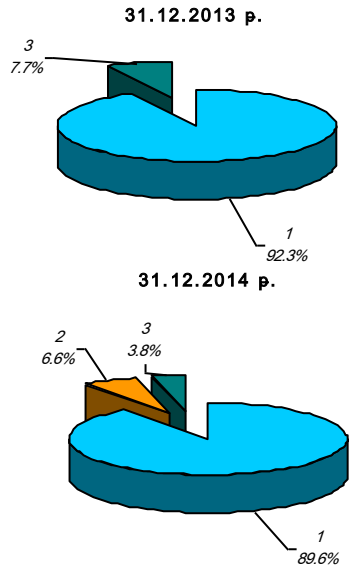
Աղյուսակ 15. Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

	31.12.12	31.12.13	31.12.14
Ակտիվներ			
ԿԳ 2 (խոշորագույն **երկու** ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	49	50	55
ԿԳ 5 (խոշորագույն **հինգ** ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	84	85	87
Պարտավորություններ			
ԿԳ 2	57	58	64
ԿԳ 5	91	93	96
Կապիտալ			
ԿԳ 2	36	32	41
ԿԳ 5	76	73	83
Ապահովագրական գումարներ			
ԿԳ 2	62	66	71
ԿԳ 5	89	94	94
Ապահովագրավճարներ			
ԿԳ 2	54	52	60
ԿԳ 5	90	91	94

Ապահովագրական ընկերությունների միջև բևեռացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ աճել է: Ընդ որում՝ աղյուսակ 15-ում ներկայացված բոլոր ցուցանիշների կենտրոնացվածության մակարդակն աճել է՝ բացառությամբ ապահովագրական գումարների:

Գրաֆիկ 34.

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը

1. Կանոնադրական կապիտալ,
2. Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ,
3. Ընդհանուր կապիտալի այլ տարրեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼ

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալը 2014 թվականին նվազել է 1.3%-ով՝ կազմելով 15.8 մլրդ դրամ: Կանոնադրական կապիտալը նվազել է 4.2%-ով՝ կազմելով 14.1 մլրդ դրամ:

Ապահովագրական ընկերությունների կապիտալի համարժեքության նորմատիվը կազմել է 193.3%՝ գերազանցելով պահանջվող սահմանաչափը 93.3 տոկոսային կետով (կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափը կազմել է 100%):

31.12.2014 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը կազմել է 51.6%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 3 ապահովագրական ընկերություններից 1-ում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը կազմել է 100%:

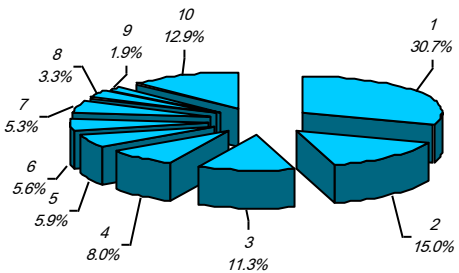
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները հաշվետու տարում նվազել են 13.2%-ով և 31.12.2014 թ. դրությամբ կազմել մլրդ դրամ:

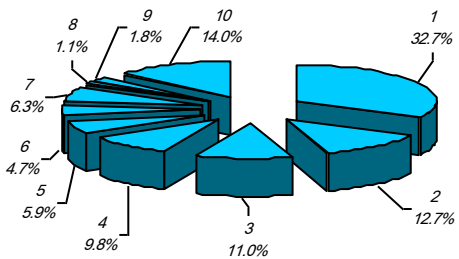
Գրաֆիկ 35.

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կառուցվածքը

31.12.2013 թ.

31.12.2014 թ.

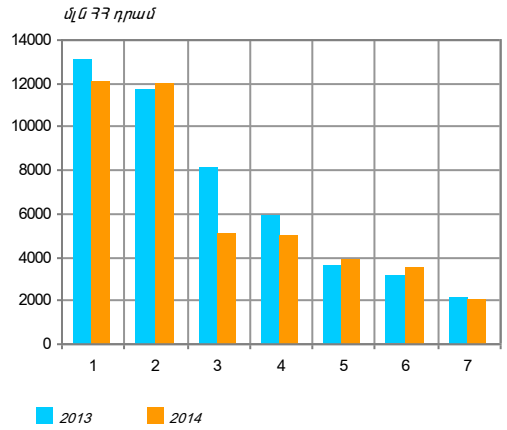

1. Ավանդներ բանկերում, 2. Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, 3. Ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր, 4. Պետական և ոչ պետական արժեթղթեր, 5. Հիմնական միջոցներ, 6. Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ, 7. Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական պահուստներում, 8. Տրամադրված փոխառություններ, 9. Բանկային հաշիվներ, 10. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 36.

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ընթացիկ տարում ավանդները բանկերում նվազել են 7.4%-ով՝ կազմելով 14.2 մլրդ դրամ: Տարեվերջի դրությամբ ապահովագրական համակարգի ակտիվների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել ավանդները բանկերում (32.7%), ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներն ուղղակի ապահովագրության գծով (12.7%) և պետական արժեթղթերը (9.3%): Ավանդների 83.2%-ը բաժին է ընկել ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդներին, իսկ 16.8%-ը՝ ոչ ընթացիկ ավանդներին:

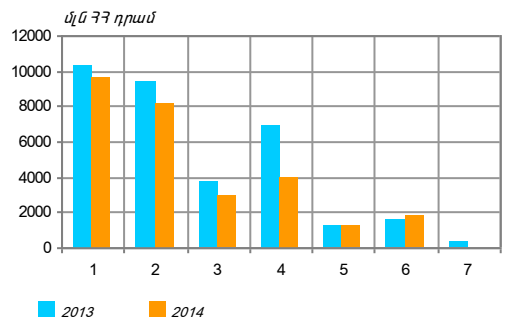
Ապահովագրական համակարգի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են բարձր իրացվելի ակտիվներում՝ վկայելով, որ ապահովագրական ընկերություններն իրացվելիության խնդիր չունեն: Ընդ որում՝ 2014 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից իրացվելիության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունները 2014 թվականին նվազել են 18.7%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 27.7 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 37.

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների շարժը

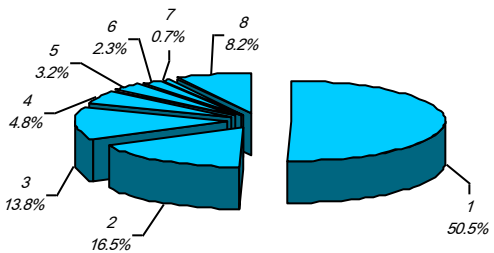

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

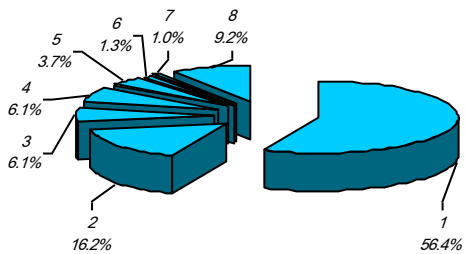
Գրաֆիկ 38.

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

31.12.2013 թ.

31.12.2014 թ.

1. Տեխնիկական պահուստներ, 2. Ռեպո համաձայնագրեր, 3. Ներգրավված փոխառություններ, 4. Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ, 5. Ապահովագրության գծով ստացված կանխավճարներ, 6. Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին, 7. Վճարվելիք հատուցումներ ուղղակի ապահովագրության գծով, 8. Այլ պարտավորություններ

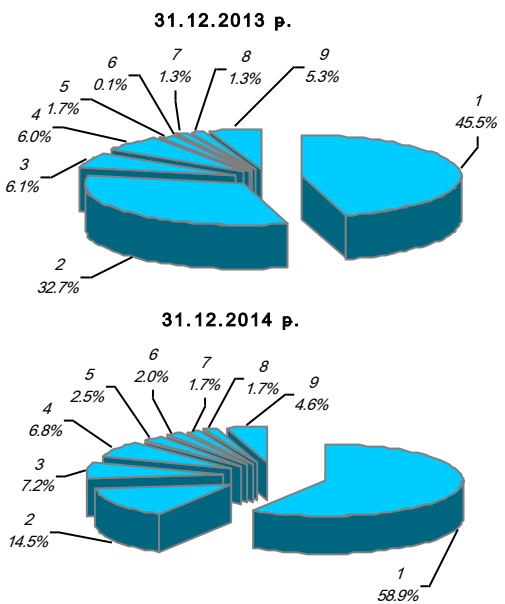
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

31.12.2014 թ. դրությամբ պարտավորությունների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել տեխնիկական պահուստները (56.4% կամ 15.6 մլրդ դրամ) և ռեպո համաձայնագրերը (16.2% կամ 4.5 մլրդ դրամ): Ընթացիկ տարում տեխնիկական պահուստները նվազել են 9.4%-ով՝ կազմելով 15.6 մլրդ դրամ: Տեխնիկական պահուստների գերակշիռ մասը (69.4% կամ 10.8 մլրդ դրամ) կազմել են չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստները (ՉԱՊ):

Տեխնիկական պահուստների նվազումը 2014 թվականին պայմանավորված էր ապահովագրական ընկերությունների կողմից պետական ծառայողների առողջության ապահովագրության դադարեցմամբ: Պետական ծառայողների՝ 2014 թվականի առողջության ապահովագրության վճարները Ֆինանսների նախարարությունը փոխանցել է Առողջապահության նախարարությանը, որն էլ սպասարկել է հաճախորդներին:

Գրաֆիկ 39.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Դժբախտ պատահարներից 8. Աջակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2014 թվականին կազմել է 1.9 մլրդ դրամ: Ապահովագրական ընկերությունների շահութաբերությունն ըստ ակտիվների կազմել է 4.0%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 10.9%: Հարկ է նշել, որ յոթ ապահովագրական ընկերություններ աշխատել են շահույթով, մեկը՝ վնասով. ընդ որում՝ շահույթով աշխատած ընկերությունների շահույթը կազմել է 2.1 մլրդ դրամ, իսկ վնասով աշխատած ընկերությունների վնասը՝ 186.1 մլն դրամ: Ապահովագրական համակարգի կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել ապահովագրական հատուցումները և զուտ տեխնիկական պահուստները՝ 51.8%: Ապահովագրական ընկերությունների զուտ տոկոսային եկամուտները կազմել են 814.7 մլն դրամ: Տոկոսային եկամուտների 52.6%-ը (կամ 1.5 մլրդ դրամը) բաժին է ընկել բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների և բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների գծով տոկոսային եկամուտներին: Տարվա ընթացքում ապահո-

վագրական ընկերությունների զուտ ոչ տոկոսային եկամուտները կազմել են -6.9 մլրդ դրամ: Ոչ տոկոսային ծախսերի 50.3%-ը (կամ 4.0 մլրդ դրամը) բաժին է ընկել ապահովագրական ընկերությունների աշխատակազմի գծով ծախսերին: Ապահովագրական համակարգի վնասաբերության ցուցանիշը կազմել է 53.7%[16]՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 8.5 տոկոսային կետով, իսկ ծախսատարության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 0.9 տոկոսային կետով և տարեվերջի դրությամբ կազմել 29.4%[17]:

ՖՀՄՄ-ի համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ շահույթը 2014 թվականին կազմել է 2.4 մլրդ դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 5.3%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 13.6%:

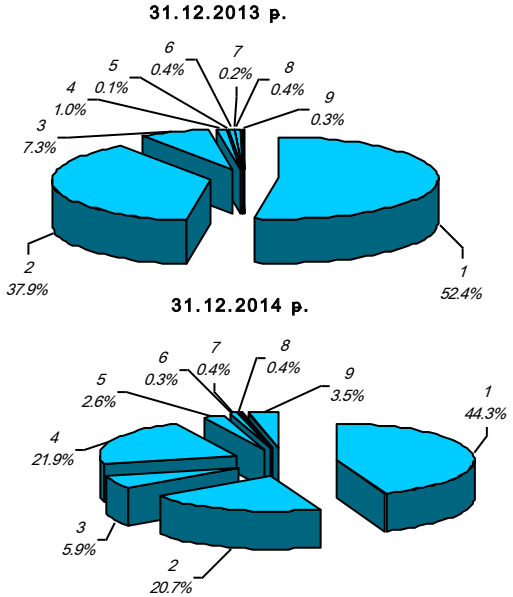
2014 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 30.1 մլրդ դրամ (2013 թվականին՝ 35.8 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրավճարների 59.1%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 14.6%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված հատուցումների մեծությունը 2014 թ. կազմել է 22.1 մլրդ դրամ (2013 թվականին՝ 19.7 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 44.3%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 20.7%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտների կառուցվածքում շարունակել են մեծ կշիռ կազմել վաստակած ապահովագրավճարները՝ 86.8%: Ծախսերի կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել ապահովագրական հատուցումները և զուտ տեխնիկական պահուստները՝ 51.8%:

Գրաֆիկ 40.

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված հատուցումների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Դժբախտ պատահարներից 8. Սքակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

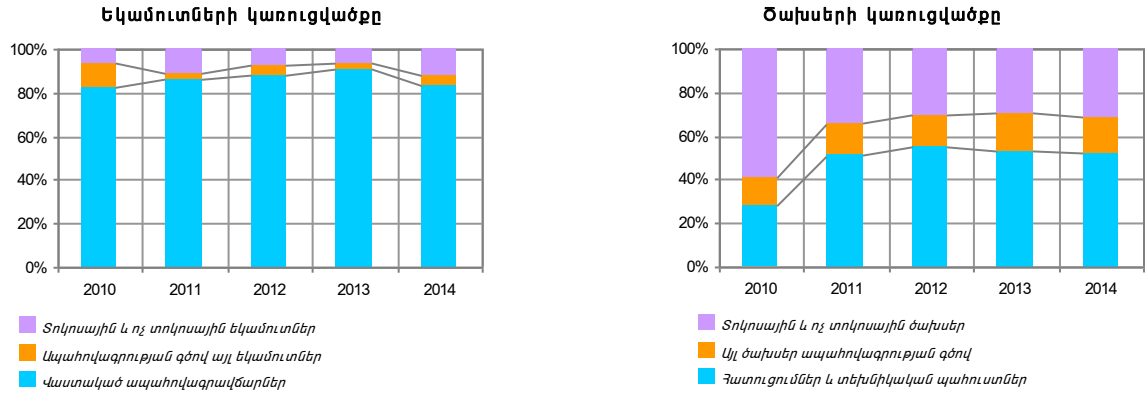
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[16] *Վնասաբերության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ (զուտ հաշվեգրված հատուցումներ + զուտ հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին (բացառությամբ ՉԱՊ) + այլ գործառնական ծախսեր ապահովագրության գծով) / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):*

[17] *Ծախսատարության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ ոչ տոկոսային ծախսեր / (զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):*

Գրաֆիկ 41.

Ապահովագրական համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

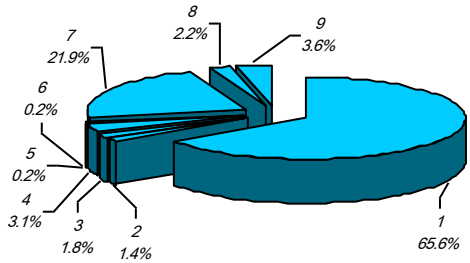
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակը կազմել է 594.9 հազար, ինչը 5.6%-ով ավելի է 31.12.2013 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակից: Ապահովագրական գումարները 2014 թվականի վերջի դրությամբ կազմել են 9.5 տրլն դրամ՝ 16.9%-ով գերազանցելով 2013 թվականի համապատասխան ցուցանիշը: Ապահովագրության պայմանագրերի և գումարների աճը հիմնականում պայմանավորված է տարեվերջին ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պարտադիր ապահովագրության պայմանագրերի ավելացմամբ: Տեղի է ունեցել օդանավերի և օդանավերի օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության դասերի գծով ապահովագրական գումարների աճ՝ 31.12.2014 թվականին կազմելով 465.4 մլրդ դրամ: Առողջության ապահո-

Գրաֆիկ 42.

31.12.2014 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի կառուցվածքը

1. Յամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Յամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Դժբախտ պատահարներից 8. Աջակցության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

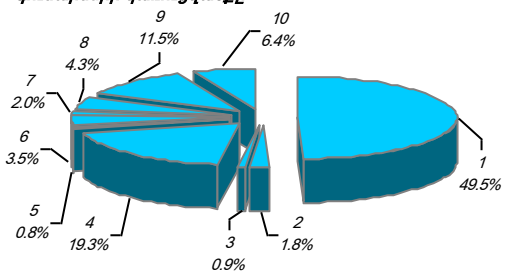
վագրության դասի գծով տեղի է ունեցել 458.0 մլրդ դրամ ապահովագրական գումարի նվազում՝ պայմանավորված այն հանգամանքով, որ Կառավարության որոշմամբ ապահովագրական ընկերությունների կողմից սահմանված սոցիալական փաթեթի շրջանակներում պարտադիր առողջության ապահովագրություն այլևս չի իրականացվում:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԱՆՁՆԱԾ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2014 թ. վերջի դրությամբ վերաապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 3.3 տրլն դրամ կամ ապահովագրական ընկերությունների ստանձնած ռիսկերի 34.1%-ը: 2014 թվականին վերաապահովագրողներին փոխանցվող ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 3.6 մլրդ դրամ կամ ապահովագրավճարների 12.0%-ը, իսկ վերաապահովագրողներից ստացվող գումարների մեծությունն ապահովագրական հատուցումների գծով կազմել է 6.6 մլրդ դրամ կամ հաշվետու տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 42.2%-ը:

Գրաֆիկ 43.

31.12.2014 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Ընդհանուր պատասխանատվության, 7. Դժբախտ պատահարներից, 8. Աջակցության, 9. Օդանավերի և օդանավերի օգտագործումից բխող պատասխանատվության, 10. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

31.12.2014 թ. դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ են մատուցել 21 առևտրային բանկեր և 8 ներդրումային ընկերություններ: Ներդրումային ընկերություններից յոթը կարող են իրենց կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքներ իրականացնել, վեցը կարող են իրենց անունից և իրենց հաշվին արժեթղթերով գործարքներ իրականացնել, վեցը՝ հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականներ ընդունել ու հաղորդել, հինգը՝ արժեթղթերով ներդրումների հետ կապված խորհրդատվություն տրամադրել, վեցը՝ իրականացնել արժեթղթերի տեղաբաշխման գործունեություն և երեքը՝ արժեթղթերի փաթեթի կառավարում:

2014 թվականի վերջի դրությամբ ՀՀ ֆինանսական շուկայում գրանցված են եղել 4 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչներ: ՀՀ ԿԲ կողմից կորպորատիվ ֆոնդի կարգավիճակով գրանցվել է նաև 1 վենչուրային ֆոնդ:

Տարվա ընթացքում ներդրումային ընկերությունների ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացվածության մակարդակը ցուցաբերել է աճի միտում, իսկ կապիտալի մասով՝ մնացել անփոփոխ:

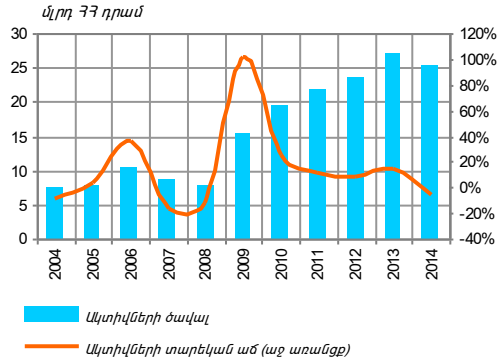
Աղյուսակ 16. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Ընդհանուր ակտիվներ	0.19	0.19	0.20
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.20	0.19	0.21
Ընդհանուր կապիտալ	0.17	0.19	0.19

Ներդրումային ընկերությունների ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 6.0%-ով՝ կազմելով 25.4 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալը նվազել է 4.6%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 4.9 մլրդ դրամ: 2014 թվականին ներդրումային ընկերու-

Գրաֆիկ 44.

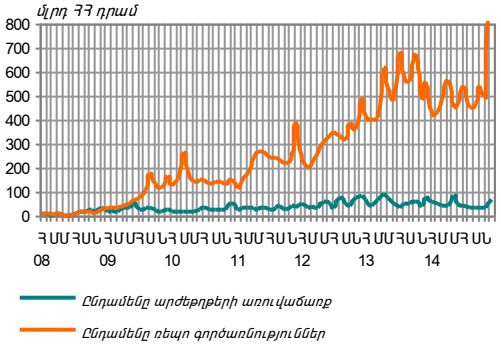
Ներդրումային ընկերությունների ակտիվների ծավալը և վերջիններիս աճի տեմպը 2004-2014 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 45.

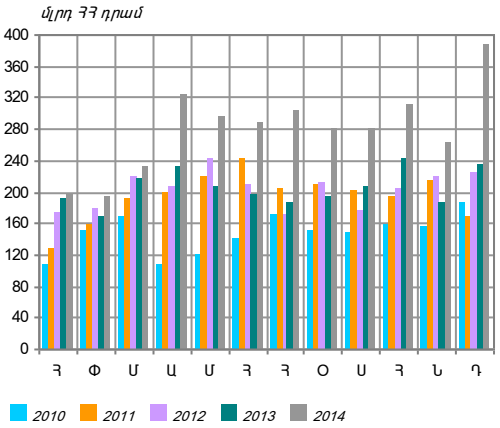
2008-2014 թթ. ներդրումային ընկերությունների կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի և ռեպո գործառնությունների ծավալները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 46.

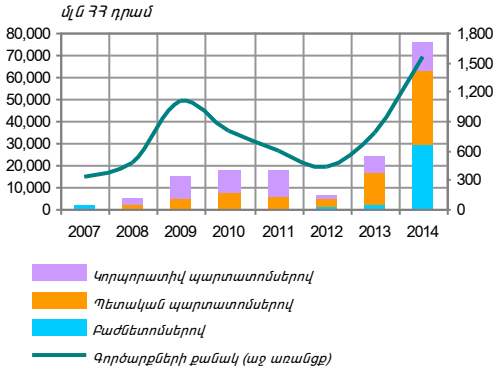
Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերով գործառնությունների ծավալները (առանց Կենտրոնական բանկի գործառնությունների) 2008-2014 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 47.

Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների կառուցվածքը 2007-2014 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

թյունների զուտ շահույթը կազմել է 1.1 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ շահույթ են ապահովել ընկերություններից վեցը, իսկ երկուսը տարին ավարտել են վնասով:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ ռեպո գործառնությունները՝ առանց ՀՀ ԿԲ հետ գործառնությունների) աճել է 36.4%-ով և կազմել 3 տրլն 350 մլրդ դրամ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը (առանց ՀՀ ԿԲ հետ իրականացված գործառնությունների) կազմել է արժեթղթերի շուկայի ընդհանուր շրջանառության 83.3%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ռեպո գործառնությունների ծավալը աճել է 58.2%-ով և կազմել 2 տրլն 791 մլրդ դրամ:

Կնքված ռեպո գործառնությունների մեջ գրեթե բոլորը՝ 99.8%-ը, կազմել են պետական արժեթղթերով կատարված գործարքները, ընդ որում՝ մեծ մասը՝ 61.9%-ը, շարունակել են կազմել պետական միջնաժամկետ պարտատոմսերը, 38.0%-ը՝ երկարաժամկետ պարտատոմսերը և 0.1%-ը՝ կարճաժամկետ պարտատոմսերը:

Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների մեջ ևս գերակշռել են պետական արժեթղթերով իրականացվող գործառնությունները՝ կազմելով 333.0 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 59.5%-ը:

Նախորդ տարվա համեմատ կորպորատիվ պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նվազել է 60.7%-ով և կազմել է 99.3 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 17.8%-ը: Գրեթե վեց անգամ աճել է բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների ծավալը (106.3 մլրդ դրամով)՝ կազմելով 126.9 մլրդ դրամ կամ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 22.7%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի ընդհանուր գործառնություններում բորսայական առուվաճառքի տեսակարար կշիռը կազմել է 13.1%:

2014 թվականին կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունների ծավալը աճել է ավելի քան երեք անգամ (51.6 մլրդ դրամով) և կազմել 73.3 մլրդ դրամ:

Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված ռեպո գործառնությունները կազմել են ընդհանուր շրջանառության 2.9%-ը (նախորդ տարի՝ 7.5%-ը): Ընդ որում, գրեթե բոլոր ռեպո գործառնություններն իրականացվել են կորպորատիվ պարտատոմսերով: Պետական պարտատոմսերով գործառնությունները կազմել են կարգավորվող շուկայի ընդհանուր գործառնությունների 45.0%-ը, կորպորատիվ արժեթղթերով գործառնությունները՝ 16.9%-ը, իսկ բաժնային արժեթղթերով գործառնությունները՝ 38.1%-ը:

31.12.2014 թ. դրությամբ, արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում, ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, նվազել է 88.3%-ով և կազմել է 181 մլն դրամ:

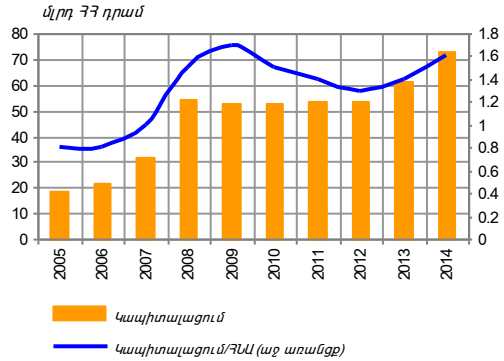
31.12.2014 թ. դրությամբ ներդրումային ընկերությունների արժեթղթերի փաթեթի 87.7%-ը կազմել են ոչ բաժնային արժեթղթերը: Ըստ ձեռք բերված արժեթղթերի կարգավիճակի՝ փաթեթի 71.6%-ը զբաղեցրել են ազատ կարգավիճակով արժեթղթերը, 11.2%-ը՝ հակադարձ ռեպոյով ձեռք բերված արժեթղթերը և 17.1%-ը՝ գրավադրված արժեթղթերը:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման մակարդակը կազմել է 73.0 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը[18]՝ 1.6%՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 0.2 տոկոսային կետով:

31.12.2014 թ. դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվել են անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի 2190 ռեեստրներ, իսկ ՀԿԴ-ում արժեթղթերի հաշիվ ունեցող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը կազմել է 105222:

Գրաֆիկ 48.

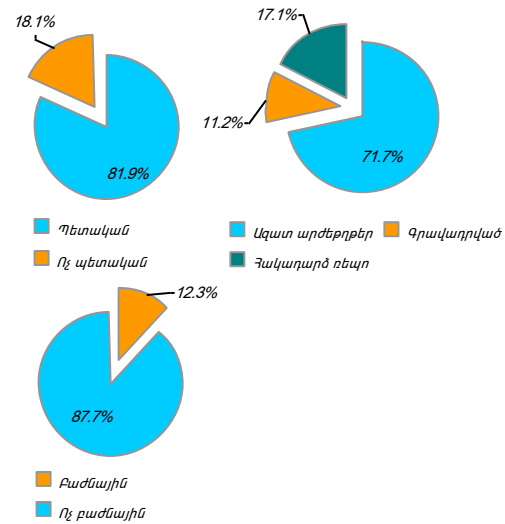
ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացում և կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 49.

Ներդրումային ծառայություն մատուցող անձանց արժեթղթերի փաթեթի կառուցվածքը 31.12.2014 թ. դրությամբ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

[18] *Հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակի և դրանցով կնքված վերջին գործարքի գնի արտադրյալ:*

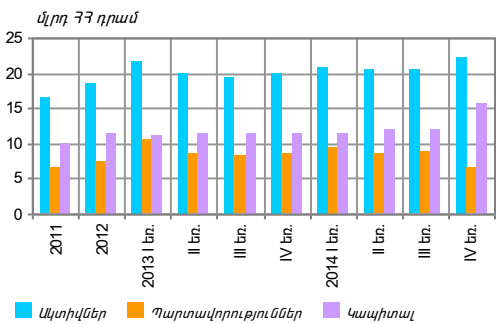
Տարեվերջին ՀՀ արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 15 հաշվետու թողարկողների թվով 24 դասի/թողարկման արժեթղթեր. ընդ որում՝ թողարկողներից 2-ը թողարկել են ինչպես բաժնետոմսեր, այնպես էլ պարտատոմսեր: Հաշվետու թողարկողներից 11-ը թողարկել են 12 դասի բաժնետոմսեր, իսկ 6-ը՝ 12 դասի պարտատոմսեր: Թողարկված պարտատոմսերից 5-ը արտարժութային են, որոնց կշիռն ընդհանուր ծավալում կազմել է 42%:

31.12.2014 թ. դրությամբ հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմել է 39.0 մլրդ դրամ, իսկ պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ 14.6 մլրդ դրամ: Թողարկված պարտքային արժեթղթերի 67.4%-ը բաժին է ընկել 4 ֆինանսական կազմակերպությունների, իսկ 3 ֆինանսական կազմակերպությունների մասնակցությունը բաժնային արժեթղթերում կազմել է 34%:

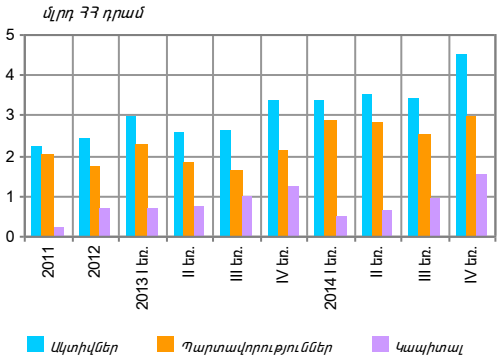
Գրաֆիկ 50.

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակը 2014 թ.

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպություններ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31.12.2014 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 8 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ, այդ թվում՝ 3 ընկերություն ունեն միայն դրամական փոխանցում իրականացնելու գործունեության լիցենզիա, 4 ընկերություն՝ դրամական փոխանցում իրականացնելու գործունեության լիցենզիա և վճարային գործիքներ ու վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 1 ընկերություն՝ միայն վճարային գործիքներ և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա և 3 ընկերություն՝ էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն:

2014 թ. վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունների ակտիվներն աճել են 34%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 4.5 մլրդ դրամ, պարտավորությունները 40%-ով՝ կազմելով 3.0 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալը 23%-ով՝ կազմելով 1.5 մլրդ դրամ:

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների ակտիվները և կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել են համապատասխանաբար 11% և 38%-ով՝ կազմելով 22.2 մլրդ դրամ և 15.8 մլրդ դրամ, իսկ՝ պարտավորությունները նվազել են 24%-ով՝ կազմելով 6.8 մլրդ դրամ:

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունները հաշվետու տարում ապահովել են 894 մլն դրամ շահույթ, իսկ միայն դրամական փոխանցում իրականացնող ընկերությունները՝ 800 մլն դրամ:

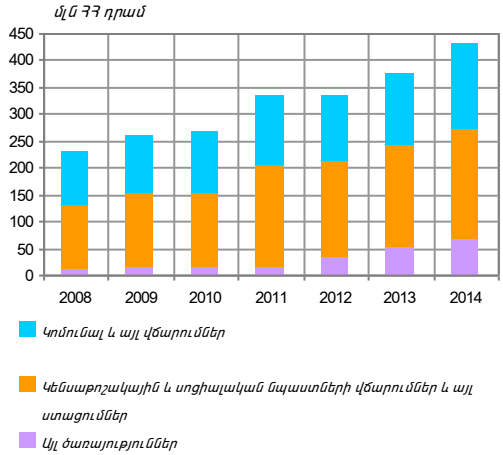
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ 5 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ ավտոմատ ինքնասպասարկման տերմինալների և գրանցված մասնաճյուղերի միջոցով իրականացրել են կոմունալ վճարումների, հեռախոսի և բջջային կապի դիմաց վճարումների, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցների, բյուջե ուղղված տուգանքների և պետական տուրքերի, ինտերնետային կապի ծառայությունների դիմաց վճարների ընդունում: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 15%-ով՝ կազմելով 431.7 մլրդ դրամ:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային ծառայություններ են մատուցել մի շարք առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային/քլիրինգային ծառայություններ են մատուցել մի շարք առևտրային բանկերի, որոնց միջոցով հավաքագրված կոմունալ ծառայությունների դիմաց միջոցները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 6%-ով՝ կազմելով 5.6 մլրդ դրամ (1.7 մլն գործառնություն):

Արտասահմանից Հայաստանի Հանրապետություն ուղղված վճարումները կատարվում են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով: 2014 թ. դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն կատարվել է 19.8 մլրդ դրամի փոխանցում (նախորդ տարվա համե-

Գրաֆիկ 51.

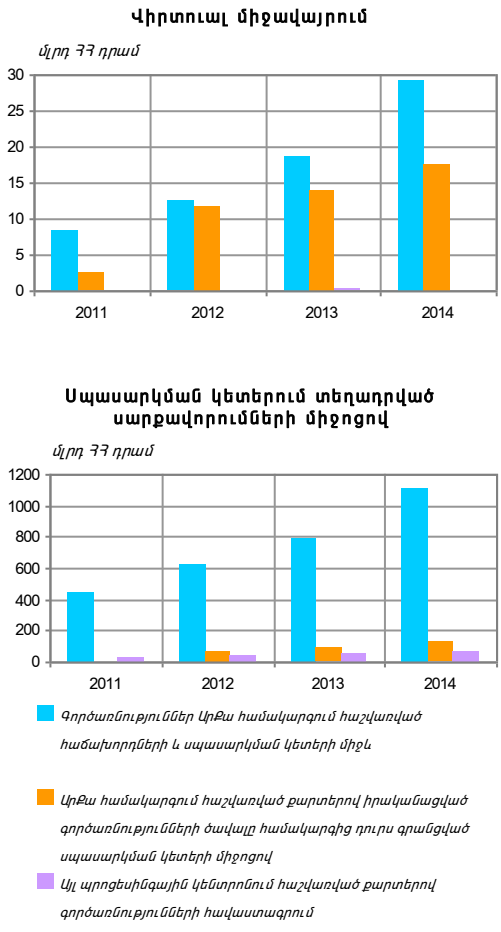
Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 52.

ԱրՔա համակարգի կողմից մատուցված վճարային ծառայությունները քարտերով, էլեկտրոնային փողերով

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

մատ աճել է մոտ 9 անգամ): Միևնույն ժամանակ, նույն կազմակերպությունների կողմից արտասահման կատարվել են 2.1 մլրդ դրամի փոխանցում (2013 թ. համեմատ աճել է 15 անգամ):

Հաշվետու տարվա ընթացքում «ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնը ապահովել է 1 տրլն 344.9 մլրդ դրամ ծավալի քարտային գործառնությունների իրականացում (2013 թ. համեմատ ավելացել են 40%-ով): Մասնավորապես, այլ պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացվել է 66.2 մլրդ դրամ ծավալի գործառնության հավաստագրում (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 22%-ով): «ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալը «ԱրՔա» համակարգից դուրս գրանցված սպասարկման կետերի միջոցով (այդ թվում՝ նաև արտասահմանում) կազմել է 140.6 մլրդ դրամ (ավելացել է 36%-ով):

ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ վճարահաշվարկային բնագավառի հիմնական ցուցանիշները

2014 թ. վերջի դրությամբ բանկային համակարգում սպասարկվող հաճախորդների քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 19%-ով՝ կազմելով 2.3 մլն հաճախորդ: Այդ աճը գրեթե լիովին պայմանավորվել է ֆիզիկական անձ հաճախորդների քանակի աճով, որն էլ իր հերթին տարեվերջին կազմել է 2.2 մլն: Բանկային համակարգում հաճախորդների հաշիվների քանակն ավելացել է 22%-ով՝ կազմելով 3.9 մլն հաշիվ (այդ թվում՝ 2.8 մլն՝ ընթացիկ հաշիվներ, 165 հազար՝ ժամկետային հաշիվներ, 879 հազար՝ վարկային հաշիվներ):

2014 թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 1 տրլն դրամի 352.6 մլրդ գործառնություն: Քարտերով անկանխիկ վճարումների ծավալն ավելացել է 32%-ով և կազմել մոտ 140 մլրդ դրամ: Նշված անկանխիկ գործառնությունների ծավալում ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 26.5 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 5.5 մլրդ դրամ, քարտից-քարտ փոխանցումներ՝ 21.0 մլրդ դրամ): Նախորդ տարվա համեմատ շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակն ավելացել է 4.7%-ով և կազմել է 1.6 մլն: Ընդ որում՝ քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների (այդ թվում նաև ինտերնետ գործառնությունները) մասնաբաժինն ընդհանուր քարտային գործառնություններում 2013 թվականի համեմատ աճել է 0.9 տոկոսային կետով՝ կազմելով 10.4%:

Առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով ֆիզիկական անձանց ուղղված դրամական փոխանցումները նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 6%-ով և կազմել 884.9 մլրդ դրամ (այդ թվում նաև ՍՎԻՖԹ-ի միջոցով), իսկ արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալը աճել է 9%-ով և կազմել 364.6 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ զուտ ներհոսքը կազմել է 520.3 մլրդ դրամ, որը զիջում է նախորդ տարվա ցուցանիշը 14%-ով:

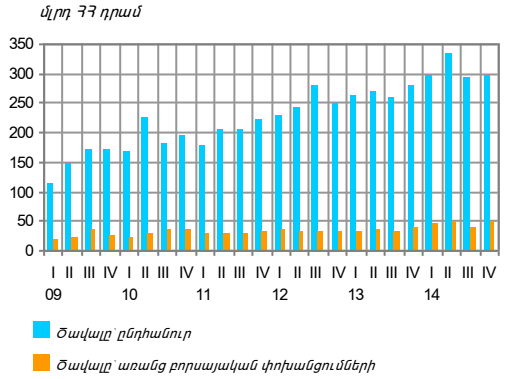
ՀՀ տարածքում անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 102.1 մլրդ դրամ (քանակը՝ 71 հազար): Ընդ որում, ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով իրականացված անկանխիկ վճարումների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 43%-ով, իսկ քանակը՝ 36%-ով և կազմել համապատասխանաբար 66.1 մլրդ դրամ և 14 հզ վճարում:

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացված դրամական փոխանցումների միջին օրական ծավալը աճել է 31%-ով՝ կազմելով 43.9 մլրդ դրամ, իսկ քանակը նվազել է 35%-ով՝ կազմելով 14 հազար: Արդյունքում՝ մեկ էլեկտրոնային փոխանցման միջին ծավալը կազմել է մոտ 3.2 մլն դրամ (ավելացել է ավելի քան երկու անգամ):

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված միջին օրական փոխանցումները տարվա ընթացքում աճել են 12%-ով՝ կազմելով 260.4 մլրդ դրամ: Առևտրային բանկերի կողմից բորսայական գործառնությունների իրականացման հետ կապված փոխանցումների միջին ծավալն ավելացել է 7%-ով՝ կազմելով 2.9 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 53.

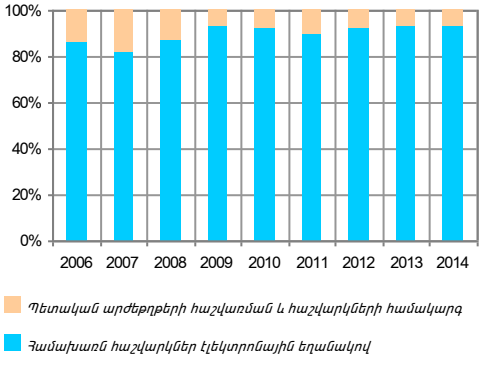
Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով կատարված միջին օրական փոխանցումները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 54.

ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) ծավալի կառուցվածքը

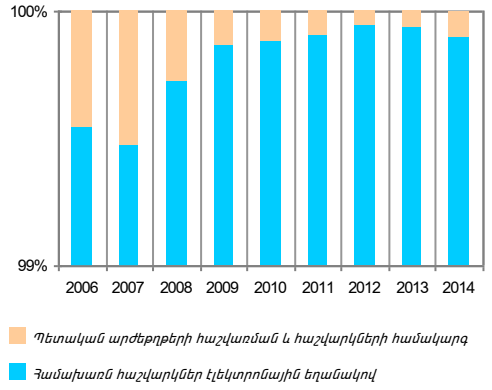
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ

2014 թ. վերջի դրությամբ Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգին անդամակցել են ՀՀ տարածքում գործող 22 բանկեր, 2 ներդրումային ընկերություններ, Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը, Կենսաթոշակային երաշխիքային ֆոնդի կառավարման հիմնադրամը, «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիան», «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ֆոնդային բորսան, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը (պետական պարտատոմսերի թողարկողի կարգավիճակով), Գանձապետական պահառուն, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկը (կենտրոնական պահառուի, հաշվետիրոջ և թողարկողի կարգավիճակով՝ Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետ կապված):

Գրաֆիկ 55.

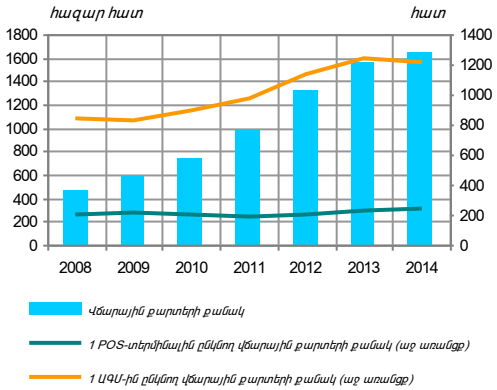
ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) քանակային կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 56.

Տրամադրված վճարային քարտերն ըստ տեխնիկական նկարագրի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

31.12.2014 թ. դրությամբ հաճախորդներին վճարային քարտերի տրամադրումը կամ դրանց սպասարկումը իրականացվել է ՀՀ տարածքում գործող 19 առևտրային բանկերի կողմից: Ընդ որում՝ այդ բանկերից բոլորն էլ անդամակցում են «ArCa» քարտերով վճարումների միասնական համակարգին:

Հաշվետու տարում քարտերի սպասարկման նպատակով տեղադրվել են 102 նոր ավտոմատ գանձման մեքենաներ և տարեվերջի դրությամբ դրանց ընդհանուր քանակը կազմել է 1357: Առևտրային բանկերի կողմից տեղադրվել են նաև 68 POS-տերմինալներ, որոնց ընդհանուր քանակը կազմել է 6902 (այդ թվում՝ 726-ը տեղադրված է առևտրային բանկերի ստորաբաժանումներում):

2014 թ. վճարային քարտերի քանակը ավելացել է 4.7%-ով՝ կազմելով 1.6 մլն: Գործող «ArCa» քարտերի քանակը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 3%-ով և կազմել 547 հազար: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակն ավելացել է 9%-ով, այդ թվում՝ «VISA»-ն՝ 9%-ով և կազմել 712 հազար, իսկ «MasterCard»-ը՝ 7%-ով և կազմել 321 հազար: Միջազգային այլ քարտերի քանակն ավելացել է 23%-ով կազմելով 59 հազար:

Աղյուսակ 17. Քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործարքները (2014 թ.)

Սարքեր	Գործարքներ			
	ծավալը (մլն դրամ)	*քանակը*	*այդ թվում՝ «ArCa» քարտերով*	
			ծավալը (մլն դրամ)	*քանակը*
Ավտոմատ գանձման սարքերի միջոցով	1032454	21121250	290244	6610793
այդ թվում՝ անկանխիկ	5744	514647	496	165137
POS - տերմինալների/ իմպրինտերների միջոցով	293658	3129089	72921	745283
այդ թվում՝ անկանխիկ	107902	2617330	34599	507233
Ինտերնետ միջավայրում	26476	1630380	6465	414917
Ընդամենը	1352587	25880719	369630	7770993
այդ թվում՝ անկանխիկ	140122	192021	41561	1087287

Առևտրային բանկերի կողմից տրամադրված (շրջանառության մեջ գտնվող) քարտերում «ArCa», «VISA», «MasterCard» քարտերի տեսակարար կշիռը կազմել է համապատասխանաբար 33%, 43% և 20%, իսկ մնացած 4%-ը կազմել են միջազգային այլ քարտային համակարգերի քարտերը, որոնցում ընդգրկված են նաև «HSBC debit» և «AmEx» քարտերը:

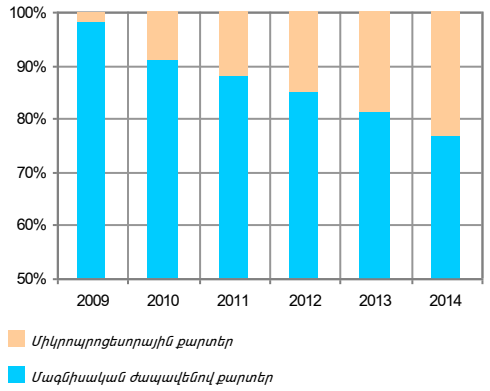
ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ՝ արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով գործառնությունները) ավելացել է 33%-ով՝ կազմելով 1.4 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 25%-ով և կազմել 26 մլն: Ընդհանուր գործառնությունների ծավալի 27%-ը բաժին է ընկել «ArCa», 47%-ը՝ «VISA», 20%-ը՝ «MasterCard» և 6%-ը՝ այլ քարտերով իրականացված գործառնություններին: Հաշվետու տարում «ArCa» վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալն աճել է 31%-ով՝ կազմելով 369.6 մլրդ դրամ, իսկ «VISA» և «MasterCard» վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալներն աճել են համապատասխանաբար 33% և 42%-ով՝ կազմելով համապատասխանաբար 632.4 մլրդ և 264.6 մլրդ դրամ: Միջազգային այլ քարտերով իրականացված գործառնությունների ծավալն աճել է 13%-ով և կազմել 85.9 մլրդ դրամ:

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի կողմից թողարկված VISA քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 24%-ով՝ կազմելով 46.6 մլրդ դրամ (քանակն ավելացել է 47%-ով և կազմել 1.1 մլն), MasterCard-ով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 22%-ով՝ կազմելով 28.1 մլրդ դրամ (քանակն ավելացել է 51%-ով և կազմել 661 հազար), իսկ միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 21%-ով և կազմել 10.0 մլրդ դրամ:

ՀՀ տարածքում մեկ վճարային քարտով իրականացված ամսական կանխիկացման գործառնությունների ծավալն ավելացել է 8%-ով և կազմել 57 հազար դրամ, իսկ անկանխիկի ծավալը նվազել է 3%-ով և կազմել 29 հազար դրամ:

Գրաֆիկ 57.

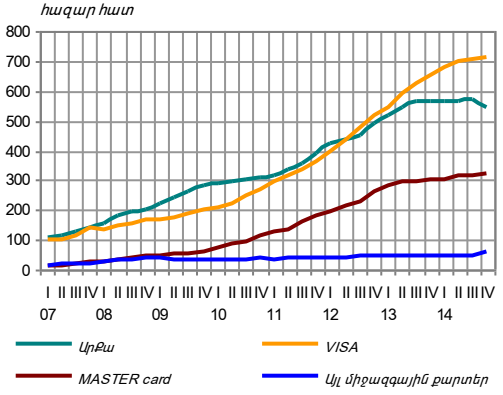
Շրջանառության մեջ գտնվող վճարային քարտերն ըստ տեխնիկական նկարագրի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 58.

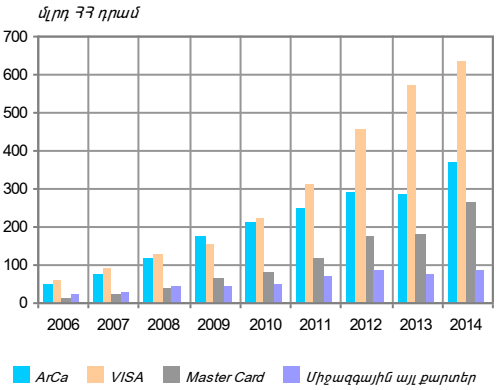
ՀՀ բանկերի կողմից վճարային քարտերի տրամադրման շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 59.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունները 2006 - 2014 թթ.

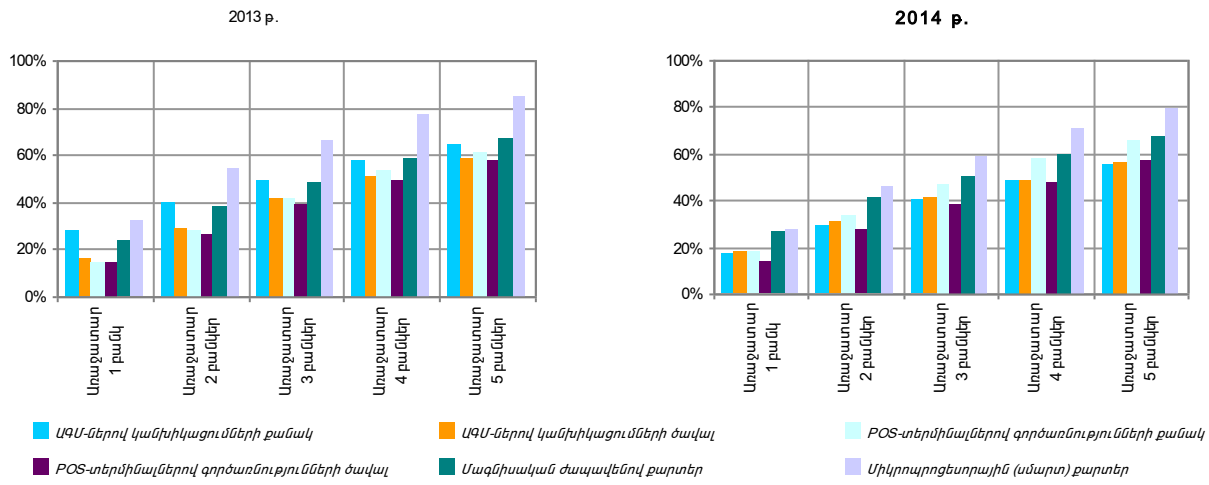

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Կենտրոնացումը վճարային քարտերի տրամադրման և սպասարկման ոլորտում հաշվետու տարվա ընթացքում ցուցաբերել է նվազման միտում: ԱԳՄ-ներով կանխիկացումների, POS-տերմինալներով գործառնությունների և մագնիսական ժապավենով քարտերի տրամադրման մեջ առաջատար հինգ բանկերին բաժին է ընկնում համակարգի կեսից ավելին: Նվազել են միկրոպրոցեսորային քարտերի տրամադրման և ԱԳՄ-ներով կանխիկացումների քանակի կենտրոնացումները, որտեղ առաջատար երկու բանկերի բաժինը նվազել է համապատասխանաբար 8 և 11 տոկոսային կետով՝ կազմելով համակարգի 46% և 29%-ը:

Գրաֆիկ 60.

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով գործառնություններ իրականացրած և քարտեր տրամադրած առաջատար բանկերի մասնաբաժինը 2013 և 2014 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Ֆիզիկական անձանց փոխանցումները, առանց բանկային հաշվի բացման, իրականացվում են ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզավորված դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

31.12.2014 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերը հաճախորդներին դրամական փոխանցումների իրականացման ծառայություններ մատուցելու նպատակով անդամակցում են 13 միջազգային և 2 հայաստանյան համակարգերի:

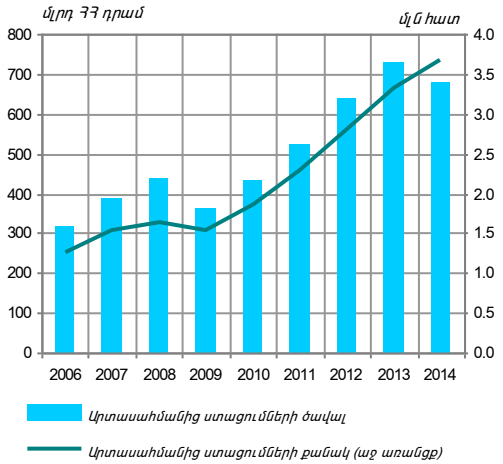
Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով 2014 թ. Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը կազմել է 678.2 մլրդ դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 7.1%-ով: Այս համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 184 հազար դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 16%-ով:

Միջազգային փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 10%-ով՝ կազմելով 577.2 մլրդ դրամ:

Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումները նվազել են 2.2%-ով և կազմել 206.8 մլրդ դրամ. մեկ վճարման միջինը 2013 թ. համեմատ նվազել է 7%-ով՝ կազմելով 3.6 մլն դրամ: Միաժամանակ, առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման աճել են 6.7%-ով և կազմել 263.6 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներում դիտվում է դրամական միջոցների զուտ արտահոսք՝ 56.9 մլրդ դրամ ծավալով:

Գրաֆիկ 61.

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով ֆիզիկական անձանց կողմից արտասահմանից ստացումներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՀԵՌԱԿԱՌԱՎԱՐՎՈՂ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Նորագույն տեխնոլոգիաներ ներդնելու միջոցով առևտրային բանկերը ընդլայնել և բարելավել են իրենց հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների ցանկը: Մի շարք առևտրային բանկերի կողմից ներդրվել են հեռակառավարվող սպասարկման համակարգեր՝ հնարավորություն տալով իրենց հաճախորդներին իրականացնելու բանկային հաշիվների հեռակառավարում: Հաճախորդները կարող են ներկայացնել հանձնարարականներ, ստանալ տեղեկատվություն բանկային հաշվի մնացորդի վերաբերյալ և իրականացնել այլ բանկային գործառնություններ:

2014 թ. բանկային հեռակառավարվող սպասարկման համակարգերի միջոցով հաճախորդների նախաձեռնած ընդհանուր վճարումներն ավելացել են 48%-ով և կազմել 8.8 տրլն դրամ, իսկ քանակն ավելացել է 34%-ով՝ կազմելով 7.3 մլն: Նշված վճարումները հաճախորդների կողմից իրականացվել են բանկ-հաճախորդ համակարգերով (վճարումների ծավալը կազմել է 4.7 տրլն դրամ), ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 3.9 տրլն դրամ), ինչպես նաև հեռախոսային-բանկինգ ծառայության միջոցով (վճարումների ծավալը կազմել է 199.0 մլրդ դրամ): Հաճախորդների կողմից բանկ-հաճախորդ համակարգով և ինտերնետ-բանկինգ ծառայության միջոցով իրականացված մեկ վճարման միջին գումարը կազմել է համապատասխանաբար 0.9 մլն դրամ և 2.0 մլն դրամ, իսկ հեռախոսային բանկինգի միջոցով՝ 2.5 մլն դրամ:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունության, զարգացման, վճարահաշվարկային համակարգի կատարելագործման քաղաքականության ներքո Կենտրոնական բանկը 2015 թվականին կշարունակի կարգավորման ու վերահսկողության կատարելագործմանն ուղղված բարեփոխումները:

ՀՀ ֆինանսական համակարգի կարգավորման հեռանկարները

Բանկերում ռիսկերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման նպատակով Կենտրոնական բանկը 2014 թվականին շարունակել է Բազել III-ի սկզբունքների ներդրման աշխատանքները, մասնավորապես՝ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ սահմանվել են նորմատիվային կապիտալի կազմի և կառուցվածքի նոր չափանիշներ, ինչն ուղղված է ռիսկերի կլանման հիմնական աղբյուր հանդիսացող կապիտալի որակական հատկանիշների բարելավմանը: Աշխատանքներ են տարվել իրացվելիության ռիսկի կառավարման նոր մոտեցումների ներդրման հնարավորությունների գնահատման ուղղությամբ: Բազել III-ի ներդրման աշխատանքները շարունակվելու են նաև 2015 թվականի ընթացքում:

Կենտրոնական բանկը 2015 թվականին ևս կշարունակի աշխատանքները Բազել III-ի սկզբունքների ներդրման ուղղությամբ, ինչի արդյունքում ՀՀ բանկային համակարգի կարգավորման դաշտը առավելագույնս կհամապատասխանեցվի այդ ոլորտի համար կիրառվող միջազգային սկզբունքներին:

Ընթացիկ տարում շարունակվել են աշխատանքները ***ՀՀ ֆինանսական համակարգի զարգացման ռազմավարության*** մշակման ուղղությամբ, որի նպատակն է ուրվագծել ՀՀ ֆինանսական համակարգի հեռանկարային զարգացման ուղղությունները և առաջարկել անհրաժեշտ միջոցառումներ: Ռազմավարության մշակման նպատակով ներգրավվել են նաև միջազգային փորձագետներ, որոնց օգնությամբ ուսումնասիրվել են իրական հատվածի առաջիկա տարիների զարգացման միտումներն ու ֆինանսական համակարգի դերը տնտեսության սպասարկման գործում:

Շարունակվել են նաև ԱՊՊԱ համակարգի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: Մասնավորապես՝ ուժի մեջ է մտել ***Բոնուս-Մալուս համակարգի Մալուս բաղադրիչը,*** որով ռիսկային վարորդների համար սահմանվել են ավելի բարձր ապահովագրավճարներ: 2014 թվականի ընթացքում տարվել են աշխատանքներ նաև Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության հետ ԱՊՊԱ տեղեկատվական համակարգի կողմից Ոստիկանության անձնագրերի և վիզաների վարչության տեղեկատվական-փնտրողական համակարգից ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ տվյալների ստացման ուղղությամբ: Վերոնշյալ տվյալների ստացումը կնպաստի ֆիզիկական անձանց ապահովագրական ճշգրիտ պատմության ձևավորմանը և ԱՊՊԱ ռեգիստրի արդյունավետության բարձրացմանը: Իրականացվել են նաև աշխատանքներ ՀՀ ոստիկանության տեղեկատվական-փնտրողական համակարգից ֆինանսական կազմակերպություններին և մի շարք ենթակառուցվածքների ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ տվյալների էլեկտրոնային եղանակով տրամադրման ուղղությամբ:

2014 թվականին սկսվել և 2015 թվականին նախատեսվում է ավարտել ***ավտոապահովագրության միասնական պատուհանի (ԱՄՊ)*** ներդրման աշխատանքները: ԱՄՊ-ն եռալեզու (հայերեն, անգլերեն, ռուսե-

րեն) վեբ հարթակ է հանրային կամ մասնավոր մուտքի հասանելիությամբ, որը համակարգի օգտագործողներին հնարավորություն է տալիս ունենալու ԱՊՊԱ պայմանագրերի կնքման, պատահարների և հատուցման կառավարման ողջ գործընթացի համար մեկ ընդհանուր էլեկտրոնային միջավայր: ԱԱՄՊ-ի ներդրման նպատակն է՝ ապահովել ԱՊՊԱ պայմանագրերի առցանց կնքումը, բարելավել ապահովագրական ընկերությունների հատուցումների կառավարման և վնասների գնահատման գործընթացները մեկ միասնական հարթակի միջոցով: ԱԱՄՊ-ի ներդրումն իրականացվում է Բյուրո Վերիտաս կազմակերպության հետ համատեղ, որը միասնական պատուհանի վարման, ինչպես նաև համապատասխանության գնահատման ոլորտում համաշխարհային առաջատար կազմակերպություն է:

2014 թվականին շարունակվել են աշխատանքները նաև ապահովագրության այլ տեսակների զարգացման ուղղությամբ, մասնավորապես՝ ***կյանքի ապահովագրության ներդրման հեռանկարների բացահայտման,*** ինչպես նաև ոլորտի զարգացմանն ուղղված վերլուծական աշխատանքների իրականացման նպատակով: Ի լրումն կյանքի ապահովագրության ներդրման ուղղությամբ աշխատանքների իրականացման, միջազգային կազմակերպությունների հետ համատեղ 2014 թվականին սկսել են իրականացվել նաև գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության համակարգի ներդրման ուղղությամբ աշխատանքներ, ինչի արդյունքում 2015 թվականին նախատեսվում է բացահայտել համակարգի ներդրման հնարավորությունները և մշակել համակարգի ներդրման հայեցակարգային մոտեցումներ:

2014 թվականին Ֆրանսիական զարգացման գործակալության հետ համագործակցության արդյունքում «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ն մեկնարկել է ***բնակարանային էներգաարդյունավետության բարձրացման և միկրովարկերի ֆինանսավորման ծրագիրը:*** 2014 թվականին ընկերությունը շարունակել է կարճաժամկետ կորպորատիվ պարտատոմսերի թողարկումը: Ընթացիկ տարում իրականացվել է մինչև 5 տարի ժամկետայնությամբ պարտատոմսերի թողարկում: Հիփոթեքային շուկայի զարգացման, մասնավորապես հիփոթեքային վարկավորման հասանելիության ընդլայնման նպատակով առաջիկա տարիներին նախատեսվում է մինչև 10 տարի ժամկետայնությամբ պարտատոմսերի, ինչպես նաև հիփոթեքային վարկերով ապահովված պարտատոմսերի թողարկում: Վերջինիս իրականացման նպատակով մշակվում է մոդել՝ հիմնվելով միջազգային լավագույն փորձի և ՀՀ շուկայի առանձնահատկությունների և սահմանափակումների վրա:

Հաշվետու տարում շարունակվել են նաև ՀՀ հիփոթեքային շուկայի զարգացման ուղղությամբ իրականացվող հատուկ նպատակային ծրագրերը, մասնավորապես՝ շարունակվել է ***«Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան»*** պետական նպատակային սոցիալական ծրագրի գործունեությունը, ինչպես նաև թիրախային այլ խմբերի համար նախատեսված սոցիալական ծրագրերի գծով տրամադրված հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորումը: Վերջին եռամսյակում մեկնարկել է ***«Պետական ծառայողներին մատչելի բնակարաններով ապահովման ծրագիրը»,*** որի շրջանակներում, համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման, նախատեսվում է տրամադրել հիփոթեքային վարկեր պետական ծառայողներին՝ կառուցվող բազմաբնակարանային շենքային համալիրից բնակարանի ձեռքբերման նպատակով: Նշված ծրագրերն ունեն շարունակական բնույթ, և առաջիկա տարիներին նախատեսվում է իրագործել նմանատիպ այլ ծրագրեր:

Սոցիալական ծրագրերի շրջանակներում 2014 թվականի ընթացքում Կենտրոնական բանկը շարունակել է աջակցություն ցուցաբերել 2013 թվականին մեկնարկած ուսանողներին տրամադրվող ուսումնական վար-

կերի, ինչպես նաև ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ ԿԱ ազգային անվտանգության ծառայության կրտսեր, միջին, ավագ և ՀՀ ԿԱ ոստիկանության միջին, ավագ, գլխավոր, սպայական անձնակազմին կենցաղային տեխնիկայի ձեռքբերման նպատակով տրամադրվող սպառողական վարկերի ուղղությամբ (սուբսիդավորմամբ սոցիալական ծրագրեր):

2015 թվականին Կենտրոնական բանկն ակտիվորեն կշարունակի արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների, կուտակային կենսաթոշակային համակարգում ներգրավված ֆինանսական կազմակերպությունների, ինչպես նաև ֆոնդերի գործունեության կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները, մասնավորապես՝ այս ոլորտում առկա առաջադեմ ստանդարտների՝ Արժեթղթերի վերահսկողների միջազգային ասոցիացիայի (IOSCO) և Կենսաթոշակային վերահսկողների միջազգային կազմակերպության (IOPS) կողմից սահմանված վերահսկողական սկզբունքների և չափանիշների ներդրման միջոցով:

2015 թվականին Կենտրոնական բանկը կշարունակի պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի ենթակառուցվածքի ծրագրային և տեխնիկական համակարգի ներդրման համար կնքված պայմանագրից բխող աշխատանքների իրականացումը, մասնակիցների կենսաթոշակային հաշիվների բացման և վարման կենտրոնացված համակարգի մշակումը: Նշված համակարգը հնարավորություն կտա կենտրոնացված կարգով և համեմատաբար ավելի փոքր սպասարկման վճարի դիմաց վարելու մասնակիցների ռեեստրը, իրականացնելու կենսաթոշակային ֆոնդերի ադմինիստրավորում (կուտակային վճարների հաշվին փայերի թողարկում, փայերի փոխանակում, միանվագ վճարների, ծրագրային վճարների կազմակերպում և այլն), սպասարկելու ֆոնդերի կառավարիչներին ֆոնդերի կառավարման հետ կապված անհրաժեշտ տեղեկատվության փոխանակման, ինչպես նաև ֆոնդերի մասնակիցներին իրենց կենսաթոշակային հաշիվներին էլեկտրոնային մուտքի ապահովման և այլ տեղեկատվության տրամադրման հարցում:

2015 թվականի ընթացքում Կենտրոնական բանկի կողմից աշխատանքներ կիրականացվեն արժեթղթերի շուկայի նոր որակյալ գործիքների ստեղծման ուղղությամբ: Մասնավորապես կիրականացվեն կոլեկտիվ ներդրումային սխեմաների ընդլայնմանն ու օտարերկրյա ներդրողների համար առավել գրավիչ դարձնելուն ուղղված աշխատանքներ, ՀՀ տարածքում գործող խոշոր հեղինակավոր ընկերությունների կողմից բաժնետոմսերի և պարտատոմսերի նոր թողարկումները խթանելու և դրանց աջակցելու ուղղությամբ միջոցառումներ, ինչպես նաև արժեթղթավորման ինստիտուտների ստեղծման և արժեթղթավորման պրոյեկտների իրականացման խթանման գործընթացներ: Նշված աշխատանքները հնարավորություն կտան ունենալ ֆինանսական նոր հաստատություններ, ենթակառույցներ, գործիքներ և ծառայություններ, որոնք էլ, իրենց հերթին, կհանգեցնեն ֆինանսական միջնորդության առավել բարձր մակարդակի: Արժեթղթերի շուկայի զարգացման նպատակով 2015 թվականի ընթացքում Կենտրոնական բանկի կողմից կշարունակվեն արժեթղթերի շուկայի ենթակառուցվածքի շարունակական կատարելագործման, արժեթղթերով առևտրի և հաշվարկների լավագույն ստանդարտների և պրակտիկայի ներդրման աշխատանքները:

ՀՀ ֆինանսական համակարգի վերահսկողության և սպառողների շահերի պաշտպանության զարգացման հեռանկարները

Հաշվետու տարում Կենտրոնական բանկը Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի և Ֆինանսների նախարարության ներգրավմամբ իրականացրել է ֆինանսական ճգնաժամերի վերաբերյալ սիմուլյացիոն վարժանք: Այն նպատակ ունի բացահայտելու ֆինանսական ճգնաժամերի կառավարման

գործընթացներում հնարավոր հիմնախնդիրները և դրանց լուծման ուղիները, ինչպես նաև բարձրացնելու ճգնաժամային իրավիճակներում մասնակիցների կողմից որոշումներ կայացնելու պատրաստվածության մակարդակը: Հետագա տարիներին ևս նախատեսվում է անցկացնել տարբեր ձևաչափերով սիմուլյացիոն խաղեր, որոնք ուղղված կլինեն ֆինանսական համակարգի կայունությունը խոցող հավանական ռիսկերի բացահայտման և ճգնաժամերի հանգուցալուծման սցենարների մշակմանը:

2015 թվականին իրականացվելու են ավարտական աշխատանքներ ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության վերջնական ներդրման ուղղությամբ, ինչը հնարավորություն կտա սահմանափակ ռեսուրսների օպտիմալ բաշխման միջոցով բարձրացնելու ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ վերահսկողության արդյունավետության մակարդակը:

2015 թվականին շարունակական են լինելու սպառողների շահերի պաշտպանությանն ուղղված ծրագրերը. կատարելագործվելու են գործարար վարվելակերպին ուղղված կարգավորման և վերահսկողական միջոցառումները, շարունակվելու են նաև հանրության իրազեկմանն ուղղված աշխատանքները:

«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Վարկային կազմակերպությունների մասին» և «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքների փոփոխությունների նախագծերը Ազգային ժողովի կողմից ընդունումից հետո Կենտրոնական բանկին հնարավորություն կընձեռվի սահմանել բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և ապահովագրական ընկերությունների գործարար վարվելակերպին ուղղված միասնական և ամբողջական սկզբունքներ և պահանջներ:

Գործարար վարվելակերպի վերահսկողության ձեռնարկների համաձայն՝ 2015 թվականից վարվելու է հստակ վիճակագրություն քաղաքացիների կողմից Կենտրոնական բանկ ուղղված գրավոր և բանավոր (այդ թվում՝ թեժ գծի միջոցով) դիմումների և դրանց հիման վրա իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ: 2014 թվականին հաստատված «Ստուգիչ գործարքների» ձեռնարկով սահմանված կարգով 2015 թվականին իրականացվելու է նաև ֆինանսական շուկայի ուսումնասիրություններ, մասնավորապես՝ դիտարկվելու են հաճախորդների սպասարկման գործընթացները տարբեր ֆինանսական կազմակերպություններում:

Հանրության իրազեկման ուղղությամբ 2015 թվականին շարունակվելու են նախորդ տարիների աշխատանքները, ինչպես նաև իրականացվելու են «Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարությամբ» սահմանված միջոցառումները:

2015 թվականին Կենտրոնական բանկը կիրականացնի Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության (IOSCO) «Խորհրդատվության, համագործակցության և տեղեկատվության փոխանակման վերաբերյալ բազմակողմ համաձայնության հուշագրին» միանալու հետ կապված ամփոփիչ աշխատանքները: Հուշագրին միանալու արդյունքում Կենտրոնական բանկը լծակ կունենա հուշագիրը ստորագրած՝ արժեթղթերի շուկան կարգավորող մարմիններից հնարավորինս լիակատար աջակցություն, այդ թվում՝ անհրաժեշտ տեղեկատվություն ստանալ, որը կնպաստի Կենտրոնական բանկի կողմից արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության իրականացմանը: Ավելին՝ հաշվի առնելով, որ հուշագրին միացումը հնարավոր է միայն IOSCO-ի արժեթղթերի շուկայի կարգավորման սկզբունքներին համապատասխանության բարձր աստիճանի դեպքում, ապա հուշագրին միացումը միջազգային ասպարեզում կփաստի ՀՀ արժեթղթերի շուկայի թափանցիկության և կարգավորման բարձր մակարդակի մասին:

Հավելված 1. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ակտիվներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.11	31.12.12[1]	31.12.13[1]	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12	31.03.14[1]	Փոփոխությունը 31.03.14-31.12.13	30.06.14[1]	Փոփոխությունը 30.06.14-31.03.14
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	49186976	55804033	61942108	11.0%	53367238	-13.8%	54926880	2.9%
	Ա	39977271	43236865	48063349	11.2%	51708807	7.6%	49309612	-4.6%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	163077744	179468343	223349685	24.5%	182261515	-18.4%	171439000	-5.9%
	Ա	110207257	85508263	238814033	179.3%	209461592	-12.3%	133776294	-36.1%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	32552193	17783838	18901750	6.3%	27069948	43.2%	32915313	21.6%
	Ա	116484718	147226432	149589222	1.6%	156434455	4.6%	169741425	8.5%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	19217784	23393825	32306847	38.1%	32943619	2.0%	33284292	1.0%
	Ա	8949708	11605097	9065648	-21.9%	10879015	20.0%	12466510	14.6%
Պետական արժեթղթեր		167502233	181248427	225674419	24.5%	221973955	-1.6%	223793825	0.8%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	13118412	13350485	14879345	11.5%	16632692	11.8%	15920692	-4.3%
	Ա	11059651	3561	361907	10063.1%	3653	-99.0%	4131	13.1%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	150968994	153960455	181757349	18.1%	163659340	-10.0%	166823018	1.9%
	Ա	575572682	778448408	819290251	5.2%	833001517	1.7%	851891130	2.3%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	281892775	353173803	418961966	18.6%	438474299	4.7%	455752020	3.9%
	Ա	142933367	186904734	219877460	17.6%	229664396	4.5%	238059617	3.7%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	18318595	21312122	20436487	-4.1%	21735370	6.4%	20914409	-3.8%
	Ա	40808182	42537512	48557139	14.2%	51590764	6.2%	52844830	2.4%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-26088877	-34530972	-42985763	24.5%	-46514209	8.2%	-50474723	8.5%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	8319695	8197772	11032398	34.6%	13529152	22.6%	14557880	7.6%
	Ա	7786886	19629901	23623843	20.3%	27882433	18.0%	29710758	6.6%
Հիմնական միջոցներ		71873609	80130403	83328760	4.0%	84018198	0.8%	83934008	-0.1%
Այլ արժեթղթեր	Դ	4906770	5450458	13776072	152.8%	17029098	23.6%	19003187	11.6%
	Ա	53195	230685	3286275	1324.6%	3701302	12.6%	3573763	-3.4%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	14169433	8318066	10736554	29.1%	11345214	5.7%	13879281	22.3%
	Ա	9654628	3902863	7580015	94.2%	7654118	1.0%	7003996	-8.5%
Այլ ակտիվներ		34218880	91530634	101527272	10.9%	106660398	5.1%	118026174	10.7%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**1560472467**	**2066722761**	**2943734392**	**42.4%**	**2926167878**	**-0.6%**	**2923077322**	**-0.1%**

Ցուցանիշներ	Արժույթ	30.09.14[1]	Փոփոխությունը 30.09.14-30.06.14	31.12.14[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-30.09.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	55437148	0.9%	63129297	13.9%	1187190	1.9%
	Ա	50037282	1.5%	50156380	0.2%	2093031	4.4%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	177085420	3.3%	334324590	88.8%	110974905	49.7%
	Ա	120980928	-9.6%	135944281	12.4%	-102869753	-43.1%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	48847570	48.4%	2827424	-94.2%	-16074326	-85.0%
	Ա	145025148	-14.6%	179414351	23.7%	29825128	19.9%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	33394774	0.3%	26773547	-19.8%	-5533300	-17.1%
	Ա	8906592	-28.6%	14718317	65.3%	5652669	62.4%
Պետական արժեթղթեր		228339869	2.0%	238875710	4.6%	13201291	5.8%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	16681958	4.8%	15222444	-8.7%	343099	2.3%
	Ա	3478	-15.8%	8566	146.3%	-353341	-97.6%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	180314917	8.1%	179594561	-0.4%	-2162788	-1.2%
	Ա	860290678	1.0%	1043240653	21.3%	223950403	27.3%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	460103939	1.0%	474835742	3.2%	55873776	13.3%
	Ա	243729219	2.4%	296696349	21.7%	76818889	34.9%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	21928249	4.8%	22316703	1.8%	1880216	9.2%
	Ա	54517843	3.2%	56743268	4.1%	8186129	16.9%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-56295032	11.5%	-66765866	18.6%	-23780103	55.3%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	14621507	0.4%	13219065	-9.6%	2186668	19.8%
	Ա	32060127	7.9%	39136645	22.1%	15512801	65.7%
Հիմնական միջոցներ		83686531	-0.3%	88068668	5.2%	4739908	5.7%
Այլ արժեթղթեր	Դ	19073981	0.4%	23097052	21.1%	9320980	67.7%
	Ա	2734664	-23.5%	2171328	-20.6%	-1114948	-33.9%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	14786748	6.5%	14136326	-4.4%	3399772	31.7%
	Ա	8314755	18.7%	12900283	55.1%	5320268	70.2%
Այլ ակտիվներ		134499080	14.0%	150137056	11.6%	48609783	47.9%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**2959107371**	**1.2%**	**3410922738**	**15.3%**	**467188346**	**15.9%**

Հավելված 1. *(շարունակություն)*

Պարտավորություններ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		Արժույթ	31.12.11	31.12.12[1]	31.12.13[1]	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12	31.03.14[1]	Փոփոխությունը 31.03.14-31.12.13	30.06.14[1]	Փոփոխությունը 30.06.14-31.03.14
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	1738927	2922585	1369146	-53.2%	1152512	-15.8%	2658053	130.6%
		Ա	6926903	4369337	9034957	106.8%	4889749	-45.9%	6240710	27.6%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	206196946	249961443	309201582	23.7%	265214407	-14.2%	285966235	7.8%
		Ա	399768255	492412214	446330699	-9.4%	438346073	-1.8%	430136530	-1.9%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	107808701	95693645	117352041	22.6%	109496838	-6.7%	113724062	3.9%
		Ա	138506666	106585451	233992849	119.5%	242415233	3.6%	205635658	-15.2%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	54285133	65659334	80700124	22.9%	69650575	-13.7%	79168800	13.7%
		Ա	75159889	87660435	90092068	2.8%	98217743	9.0%	109195554	11.2%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	35178714	31988981	48618069	52.0%	57259617	17.8%	48908345	-14.6%
		Ա	93763788	153791344	208802452	35.8%	210187612	0.7%	196711556	-6.4%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	95163543	143423553	194810556	35.8%	200922358	3.1%	215167536	7.1%
		Ա	334353985	447644009	546886730	22.2%	570096471	4.2%	569022460	-0.2%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	71419471	58306016	52850527	-9.4%	51958740	-1.7%	54098893	4.1%
		Ա	10509120	9703040	6595958	-32.0%	6283403	-4.7%	6038995	-3.9%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	5079483	7425843	10136406	36.5%	10902517	7.6%	11765734	7.9%
		Ա	10669306	15327712	14951471	-2.5%	15541987	3.9%	15781681	1.5%
Այլ պարտավորություններ		Դ	50209132	72861914	82055916	12.6%	73229763	-10.8%	55566246	-24.1%
		Ա	14058832	31372442	33920318	8.1%	34363959	1.3%	44152096	28.5%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			**1710796794**	**2077109299**	**2487701871**	**19.8%**	**2460129556**	**-1.1%**	**2449939144**	**-0.4%**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			233945230	251626537	263029751	4.5%	270029749	2.7%	282843118	4.7%
Գլխավոր պահուստ			18642380	20033433	22655318	13.1%	22696234	0.2%	26866518	18.4%
Բանկի կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսեր					0		0		0	
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		31424467	42727017	37928881	-11.2%	7781218	-79.5%	18509468	137.9%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		53950173	65913197	98209091	49.0%	134813891	37.3%	114637141	-15.0%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			**355925967**	**400716716**	**456032521**	**13.8%**	**466038323**	**2.2%**	**473138178**	**1.5%**
Ստացված գրավ			2744589328	3351892668	3825638311	14.1%	3858975004	0.9%	4053148838	5.0%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր			3632040	1721292	627449	-63.5%	1656247	164.0%	2028530	22.5%
Ստացված երաշխավորություն			1901547561	2325723208	3376097555	45.2%	3468142332	2.7%	3655530247	5.4%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր		41627201	49610233	66590669	34.2%	73772866	10.8%	76157597	3.2%
	դեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ		3616435	4595170	5643898	22.8%	5814325	3.0%	6281124	8.0%
	տոկոսներ		12115595	23906731	35718086	49.4%	40300999	12.8%	42026910	4.3%
Տրամադրված երաշխավորություններ			46232449	7280524	10090738	38.6%	3454292	-65.8%	3237124	-6.3%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը		3622574	2360597	2069188	-12.3%	2088587	0.9%	2071794	-0.8%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր		1200050	230000		-100.0%				

Պարտավորություններ *հազար ՀՀ դրամ*

Ցուցանիշներ		Արժույթ	30.09.14[1]	Փոփոխությունը 30.09.14-30.06.14		31.12.14[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-30.09.14		Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13	
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	1604276	-39.6%		2064130	28.7%		694984	50.8%
		Ա	2956742	-52.6%		7291487	146.6%		-1743470	-19.3%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	305527927	6.8%		440243291	44.1%		131041708	42.4%
		Ա	446463940	3.8%		660639677	48.0%		214308978	48.0%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	123644179	8.7%		106655816	-13.7%		-10696225	-9.1%
		Ա	183936175	-10.6%		181473699	-1.3%		-52519150	-22.4%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	80845465	2.1%		74461286	-7.9%		-6238838	-7.7%
		Ա	103666613	-5.1%		109970677	6.1%		19878608	22.1%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	47148865	-3.6%		60004517	27.3%		11386448	23.4%
		Ա	179161491	-8.9%		212413365	18.6%		3610913	1.7%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	223074435	3.7%		197932350	-11.3%		3121794	1.6%
		Ա	575937489	1.2%		661335644	14.8%		114448913	20.9%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	55773750	3.1%		48584207	-12.9%		-4266320	-8.1%
		Ա	5583677	-7.5%		6386159	14.4%		-209799	-3.2%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	12404697	5.4%		11836223	-4.6%		1699817	16.8%
		Ա	16760403	6.2%		18497078	10.4%		3545606	23.7%
Այլ պարտավորություններ		Դ	52367258	-5.8%		77577912	48.1%		-4478004	-5.5%
		Ա	60703490	37.5%		64435402	6.1%		30515084	90.0%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			**2477560873**	**1.1%**		**2941802920**	**18.7%**		**454101048**	**18.3%**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			285985117	1.1%		290107914	1.4%		27078163	10.3%
Գլխավոր պահուստ			26961466	0.4%		27335184	1.4%		4679866	20.7%
Բանկի կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսեր			0			0				
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		25133865	35.8%		21195062	-15.7%		-16733820	-44.1%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		112492187	-1.9%		108335132	-3.7%		10126041	10.3%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			**481546499**	**1.8%**		**469119818**	**-2.6%**		**13087298**	**2.9%**
Ստացված գրավ			4096958556	1.1%		4366974222	6.6%		541335910	14.2%
այդ թվում՝ պետ.արժեթղթեր			3493492	72.2%		3635784	4.1%		3008335	479.5%
Ստացված երաշխավորություն			3810784656	4.2%		4403568003	15.6%		1027470448	30.4%
Հաշվեկշռից դուրս գրված	վարկեր		84045816	10.4%		109067725	29.8%		42477056	63.8%
	դեբիտորական պարտքեր և այլ ակտիվներ		6922442	10.2%		9092870	31.4%		3448972	61.1%
	տոկոսներ		45883303	9.2%		55313693	20.6%		19595607	54.9%
Տրամադրված երաշխավորություններ			6187113	91.1%		6239810	0.9%		-3850928	-38.2%
Տրամադրված գրավներ	ընդամենը		1223322	-41.0%		1280478	4.7%		-788710	-38.1%
	այդ թվում՝ պետական արժեթղթեր								0	#DIV/0!

Դ - ՀՀ դրամ *Ա – Արտարժույթ*

[1] Ներառյալ՝ «Համահայկական բանկ» ԲԲԸ:

Հավելված 2. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները *(%)*

Ակտիվներ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.11	31.12.12[1]	31.12.13[1]	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12	31.03.14[1]	Փոփոխությունը 31.03.14-31.12.13	30.06.14[1]	Փոփոխությունը 30.06.14-31.03.14	30.09.14[1]	Փոփոխությունը 30.09.14-30.06.14	31.12.14[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-30.09.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	-0.6	1.8	-0.3	1.9	0.1	1.9	0.0	1.9	0.0	-0.3	-0.6	1.8	-0.3
	Ա	-0.5	1.8	0.1	1.7	-0.1	1.7	0.0	1.5	-0.2	-0.2	-0.5	1.8	0.1
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	-1.1	6.2	-1.4	5.9	-0.4	6.0	0.1	9.8	3.8	2.2	-1.1	6.2	-1.4
	Ա	4.0	7.2	-1.0	4.6	-2.6	4.1	-0.5	4.0	-0.1	-4.1	4.0	7.2	-1.0
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	-0.2	0.9	0.3	1.1	0.2	1.7	0.5	0.1	-1.6	-0.6	-0.2	0.9	0.3
	Ա	-2.0	5.3	0.3	5.8	0.5	4.9	-0.9	5.3	0.4	0.2	-2.0	5.3	0.3
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	0.0	1.1	0.0	1.1	0.0	1.1	0.0	0.8	-0.3	-0.3	0.0	1.1	0.0
	Ա	-0.3	0.4	0.1	0.4	0.1	0.3	-0.1	0.4	0.1	0.1	-0.3	0.4	0.1
Պետական արժեթղթեր		-1.1	7.6	-0.1	7.7	0.1	7.7	0.1	7.0	-0.7	-0.7	-1.1	7.6	-0.1
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	-0.1	0.6	0.1	0.5	0.0	0.6	0.0	0.4	-0.1	-0.1	-0.1	0.6	0.1
	Ա	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	-1.3	5.6	-0.6	5.7	0.1	6.1	0.4	5.3	-0.8	-0.9	-1.3	5.6	-0.6
	Ա	-9.8	28.5	0.6	29.1	0.7	29.1	-0.1	30.6	1.5	2.8	-9.8	28.5	0.6
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	-2.9	15.0	0.8	15.6	0.6	15.5	0.0	13.9	-1.6	-0.3	-2.9	15.0	0.8
	Ա	-1.6	7.8	0.4	8.1	0.3	8.2	0.1	8.7	0.5	1.2	-1.6	7.8	0.4
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	-0.3	0.7	0.0	0.7	0.0	0.7	0.0	0.7	-0.1	0.0	-0.3	0.7	0.0
	Ա	-0.4	1.8	0.1	1.8	0.0	1.8	0.0	1.7	-0.2	0.0	-0.4	1.8	0.1
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		0.2	-1.6	-0.1	-1.7	-0.1	-1.9	-0.2	-2.0	-0.1	-0.5	0.2	-1.6	-0.1
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	0.0	0.5	0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	0.4	-0.1	0.0	0.0	0.5	0.1
	Ա	-0.1	1.0	0.2	1.0	0.1	1.1	0.1	1.1	0.1	0.3	-0.1	1.0	0.2
Հիմնական միջոցներ		-1.0	2.9	0.0	2.9	0.0	2.8	0.0	2.6	-0.2	-0.2	-1.0	2.9	0.0
Այլ արժեթղթեր	Դ	0.2	0.6	0.1	0.7	0.1	0.6	0.0	0.7	0.0	0.2	0.2	0.6	0.1
	Ա	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	0.0	0.4	0.0	0.5	0.1	0.5	0.0	0.4	-0.1	0.0	0.0	0.4	0.0
	Ա	0.1	0.3	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.4	0.1	0.1	0.1	0.3	0.0
Այլ ակտիվներ		-1.0	3.6	0.2	4.0	0.4	4.5	0.5	4.4	-0.1	1.0	-1.0	3.6	0.2
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**	**x**	**100.0**	**x**

Պասիվներ

Ցուցանիշներ		Արժույթ	31.12.11	31.12.12[1]	31.12.13[1]	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12	31.03.14[1]	Փոփոխությունը 31.03.14-31.12.13	30.06.14[1]	Փոփոխությունը 30.06.14-31.03.14	30.09.14[1]	Փոփոխությունը 30.09.14-30.06.14	31.12.14[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-30.09.14	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13
Բանկերի թղթակցային հաշիվները		Դ	-0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0
		Ա	0.2	0.2	-0.2	0.3	0.1	0.1	-0.1	0.2	0.1	-0.1	0.2	0.2	-0.2
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		Դ	0.4	10.8	-1.6	11.7	0.9	12.3	0.7	15.0	2.6	2.5	0.4	10.8	-1.6
		Ա	-5.8	17.8	-0.1	17.6	-0.3	18.0	0.5	22.5	4.4	4.5	-5.8	17.8	-0.1
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ		Դ	0.1	4.5	-0.3	4.6	0.2	5.0	0.3	3.6	-1.4	-1.1	0.1	4.5	-0.3
		Ա	4.3	9.9	0.4	8.4	-1.5	7.4	-1.0	6.2	-1.3	-3.2	4.3	9.9	0.4
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		Դ	0.1	2.8	-0.4	3.2	0.4	3.3	0.0	2.5	-0.7	-0.7	0.1	2.8	-0.4
		Ա	-0.6	4.0	0.4	4.5	0.5	4.2	-0.3	3.7	-0.4	0.1	-0.6	4.0	0.4
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	0.4	2.3	0.4	2.0	-0.3	1.9	-0.1	2.0	0.1	0.1	0.4	2.3	0.4
		Ա	1.0	8.5	0.2	8.0	-0.5	7.2	-0.8	7.2	0.0	-1.2	1.0	8.5	0.2
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ		Դ	0.9	8.2	0.3	8.8	0.6	9.0	0.2	6.7	-2.3	-1.1	0.9	8.2	0.3
		Ա	0.4	23.2	1.2	23.2	0.1	23.2	0.0	22.5	-0.8	0.5	0.4	23.2	1.2
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ		Դ	-0.7	2.1	0.0	2.2	0.1	2.3	0.0	1.7	-0.6	-0.5	-0.7	2.1	0.0
		Ա	-0.2	0.3	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.0	-0.2	0.3	0.0
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ		Դ	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	0.5	0.0	0.4	-0.1	0.0	0.0	0.4	0.0
		Ա	-0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.7	0.0	0.6	0.0	0.0	-0.1	0.6	0.0
Այլ պարտավորություններ		Դ	-0.2	3.0	-0.3	2.3	-0.7	2.1	-0.2	2.6	0.5	-0.7	-0.2	3.0	-0.3
		Ա	-0.1	1.4	0.0	1.8	0.4	2.5	0.6	2.2	-0.3	0.8	-0.1	1.4	0.0
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**	**x**	**100.0**	**x**
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			-5.1	57.9	0.3	59.8	1.8	59.4	-0.4	61.8	2.5	4.2	-5.1	57.9	0.3
Գլխավոր պահուստ			0.0	4.9	-0.1	5.7	0.8	5.6	-0.1	5.8	0.2	0.9	0.0	4.9	-0.1
Բանկի կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսեր			0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		-2.3	1.7	-6.6	3.9	2.2	5.2	1.3	4.5	-0.7	-3.8	-2.3	1.7	-6.6
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		5.1	28.9	7.4	24.2	-4.7	23.4	-0.9	23.1	-0.3	1.6	5.1	28.9	7.4%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**100.0**	**x**	**0.0**	**x**	**100.0**	**x**

Դ - ՀՀ դրամ Ա – Արտարժույթ

[1] Ներառյալ՝ «Համահայկական բանկ» ԲԲԸ:

Հավելված 3. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի նորմատիվային կապիտալի հաշիվների փոփոխությունը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբին	Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջին
Ընդհանուր կապիտալ	430780822	18416567	449197388
Հիմնական կապիտալ	374088282	13898484	387986766
Կանոնադրական կապիտալ	255529750	27078163	282607914
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	6356868	675288	7032156
Գլխավոր պահուստ	22655318	4679866	27335185
Չբաշխված շահույթ	136427832	-6655101	129772731
Հիմնական կապիտալից նվազեցվող գումարներ, այդ թվում՝	40524619	11204445	51729063
Երկարաժամկետ ստորադաս փոխատվություններ	0	0	0
Բանկի կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսեր	0	0	0
Գրավի առարկայի տնօրինման արդյունքում բանկի սեփականությանն անցած բաժնետոմսեր ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «ե» պարբերության	0	1256072	1256072
Ոչ նյութական ակտիվներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	1639579	-101236	1538343
Այլ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և «Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված այլ անձանց» կանոնադրական կապիտալներում ներդրումներ	982073	392000	1374073
Բանկային գործունեության համար չօգտագործվող նյութական ակտիվներ և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	25870194	11943516	37813709
Բանկային գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի, հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության՝ Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված սահմանաչափը, գերազանցող մասը	5422375	-1590182	3832193
Բանկի կողմից վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	5757344	97795	5855139
Այլ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կատարված ներդրումներ՝ ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի	489715	-430181	59534
Լրացուցիչ կապիտալ	57911209	3299413	61210622
Բանկի գործունեության համար անհրաժեշտ սեփական շենքերի և շինությունների վերագնահատման պահուստ	12777967	1758447	14536415
Հաշվեկշռի միավորման ընթացքում առաջացած արտարժութային տարբերությունների պահուստ	0	0	0
Բանկի կողմից ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ	29074287	16576221	45650508
Այլ պահուստներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	16058955	-15035255	1023700

Հավելված 4. ՀՀ բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը

Ցուցանիշներ	31.12.11	Փոփոխությունը 31.12.12-31.12.11 ընթացքում	31.12.12	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12 ընթացքում	31.12.13[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13 ընթացքում	31.12.14[1]
Կանոնադրական կապիտալը *(հազար ՀՀ դրամ)*	226085105	34713225	243005933	10055691	253061623	27078165	280139788
այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտներ *(հազար ՀՀ դրամ)*	169760826	18747478	178241995	10629101	188871096	-2515685	186355411
ոչ ռեզիդենտների տես. կշիռը *(%)*	75.09%	-3.82%	73.35%	1.29%	74.63%	-8.11%	66.52%

[1] *Ներառյալ «Համահայկական բանկ» ԲԲԸ:*

Հավելված 5. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի եկամուտները և ծախսերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.11	31.12.12	31.12.13	Փոփոխությունը 31.12.13-31.12.12	31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14[1]	Փոփոխությունը 31.12.14-31.12.13
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվներից	133670	150398	212569	41.3%	28775	61797	94904	148877	-30.0%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներից	699027	1322218	576989	-56.4%	166766	356300	422864	443618	-23.1%
Առևտրային բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից ստացված տոկոսներ	3198372	5039993	4805082	-4.7%	812682	1759383	2686802	3930742	-18.2%
Տնտեսությանը տրված վարկերից	137026369	156561502	171084589	9.3%	45148400	92250927	139961343	190308915	11.2%
Օվերդրաֆտից ստացված տոկոսներ	2248059	22202644	28075331	26.5%	6443696	13110882	19769639	26366947	-6.1%
Վարկային քարտերից ստացված տոկոսներ	6960846	10435562	16274242	55.9%	4691512	9530445	14634485	20387398	25.3%
Պետական արժեթղթերից ստացված տոկոսներ	13370230	17060909	20922268	22.6%	5604338	11198027	16734436	22483404	7.5%
Ռեպո համաձայնագրերից	3641804	4133907	4110361	-0.6%	1014552	2155649	3275327	4618302	12.4%
Այլ տոկոսային եկամուտներ	8205410	9109733	8894997	-2.4%	2202662	4691809	7263382	10124358	13.8%
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	**175483787**	**226016866**	**254956428**	**12.8%**	**66113383**	**135115219**	**204843182**	**278812561**	**9.4%**

[1] *Ներառյալ՝ «Համահայկական բանկ» ԲԲԸ*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարված տոկոսներ	84151	1023847	71305	-93.0%	3475	64485	85650	108472	52.1%
Բանկային հաշիվների ու ցպահանջ ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	3496244	4094127	4379589	7.0%	1261018	2474593	3689067	5071225	15.8%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	6513908	9434663	12568876	33.2%	2896907	5379226	7648234	12127587	-3.5%
Ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	1002955	960661	276904	-71.2%	79438	316909	530452	715111	158.3%
Առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	16732500	23893853	25178013	5.4%	6049292	12696620	19103935	27578902	9.5%
Ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	36931825	53693135	73009943	36.0%	20725371	42227256	63765352	85514302	17.1%
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	5374980	8374721	9589359	14.5%	2356518	4621641	6868603	9522515	-0.7%
Տոկոսային ծախսեր ավանդների ապահովագրության դիմաց	968713	1165338	1485617	27.5%	414524	849477	1293696	1757274	18.3%
Այլ տոկոսային ծախսեր	10357372	8524956	8560061	0.4%	1710261	3479024	5346378	7450893	-13.0%
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	**81462648**	**111165301**	**135119667**	**21.5%**	**35496804**	**72109231**	**108331367**	**149846281**	**10.9%**
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	***94021139***	***114851565***	***119836761***	***4.3%***	***30616579***	***63005988***	***96511815***	***128966280***	***7.6%***
Ստացված միջնորդավճարներ	23011093	25344952	30934726	22.1%	8078188	16957990	26447720	37010981	19.6%
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից ստացված եկամուտներ	1478961	1425614	1477896	3.7%	384068	758340	1239072	1816802	22.9%
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտներ	-315863	794039	1004975	26.6%	366635	1096056	139104	-3643547	-462.6%
Ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտներ	3218649	910729	1633271	79.3%	662595	1433905	2298297	3256751	99.4%
Այլ կազմակերպություններում ներդրումներից ստացված եկամուտներ	419402	22574	16310	-27.7%	1923	3843	6871	9350	-42.7%
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	2197732	5362621	1041462	-80.6%	1132688	1571202	2137094	2626560	152.2%
Արտարժույթի առուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	13685861	14573091	14812439	1.6%	3119316	6475880	10264805	18170015	22.7%
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	51866	-1702457	-477368	-72.0%	-423839	-1161033	141781	3892454	-915.4%
Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	83838	-394459	-586035	48.6%	2770	-90303	-109226	-285216	-51.3%
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտներ	-309351	-1082	-11299	944.3%	-25449	-25449	-28936	-56114	396.6%
Ստացված տույժեր, տուգանքներ	4622126	9663900	13525483	40.0%	3959127	8227715	11087900	15545798	14.9%
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	441164	651054	4013318	516.4%	947807	1825736	2627364	3701689	-7.8%
Ընդամենը ոչ տոկոսային եկամուտներ	**48585478**	**56650576**	**67385178**	**18.9%**	**18205829**	**37073882**	**56251846**	**82045523**	**21.8%**
Հաշվարկված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ (տրված այլ փոխհատուցումներ և սոցիալական պահանջների ֆինանսավորում)	35182735	40487542	50885134	25.7%	13342604	28179248	41744682	56016867	10.1%
Գործուղման ծախսեր	777202	772278	720805	-6.7%	102187	300082	467265	708610	-1.7%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Հատկացումներ Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին	3286875	3713775	249544	-93.3%	3613	5626	7889	10715	-95.7%
Հարկեր, տուրքեր և այլ պարտադիր վճարներ	2315297	2803004	3445912	22.9%	721567	1581124	2474490	3420416	-0.7%
Ամորտիզացիոն մասհանումներ	9370246	10947372	11812655	7.9%	2945864	5922923	9055858	12157203	2.9%
Բանկի շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության վճար	4530357	5422979	6127521	13.0%	1626883	3300636	4968069	6708680	9.5%
Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	3923117	4195149	4426527	5.5%	1074893	2122769	3076295	4538785	2.5%
Գրասենյակային և տպագրական ծախսեր	1028696	1135304	1145566	0.9%	272210	570589	822987	1160953	1.3%
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	1085636	1107752	1254944	13.3%	312562	558180	826926	1263534	0.7%
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	1144741	1362246	1606289	17.9%	420086	863188	1312350	1817746	13.2%
Տրանսպորտային ծախսեր	648485	758748	744333	-1.9%	164296	330861	497177	702603	-5.6%
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2130966	2149034	2151365	0.1%	489593	1017152	1525222	2059874	-4.3%
Վճարված տույժեր, տուգանքներ	61041	66744	137681	106.3%	10761	22142	45688	97167	-29.4%
Ուսուցման ծախսեր	455537	463375	410614	-11.4%	78477	182208	281371	447066	8.9%
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	15651025	21800507	21607984	-0.9%	5575243	10985279	16977405	23579650	9.1%
Ընդամենը ոչ տոկոսային ծախսեր	**81591956**	**97145781**	**106726874**	**9.9%**	**27140839**	**55942007**	**84083674**	**114689869**	**7.5%**
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	***-33006478***	***-40495205***	***-39341696***	***-2.8%***	***-8935010***	***-18868125***	***-27831828***	***-32644346***	***-17.0%***
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստին	22682915	26274761	29986311	14.1%	7675502	14845300	27213957	42611434	42.1%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստին	56614484	117128015	176926241	51.1%	54784643	112407344	176137189	259306538	46.6%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստին	2965	1127	9425	736.3%	1105	1105	41366	45195	379.5%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներին	7082870	6475770	16077458	148.3%	1306296	2831666	5016142	7593758	-52.8%
Ընդամենը հատկացումներ	**86383234**	**149879673**	**222999435**	**48.8%**	**63767546**	**130085415**	**208408654**	**309556925**	**38.8%**
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստից	19427960	20948954	28770603	37.3%	6857298	14351009	27893149	59408025	106.5%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստից	42116618	102382190	147215698	43.8%	44105101	92643476	139475062	176227477	19.7%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստից	21175	25125	14697	-41.5%	75	1560	25533	61331	317.3%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներից	6663042	6656016	15841747	138.0%	1418403	2798163	4846094	7141123	-54.9%
Ընդամենը վերադարձ	**68228795**	**130012285**	**191842745**	**47.6%**	**52380877**	**109794208**	**172239838**	**242837956**	**26.6%**
Զուտ մասհանումներ	***18154439***	***19867388***	***31156690***	***56.8%***	***11386669***	***20291207***	***36168816***	***66718969***	***114.1%***
Շահույթ մինչև հարկվելը	**42851751**	**54488972**	**49338375**	**-9.5%**	**10294900**	**23846656**	**32511171**	**29602965**	**-40.0%**
Շահութահարկ	9668299	12064810	11157087	-7.5%	2611316	5521898	7668135	8417381	-24.6%
Զուտ շահույթ	**33183452**	**42424162**	**38181288**	**-10.0%**	**7683584**	**18324758**	**24843036**	**21185584**	**-44.5%**
Հաշվարկված շահաբաժիններ	196070	0	340460	0.0%	0	0	0	0	100.0%
Չբաշխված շահույթ	**32987382**	**42424162**	**37840828**	**-10.8%**	**7683584**	**18324758**	**24843036**	**21185584**	**-44.0%**

Հավելված 6. ՀՀ բանկային համակարգի եկամտաբերությունն ըստ ակտիվների և եկամտաբերությունն ըստ կապիտալի

%

Ցուցանիշներ	2010	2011	2012	2013	2014
Շահութաբերությունն ըստ ակտիվների					
Բանկային համակարգ	2.10	1.80	1.90	1.44	0.71
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.42	0.26	0.18	0.27	0.48
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	4.24	5.16	3.82	3.71	3.10
Շահութաբերությունն ըստ կապիտալի					
Բանկային համակարգ	10.30	9.79	11.40	9.07	4.47
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	2.64	0.91	0.86	1.14	0.65
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	24.30	24.34	25.87	22.84	18.73

Հավելված 7. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2012					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	208813062	255877525	377459448	813554966	586272509	1069432491
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	177013000	224982866	377043584	806508018	554056584	1031490883
այդ թվում՝ վարկեր	142681543	186454930	374472155	793412701	517153698	979867630
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	8930472	37173834	900000	9510139	9830472	46683973
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	27945287	26300573	239075	7046948	28184361	33347521
այդ թվում՝ վարկեր	11330006	21847472	239075	7046948	11569080	28894420
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	2738215	4439380	0	0	2738215	4439380
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	3854775	4594086	176789	0	4031564	4594086
այդ թվում՝ վարկեր	3715412	4594086	176789	0	3892201	4594086
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	11973289	23369934	701606	20038310	12674895	43408244
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	11951755	23213295	690506	20038310	12642261	43251605
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	11428	13721	11100	0	22528	13721
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	10106	142918	0	0	10106	142918
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	187399145	202376658	386198469	823647589	573597614	1026024247
3.1. արդյունաբերություն	17955097	44627958	48711078	262369787	66666174	306997744
հանքագործական	438831	10665402	2264506	67718804	2703337	78384206
էներգետիկա	12437477	11597905	9301440	76357063	21738917	87954968
սննդի	3182162	16206830	23239013	63668182	26421176	79875012
թեթև	236116	1275786	3661015	7647144	3897131	8922930
քիմիական	163722	107951	600021	7394025	763743	7501976
շինանյութերի	715054	1954808	5634386	21934541	6349440	23889349
թանկարժեք իրերի	16848	353054	243567	3470440	260415	3823494
մետալուրգիա	76	416334	4140	4009579	4216	4425913
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	260025	254650	434053	3189148	694078	3443798
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	504785	1795238	3328936	6980861	3833721	8776098
3.2. գյուղատնտեսություն	3370216	12313776	27172370	45105797	30542586	57419573
3.3. շինարարություն	3176830	12837833	13410311	70668374	16587141	83506207
3.4. տրանսպորտ և կապ	874865	5075530	5752251	27944576	6627116	33020107
3.5. առևտուր	13502901	52728132	61650582	193099291	75153482	245827423
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	995595	4804849	21006382	60130754	22001977	64935603
3.7. ֆինանսական հատված	31632128	35917966	2634986	12246414	34267114	48164380
3.8. սպառողական վարկեր	111104294	9813508	133712688	40855334	244816982	50668842
3.9. հիփոթեքային վարկեր	613009	946246	63711980	62112772	64324990	63059018
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	4174210	23310860	8435842	49114490	12610051	72425350

Հավելված 7. *(շարունակություն)*

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2013					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	229351789	227553533	464247374	900519915	693599163	1128073448
1.1. ժամկետային ակտիվներ	185774004	183620866	458543054	872756025	644317059	1056376891
այդ թվում՝ վարկեր	136639575	158978600	451253846	863891284	587893421	1022869884
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	15488038	19748749	1000000	5729665	16488038	25478414
1.2. երկարաձգված ակտիվներ	37417264	29862398	5238897	27140437	42656161	57002835
այդ թվում՝ վարկեր	24111474	27225737	5238897	27140437	29350371	54366174
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	498299	2636660	0	0	498299	2636660
1.3. ժամկետանց ակտիվներ	6160520	14070270	465423	623453	6625943	14693723
այդ թվում՝ վարկեր	6098758	14069807	465423	623453	6564181	14693260
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	12740283	23144260	609434	22779254	13349717	45923514
2.1. ժամկետային ակտիվներ	9819208	21294897	600262	22779254	10419470	44074151
2.2. երկարաձգված ակտիվներ	2886989	770645	9171	0	2896160	770645
2.3. ժամկետանց ակտիվներ	34086	1078718	0	0	34086	1078718
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	212470502	219299481	538589118	1157011511	751059620	1376310993
3.1. արդյունաբերություն	15634132	49556720	55176041	244604339	70810173	294161058
հանքագործական	83030	13305111	4297411	21510604	4380441	34815715
էներգետիկա	12016677	11921553	18002792	88360870	30019470	100282423
սննդի	2185194	15175121	20252077	67633402	22437270	82808523
թեթև	230247	732403	2915336	13364603	3145583	14097006
քիմիական	13192	200464	634228	7088453	647420	7288917
շինանյութերի	611846	1410062	5284584	23074585	5896430	24484647
թանկարժեք իրերի	4590	535312	267562	1360110	272152	1895422
մետալուրգիա	1107	2352712	3119	3531448	4226	5884160
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	182557	70938	371464	6481394	554021	6552332
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	305694	3853043	3147467	12198870	3453161	16051913
3.2. գյուղատնտեսություն	664858	10003521	42539599	50014487	43204458	60018008
3.3. շինարարություն	10863071	12507602	10704101	75332957	21567172	87840559
3.4. տրանսպորտ և կապ	4481383	9996615	5729300	25223222	10210683	35219837
3.5. առևտուր	24080811	48615079	61302525	218325986	85383336	266941065
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	398331	3597216	15600959	72203984	15999291	75801200
3.7. ֆինանսական հատված	46832044	16451553	3056139	11816543	49888183	28268096
3.8. սպառողական վարկեր	90068187	9176790	209971117	56375527	300039305	65552317
3.9. հիփոթեքային վարկեր	356325	664875	67235707	74940340	67592032	75605215
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	3457226	9172791	12097589	83569787	15554815	92742578

Հավելված 7. *(շարունակություն)*

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	159671504	324378464	577477446	1163783094	737148950	1488161558
1.1. ժամկետային ակտիվներ	119786176	290379522	552589630	1106346365	672375806	1396725887
այդ թվում՝ վարկեր	102539538	215104711	542506721	1101188312	645046259	1316293023
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1363309	66411818	750000	1899880	2113309	68311698
1.2. երկարաձգված ակտիվներ	32672106	20845172	24022936	46137475	56695042	66982647
այդ թվում՝ վարկեր	4851273	20845172	24022936	46137475	28874209	66982647
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	407711	0	0	0	407711	0
1.3. ժամկետանց ակտիվներ	7213222	13153770	864880	11299253	8078102	24453023
այդ թվում՝ վարկեր	7165673	13152806	864880	11299253	8030553	24452059
ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0	0	0	0	0	0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	14891684	54519384	985821	28726322	15877505	83245706
2.1. ժամկետային ակտիվներ	115036	50609357	976458	27543087	1091494	78152444
2.2. երկարաձգված ակտիվներ	14769257	3324790	9363	0	14778620	3324790
2.3. ժամկետանց ակտիվներ	7391	585237	0	1183235	7391	1768472
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	132932648	235214624	588338797	1169701228	721271445	1404915852
3.1. արդյունաբերություն	12392799	66544888	58369033	293425874	70761832	359970762
հանքագործական	2148205	22838280	5051235	34989617	7199440	57827897
էներգետիկա	7260317	22594207	20697850	98250788	27958167	120844995
սննդի	1425747	12851389	20325937	88560325	21751684	101411715
թեթև	32252	495713	3286481	15068409	3318733	15564123
քիմիական	67680	63452	1028323	8376549	1096003	8440001
շինանյութերի	1012771	1160125	4288016	21939632	5300787	23099758
թանկարժեք իրերի	0	102406	185152	3483127	185152	3585533
մետալուրգիա	0	3807946	118	4062105	118	7870051
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	193072	171853	685357	4515113	878428	4686966
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	252756	2459517	2820565	14180208	3073321	16639725
3.2. գյուղատնտեսություն	265312	12298893	47728176	67973375	47993488	80272268
3.3. շինարարություն	1832255	2948246	23617100	95796695	25449355	98744941
3.4. տրանսպորտ և կապ	855480	1930368	9187914	32884371	10043394	34814739
3.5. առևտուր	12942789	54236105	64417653	254671715	77360443	308907819
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1011330	2087307	14928573	116705662	15939903	118792969
3.7. ֆինանսական հատված	25605261	72638304	3640729	9949201	29245990	82587505
3.8. սպառողական վարկեր	74673040	5596556	278710742	92539586	353383783	98136142
3.9. հիփոթեքային վարկեր	10500	15386	72108818	100297646	72119318	100313032
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	3343881	16918571	15630058	105457105	18973939	122375676

Հավելված 8. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները

%

Ցուցանիշներ	2012					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	13.7	13.6	28.3	44.4	42.0	58.0
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	11.1	12.6	28.0	42.9	39.1	55.4
այդ թվում՝ վարկեր	8.3	7.7	27.5	41.7	35.8	49.3
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.7	4.8	0.0	1.0	1.7	5.8
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	2.7	1.8	0.0	0.5	2.7	2.4
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	1.0	0.0	0.5	0.2	1.5
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.6	0.1	0.0	0.0	0.6	0.1
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	1.2	4.3	0.1	1.1	1.2	5.4
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	0.1	3.5	0.1	1.1	0.1	4.6
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	1.1	0.8	0.0	0.0	1.1	0.8
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	12.5	9.3	28.3	43.3	40.8	52.6
3.1. արդյունաբերություն	0.6	1.6	4.5	13.3	5.0	14.9
հանքագործական	0.0	0.1	0.4	0.9	0.4	1.0
էներգետիկա	0.2	0.1	0.8	3.6	1.0	3.6
սննդի	0.2	0.7	1.9	4.9	2.1	5.6
թեթև	0.0	0.1	0.2	0.3	0.2	0.4
քիմիական	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	0.6
շինանյութերի	0.1	0.1	0.4	1.3	0.6	1.3
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.3	0.4	0.3	0.4
մետալուրգիա	0.0	0.2	0.0	0.7	0.0	0.9
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.4	0.7	0.4	0.9
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	1.0	0.7	3.4	0.7	4.4
3.3. շինարարություն	0.3	0.6	1.5	4.9	1.8	5.5
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.2	0.8	1.4	0.9	1.6
3.5. առևտուր	0.8	2.6	5.3	9.3	6.1	11.9
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.2	1.3	2.3	1.4	2.6
3.7. ֆինանսական հատված	3.9	2.3	0.1	0.6	3.9	2.9
3.8. սպառողական վարկեր	6.2	0.3	8.0	1.5	14.2	1.8
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.1	0.1	5.1	3.3	5.2	3.4
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.4	0.5	1.1	3.0	1.5	3.5

Հավելված 8. *(շարունակություն)*

%

Ցուցանիշներ	2013					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	12.6	15.5	22.8	49.1	35.4	64.6
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	10.7	13.6	22.8	48.7	33.5	62.3
այդ թվում՝ վարկեր	8.6	11.3	22.6	47.9	31.2	59.2
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.5	2.2	0.1	0.6	0.6	2.8
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	1.7	1.6	0.0	0.4	1.7	2.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.7	1.3	0.0	0.4	0.7	1.7
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.3
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.7	1.4	0.0	1.2	0.8	2.6
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	0.7	1.4	0.0	1.2	0.8	2.6
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	11.3	12.2	23.3	49.7	34.6	62.0
3.1. արդյունաբերություն	1.1	2.7	2.9	15.8	4.0	18.5
հանքագործական	0.0	0.6	0.1	4.1	0.2	4.7
էներգետիկա	0.8	0.7	0.6	4.6	1.3	5.3
սննդի	0.2	1.0	1.4	3.8	1.6	4.8
թեթև	0.0	0.1	0.2	0.5	0.2	0.5
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.5
շինանյութերի	0.0	0.1	0.3	1.3	0.4	1.4
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
մետալուրգիա	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.2	0.4	0.2	0.5
3.2. գյուղատնտեսություն	0.2	0.7	1.6	2.7	1.8	3.5
3.3. շինարարություն	0.2	0.8	0.8	4.3	1.0	5.0
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.3	0.3	1.7	0.4	2.0
3.5. առևտուր	0.8	3.2	3.7	11.7	4.5	14.8
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.3	1.3	3.6	1.3	3.9
3.7. ֆինանսական հատված	1.9	2.2	0.2	0.7	2.1	2.9
3.8. սպառողական վարկեր	6.7	0.6	8.1	2.5	14.8	3.1
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.1	3.8	3.8	3.9	3.8
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.3	1.4	0.5	3.0	0.8	4.4

Հավելված 8. *(շարունակություն)*

%

Ցուցանիշներ	2014					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	7.2	14.6	26.0	52.3	33.1	66.9
1.1. Ժամկետային ակտիվներ	5.4	13.0	24.8	49.7	30.2	62.8
այդ թվում՝ վարկեր	4.6	9.7	24.4	49.5	29.0	59.2
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.1	3.0	0.0	0.1	0.1	3.1
1.2. Երկարաձգված ակտիվներ	1.5	0.9	1.1	2.1	2.5	3.0
այդ թվում՝ վարկեր	0.2	0.9	1.1	2.1	1.3	3.0
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.3	0.6	0.0	0.5	0.4	1.1
այդ թվում՝ վարկեր	0.3	0.6	0.0	0.5	0.4	1.1
միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր	0.7	2.4	0.0	1.3	0.7	3.7
2.1. Ժամկետային ակտիվներ	0.0	2.3	0.0	1.2	0.0	3.5
2.2. Երկարաձգված ակտիվներ	0.7	0.1	0.0	0.0	0.7	0.1
2.3. Ժամկետանց ակտիվներ	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	6.0	10.6	26.4	52.6	32.4	63.1
3.1. արդյունաբերություն	0.6	3.0	2.6	13.2	3.2	16.2
հանքագործական	0.1	1.0	0.2	1.6	0.3	2.6
էներգետիկա	0.3	1.0	0.9	4.4	1.3	5.4
սննդի	0.1	0.6	0.9	4.0	1.0	4.6
թեթև	0.0	0.0	0.1	0.7	0.1	0.7
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.4
շինանյութերի	0.0	0.1	0.2	1.0	0.2	1.0
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
մետալուրգիա	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.4
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.6	2.1	3.1	2.2	3.6
3.3. շինարարություն	0.1	0.1	1.1	4.3	1.1	4.4
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.0	0.1	0.4	1.5	0.5	1.6
3.5. առևտուր	0.6	2.4	2.9	11.4	3.5	13.9
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.0	0.1	0.7	5.2	0.7	5.3
3.7. ֆինանսական հատված	1.2	3.3	0.2	0.4	1.3	3.7
3.8. սպառողական վարկեր	3.4	0.3	12.5	4.2	15.9	4.4
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.0	3.2	4.5	3.2	4.5
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.2	0.8	0.7	4.7	0.9	5.5

Հավելված 9. Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը

%

31.12.2014 թ. դրությամբ	Բանկ 1	Բանկ 2	Բանկ 3	Բանկ 4	Բանկ 5	Բանկ 6	Բանկ 7	Բանկ 8	Բանկ 9	Բանկ 10	Բանկ 11
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի											
1. արդյունաբերություն	22.2	25.2	9.0	28.1	13.4	17.8	28.7	3.5	8.8	7.6	15.5
հանքագործական	8.5	0.8	0.2	4.1	5.8	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0
էներգետիկա	2.6	3.6	1.6	8.3	4.3	6.2	4.9	0.2	3.0	3.3	3.4
սննդի	4.7	8.0	3.3	7.7	1.8	4.1	19.1	0.9	2.8	1.8	6.7
թեթև	0.4	9.6	1.4	0.3	0.0	1.5	0.8	0.4	1.1	0.3	2.5
քիմիական	2.0	0.1	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
շինանյութերի	0.9	0.7	1.0	6.7	1.5	1.1	1.2	0.9	1.0	0.3	1.5
թանկարժեք իրերի	0.0	0.4	0.7	0.0	0.0	0.0	2.2	0.4	0.0	0.3	0.2
մետալուրգիա	3.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.4	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	0.1	0.0	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	1.7	0.0	0.8	0.0	4.8	0.4	0.4	0.7	0.2	0.8
2. գյուղատնտեսություն	3.3	1.3	0.4	1.8	4.6	4.8	0.2	0.0	0.8	1.9	1.4
անասնապահություն	2.2	0.6	0.1	0.1	1.2	1.3	0.1	0.0	0.7	0.8	0.5
բուսաբուծություն	1.1	0.7	0.3	1.7	3.4	3.4	0.2	0.0	0.1	1.1	0.9
3. շինարարություն	13.3	0.6	3.6	6.0	6.3	1.8	10.8	0.2	3.7	10.7	2.9
4. տրանսպորտ և կապ	6.9	0.5	1.2	6.7	0.7	0.4	4.0	13.8	2.6	4.6	2.3
5. առևտուր	8.9	18.2	42.4	24.8	18.0	20.5	20.4	21.3	15.4	9.9	32.8
մեծածախ առևտուր	5.8	10.4	13.3	15.6	11.7	6.5	7.8	10.2	8.9	4.9	22.5
մանրածախ առևտուր	2.8	7.2	28.5	8.0	6.2	13.7	12.6	11.1	6.5	4.6	10.3
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	7.5	14.7	10.7	9.4	0.7	10.2	7.2	2.0	4.9	3.5	4.3
7. ֆինանսական հատված	1.4	0.9	5.2	5.7	2.4	3.8	11.5	18.9	8.7	1.8	5.4
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	0.0	0.0	0.0	1.7	0.0	0.0	5.4	5.3	6.4	0.0	4.4
8. սպառողական վարկեր	19.0	26.1	17.1	9.1	28.9	30.9	11.1	32.6	34.0	34.9	29.8
9. հիփոթեքային վարկեր	11.8	6.5	5.0	5.6	6.9	7.5	5.6	7.0	14.1	20.9	4.8
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	5.7	6.0	5.3	2.8	18.2	2.6	0.6	0.8	6.9	4.1	0.7
Ընդամենը ըստ բանկերի	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունն ըստ առևտրային բանկերի											
1. արդյունաբերություն	6.2	2.7	1.6	13.5	7.9	2.1	2.6	0.1	1.1	1.6	3.7
հանքագործական	22.1	0.8	0.3	18.6	31.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2.4	0.0
էներգետիկա	2.0	1.1	0.8	11.2	7.1	2.0	1.3	0.0	1.0	1.9	2.3
սննդի	4.6	2.9	2.0	12.9	3.7	1.6	6.1	0.1	1.2	1.3	5.6
թեթև	2.2	21.5	5.3	3.0	0.0	3.8	1.6	0.2	2.7	1.2	12.7
քիմիական	26.2	0.3	4.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.1
շինանյութերի	3.0	0.8	2.1	39.0	10.7	1.6	1.4	0.2	1.5	0.8	4.4
թանկարժեք իրերի	0.0	6.5	20.1	0.0	0.0	0.0	34.4	1.4	0.2	12.0	9.8
մետալուրգիա	54.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.3	2.3	1.7	1.9	0.9	0.3	0.0	0.2	0.8	0.1	3.0
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.1	3.5	0.1	7.2	0.2	10.4	0.7	0.2	1.7	1.0	3.7
2. գյուղատնտեսություն	3.5	0.5	0.3	3.2	10.2	2.0	0.1	0.0	0.4	1.5	1.3
անասնապահություն	4.9	0.5	0.2	0.4	5.8	1.2	0.1	0.0	0.6	1.3	1.0
բուսաբուծություն	2.2	0.5	0.4	5.7	14.1	2.8	0.1	0.0	0.1	1.7	1.5
3. շինարարություն	12.5	0.2	2.1	9.7	12.4	0.7	3.3	0.0	1.5	7.5	2.3
4. տրանսպորտ և կապ	15.6	0.5	1.7	26.1	3.4	0.3	2.9	2.3	2.5	7.7	4.3
5. առևտուր	2.6	2.0	7.6	12.4	11.0	2.5	1.9	0.5	1.9	2.2	8.1
մեծածախ առևտուր	3.2	2.2	4.5	14.8	13.6	1.5	1.4	0.4	2.1	2.0	10.5
մանրածախ առևտուր	1.9	1.8	11.6	9.0	8.6	3.7	2.7	0.5	1.8	2.3	5.7
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	8.4	6.2	7.4	18.0	1.7	4.7	2.6	0.2	2.4	2.9	4.1
7. ֆինանսական հատված	1.8	0.4	4.2	12.9	6.6	2.0	4.9	1.8	4.9	1.8	6.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	0.0	0.0	0.0	9.6	0.0	0.0	5.7	1.3	8.9	0.0	12.2
8. սպառողական վարկեր	5.3	2.8	3.0	4.4	17.1	3.6	1.0	0.7	4.1	7.3	7.1
9. հիփոթեքային վարկեր	8.4	1.8	2.2	6.9	10.4	2.2	1.3	0.4	4.3	11.2	2.9
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	5.1	2.0	3.0	4.4	34.8	1.0	0.2	0.1	2.7	2.8	0.6
Ընդամենը ըստ բանկերի	**5.8**	**2.2**	**3.6**	**10.0**	**12.3**	**2.4**	**1.9**	**0.4**	**2.5**	**4.4**	**4.9**

%

31.12.2014 թ. դրությամբ	Բանկ 12	Բանկ 13	Բանկ 14	Բանկ 15	Բանկ 16	Բանկ 17	Բանկ 18	Բանկ 19	Բանկ 20	Բանկ 21	Ընդամենը ըստ ճյուղերի
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի											
1. արդյունաբերություն	3.7	20.8	30.7	18.9	7.5	38.7	9.9	30.4	38.1	16.1	20.7
հանքագործական	0.0	0.0	0.2	0.1	0.9	1.3	0.4	3.2	3.6	0.3	2.2
էներգետիկա	0.0	10.7	5.5	4.7	0.4	25.7	1.3	22.3	20.5	0.5	7.4
սննդի	0.0	5.7	16.1	9.6	2.5	6.0	5.4	1.7	7.3	1.4	6.0
թեթև	0.6	0.4	0.6	0.6	1.1	0.2	1.6	0.3	2.5	4.2	1.0
քիմիական	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	2.6	0.2	1.3	0.5
շինանյութերի	2.5	0.3	0.0	1.6	0.4	4.6	0.5	0.2	2.2	3.3	1.7
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.0	1.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.6	3.4	0.8	1.6	0.1	0.9	0.2	0.0	0.0	0.2	0.4
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.2	5.6	0.5	2.1	0.0	0.5	0.1	1.6	4.6	1.1
2. գյուղատնտեսություն	0.9	7.3	3.1	29.9	2.3	6.9	0.5	2.1	1.8	13.2	5.6
անասնապահություն	0.9	3.9	0.0	14.7	1.8	6.0	0.4	0.8	1.8	8.2	2.6
բուսաբուծություն	0.0	3.4	3.1	15.2	0.5	0.9	0.1	1.2	0.0	4.9	3.0
3. շինարարություն	6.8	0.0	9.8	1.6	10.4	12.2	4.5	5.0	7.0	1.2	6.2
4. տրանսպորտ և կապ	0.1	5.4	1.2	0.7	0.1	0.3	2.8	3.2	0.1	2.6	2.6
5. առևտուր	33.6	18.2	23.9	11.6	7.9	15.9	24.0	19.9	12.5	42.1	20.0
մեծածախ առևտուր	30.4	16.6	13.0	2.5	0.7	7.4	6.0	17.1	8.5	9.4	10.5
մանրածախ առևտուր	3.2	1.6	10.9	9.2	6.9	8.5	16.2	2.6	4.0	22.2	8.8
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.4	0.3	9.9	3.1	2.6	5.0	6.6	0.5	2.4	6.2	5.2
7. ֆինանսական հատված	26.3	16.2	5.0	4.0	6.2	1.7	0.0	7.0	1.2	4.5	4.4
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	26.3	14.9	3.0	2.0	0.0	1.7	0.0	1.3	0.0	3.9	1.8
8. սպառողական վարկեր	1.8	9.6	4.1	26.1	21.9	13.5	30.9	23.4	11.0	1.8	20.7
9. հիփոթեքային վարկեր	22.6	22.2	9.3	3.3	16.5	2.5	13.2	3.6	10.5	8.3	8.1
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	3.8	0.1	3.1	0.9	24.6	3.2	7.6	5.0	15.3	4.1	6.4
Ընդամենը ըստ բանկերի	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունը ըստ առևտրային բանկերի											
1. արդյունաբերություն	0.1	1.7	12.5	8.8	1.4	9.9	3.0	14.7	2.9	1.9	100.0
հանքագործական	0.0	0.0	0.7	0.5	1.5	3.0	1.0	14.3	2.6	0.3	100.0
էներգետիկա	0.0	2.5	6.3	6.1	0.2	18.3	1.1	30.2	4.4	0.2	100.0
սննդի	0.0	1.6	22.8	15.5	1.6	5.3	5.7	2.9	2.0	0.6	100.0
թեթև	0.2	0.7	5.3	5.9	4.3	1.0	10.6	2.9	4.0	10.9	100.0
քիմիական	0.0	0.0	2.6	0.0	0.1	0.0	0.6	57.1	0.6	7.2	100.0
շինանյութերի	0.5	0.3	0.0	9.0	0.8	14.0	1.7	1.3	2.1	4.9	100.0
թանկարժեք իրերի	0.0	0.0	0.0	6.7	0.1	2.9	0.9	0.0	1.3	3.7	100.0
մետալուրգիա	0.0	0.0	45.4	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.5	14.3	16.5	38.9	1.2	12.2	3.6	0.0	0.1	1.3	100.0
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.3	42.5	4.6	7.2	0.0	2.8	1.1	2.4	10.5	100.0
2. գյուղատնտեսություն	0.1	2.2	4.7	51.4	1.6	6.5	0.6	3.7	0.5	5.9	100.0
անասնապահություն	0.1	2.5	0.1	53.8	2.6	11.9	1.0	3.2	1.1	7.8	100.0
բուսաբուծություն	0.0	1.9	8.7	49.3	0.6	1.7	0.3	4.2	0.0	4.2	100.0
3. շինարարություն	0.4	0.0	13.3	2.5	6.4	10.3	4.6	8.0	1.8	0.5	100.0
4. տրանսպորտ և կապ	0.0	3.6	3.8	2.7	0.1	0.6	6.8	12.5	0.1	2.5	100.0
5. առևտուր	0.6	1.5	10.1	5.6	1.5	4.2	7.5	9.9	1.0	5.3	100.0
մեծածախ առևտուր	1.0	2.7	10.4	2.2	0.2	3.7	3.6	16.2	1.3	2.2	100.0
մանրածախ առևտուր	0.1	0.3	10.4	10.0	2.9	5.1	11.5	2.9	0.7	6.3	100.0
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.0	0.1	16.0	5.7	1.9	5.1	7.9	1.0	0.7	3.0	100.0
7. ֆինանսական հատված	2.1	6.2	9.5	8.6	5.3	2.1	0.0	15.8	0.5	2.5	100.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր	5.1	14.1	14.1	10.9	0.0	5.1	0.0	7.2	0.0	5.5	100.0
8. սպառողական վարկեր	0.0	0.8	1.7	12.1	4.0	3.4	9.4	11.3	0.9	0.2	100.0
9. հիփոթեքային վարկեր	1.0	4.6	9.7	3.9	7.7	1.6	10.2	4.5	2.1	2.6	100.0
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.2	0.0	4.0	1.3	14.5	2.6	7.5	7.7	3.8	1.6	100.0
Ընդամենը ըստ բանկերի	**0.4**	**1.7**	**8.5**	**9.6**	**3.8**	**5.3**	**6.3**	**10.0**	**1.6**	**2.5**	**100.0**

Հավելված 10. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի չաշխատող և անհուսալի վարկային ներդրումները և դեբիտորական պարտքերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Չաշխատող ակտիվներ		Հետհաշվեկշռային մնացորդ	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
2012				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	17814975	41462044	32577752	44773477
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	17772829	41242623	32302272	44383993
1.1. արդյունաբերություն	800156	13633986	2703626	8794769
հանքագործություն	7540	341191	82238	115626
էներգետիկա	15953	1475009	0	94199
սննդի	325157	9566312	1663656	4296065
թեթև	60037	49857	445990	900618
քիմիական	29619	0	20748	36987
շինանյութերի	185738	760536	169266	497964
թանկարժեք իրերի	58731	1114675	20533	770386
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0	84206	42711	317385
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	117380	242200	258484	1765539
1.2. գյուղատնտեսություն	531567	4116850	956965	7056420
1.3. շինարարություն	473485	2079583	532255	3818478
1.4. տրանսպորտ և կապ	348848	1838516	164637	327483
1.5. առևտուր	2224552	9366447	5877192	10118050
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2502496	2727794	536786	1907081
1.7. ֆինանսական հատված	0	0	62384	547825
1.8. սպառողական վարկեր	8267237	2174082	12548246	4875353
1.9. հիփոթեքային վարկեր	1994897	3179562	5154692	3675243
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	629591	2125803	3765490	3263292
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	42146	219421	275480	389484
2013				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	29525974	51830635	40633039	67332186
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	29452169	50314534	40279471	66858922
1.1. արդյունաբերություն	1034536	12207015	2890834	12973343
հանքագործություն	112186	104367	78707	250996
էներգետիկա	8148	635985	0	94097
սննդի	230397	9037624	1766794	7382821
թեթև	437529	229301	475766	801415
քիմիական	2188	0	22030	37176

շինանյութերի	67353	602913	180378	1033872
թանկարժեք իրերի	1848	68241	90615	1607233
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	19625	1097888	4337	341077
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	155261	430696	272208	1424655
1.2. գյուղատնտեսություն	809953	1777937	995095	14372141
1.3. շինարարություն	1252106	7883212	755327	4511569
1.4. տրանսպորտ և կապ	346443	1741278	189131	704830
1.5. առևտուր	1906819	11825781	6801104	14245402
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2944047	4243017	667345	3022551
1.7. ֆինանսական հատված	0	35656	55303	550623
1.8. սպառողական վարկեր	17167364	4686251	18169296	6420754
1.9. հիփոթեքային վարկեր	3013317	3035361	5344370	4755792
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	977584	2879025	4411667	5301917
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	73805	1516101	353568	473264
2014				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37918528	113540504	61270819	112173840
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	37864417	108566237	61074566	111024605
1.1. արդյունաբերություն	1256386	24877531	3783890	28712559
հանքագործություն	71893	442137	78735	196985
էներգետիկա	15026	3502537	5291	2246866
սննդի	364651	18508392	2525794	12400949
թեթև	463916	781231	481530	1328486
քիմիական	39269	44227	56534	0
շինանյութերի	98801	1100742	197950	2281300
թանկարժեք իրերի	520	5112	113410	1328606
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	21374	203597	21642	3106245
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	180937	289557	303005	5823121
1.2. գյուղատնտեսություն	1904601	5046182	1159945	19954788
1.3. շինարարություն	1088855	20289040	1419488	6236455
1.4. տրանսպորտ և կապ	54247	293632	334480	3630864
1.5. առևտուր	2716998	23320820	6287805	23107260
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3032243	9628060	1004754	2918685
1.7. ֆինանսական հատված	212664	0	65339	695908
1.8. սպառողական վարկեր	23599974	7050561	34762919	11058102
1.9. հիփոթեքային վարկեր	2617470	7152918	6082987	6453757
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1380978	10907492	6172958	8256228
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	54111	4974267	196253	1149235

Հավելված 11. Վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների դիմաց հաշվարկվող պահուստների չափը *(հազար ՀՀ դրամ)*

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.12				
1. Ստանդարտ	1569215822	96.4%	17424867	1.11%
2. Հսկվող	26525293	1.6%	3011251	11.35%
3. Ոչ ստանդարտ	18997649	1.2%	4409892	23.21%
4. Կասկածելի	12849453	0.8%	7316699	56.94%
Ընդամենը	**1627588217**	**100.0%**	**32162710**	**1.98%**

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.13				
1. Ստանդարտ	1712712238	95.6%	19736063	1.15%
2. Հսկվող	41364295	2.3%	4684593	11.33%
3. Ոչ ստանդարտ	19533781	1.1%	4437335	22.72%
4. Կասկածելի	18787163	1.0%	10594634	56.39%
Ընդամենը	**1792397477**	**100.0%**	**39452625**	**2.20%**

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	2055986812	93.21%	24009434	1.17%
2. Հսկվող	72683430	3.30%	8452878	11.63%
3. Ոչ ստանդարտ	44337438	2.01%	10449209	23.57%
4. Կասկածելի	32851515	1.49%	18996554	57.83%
Ընդամենը	**2205859194**	**100%**	**61908075**	**2.81%**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.12				
1. Ստանդարտ	83914150	98.94%	2088963	2.49%
2. Հսկվող	396138	0.47%	39746	10.03%
3. Ոչ ստանդարտ	385893	0.45%	82773	21.45%
4. Կասկածելի	117695	0.14%	60692	51.57%
Ընդամենը	**84813876**	**100%**	**2272174**	**2.68%**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.13				
1. Ստանդարտ	119387884	98.62%	1528154	1.28%
2. Հսկվող	835990	0.69%	87133	10.42%
3. Ոչ ստանդարտ	623630	0.52%	126687	20.31%
4. Կասկածելի	212399	0.18%	106524	50.15%
Ընդամենը	**121059903**	**100%**	**1848498**	**1.53%**

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	148927972	98.95%	1751432	1.18%
2. Հսկվող	648753	0.43%	65959	10.17%
3. Ոչ ստանդարտ	723871	0.48%	146846	20.29%
4. Կասկածելի	215070	0.14%	109523	50.92%
Ընդամենը	**150515666**	**100%**	**2073760**	**1.38%**

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.12				
1. Ստանդարտ	212976319	99.61%	1788537	0.84%
2. Հսկվող	632309	0.30%	66825	10.57%
3. Ոչ ստանդարտ	78764	0.04%	18450	23.42%
4. Կասկածելի	18542	0.01%	10046	54.18%
5. Անհուսալի	98921	0.05%	98921	100.00%
Ընդամենը	**213804854**	**100%**	**1982778**	**0.93%**

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.13				
1. Ստանդարտ	200387604	99.60%	2045283	1.02%
2. Հսկվող	510913	0.25%	56618	11.08%
3. Ոչ ստանդարտ	135247	0.07%	31473	23.27%
4. Կասկածելի	77429	0.04%	40914	52.84%
5. Անհուսալի	74360	0.04%	74360	100.00%
Ընդամենը	**201185552**	**100%**	**2248647**	**1.12%**

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.14				
1. Ստանդարտ	219580683	99.10%	2262251	1.03%
2. Հսկվող	1516461	0.68%	224056	14.77%
3. Ոչ ստանդարտ	302320	0.14%	69428	22.97%
4. Կասկածելի	59655	0.03%	30294	50.78%
5. Անհուսալի	109606	0.05%	109606	100.00%
Ընդամենը	**221568724**	**100%**	**2695635**	**1.22%**

Հավելված 12. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Ցուցանիշներ	31.12.13	31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14
Ընդհանուր կապիտալի համարժեքություն	16.7%	16.4%	16.2%	16.3%	14.5%
Ընդհանուր իրացվելիություն	29.4%	29.6%	27.5%	26.7%	25.1%
Ընթացիկ իրացվելիություն	143.1%	145.6%	135.1%	133.2%	129.4%
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	17.1%	16.9%	16.0%	15.2%	16.8%
Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	113.4%	106.6%	94.0%	98.5%	126.0%
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	2.7%	3.2%	2.8%	2.6%	2.3%
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը [1]	9.0%	9.6%	8.7%	8.2%	10.1%

[1] *Նշված ցուցանիշների համար ներկայացվել է մեդիանան:*

Հավելված 13. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ցուցանիշներ			31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Փոփոխություն 31.12.13-31.12.12	31.03.2014	Փոփոխություն 31.03.14-31.12.13
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		1192897	312354	830360	165.8%	977443	17.7%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		4702861	3770851	7058990	87.2%	5561264	-21.2%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		31910202	44684212	58724075	31.4%	61507681	4.7%
	Պետական արժեթղթեր		1751616	2502413	3506126	40.1%	3310055	-5.6%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		16575147	23551649	23859349	1.3%	27410290	14.9%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		55836609	77864195	98981067	27.1%	105507749	6.6%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին		2254304	3495946	4156192	18.9%	4042904	-2.7%
	Հիմնական միջոցներ		3259486	2711286	3296802	21.6%	3329705	1.0%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		6121636	8331996	8677821	4.2%	8768589	1.0%
	Այլ արժեթղթեր		114876	29865	124341	316.3%	5006434	3926.4%
	Այլ ակտիվներ		3527589	5755477	626476	-89.1%	6163927	883.9%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		795033	1193396	1634827	37.0%	1984109	21.4%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-4191281	-5672867	-6817310	20.2%	-7498045	10.0%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**123850974**	**168530773**	**209841599**	**24.5%**	**226072105**	**7.7%**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		315542	680804	877356	28.9%	553420	-36.9%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		39492154	62489606	78392713	25.4%	83329155	6.3%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		4029012	7989836	10033564	25.6%	10562001	5.3%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ [1]		28084080	27833807	36019155	29.4%	38156904	5.9%
	Վճարվելիք տոկոսներ		1051203	2218664	2042968	-7.9%	2220359	8.7%
	Այլ պարտավորություններ		4034466	4441113	4877411	9.8%	4990083	2.3%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**77006457**	**105653830**	**132243167**	**25.2%**	**139811922**	**5.7%**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		37092773	50300238	60782552	21%	68329411	12.4%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		13704211	16053990	18230530	14%	18422342	1.1%
	Գլխավոր պահուստ		982613	1485912	1840361	24%	1850101	0.5%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետգնված կապիտալ		0	0	0		0	
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	2766763	4645344	5746469	24%	2998820	-47.8%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	5904156	6336255	8419572	33%	12437901	47.7%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**46844518**	**62877084**	**77598432**	**23.4%**	**86260182**	**11.2%**
	Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		**32**	**32**	**33**		**33**	

Ցուցանիշներ			30.06.2013	Փոփոխություն 30.06.13-31.03.13	30.09.2013	Փոփոխություն 30.09.13-30.06.13	31.12.2013	Փոփոխություն 31.12.13-30.09.13	Փոփոխություն 31.12.13-31.12.12
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		1195607	22.3%	1426932	19.3%	1601651	12.2%	92.9%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		7192785	29.3%	6973742	-3.0%	6249108	-10.4%	-11.5%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		69782679	13.5%	76054775	9.0%	81981836	7.8%	39.6%
	Պետական արժեթղթեր		3817539	15.3%	3478586	-8.9%	2636979	-24.2%	-24.8%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		26826150	-2.1%	26691275	-0.5%	27971306	4.8%	17.2%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		109123700	3.4%	111485853	2.2%	123789453	11.0%	25.1%
	Վարկեր կապված անձանց և աշխատակիցներին		3177861	-21.4%	3402111	7.1%	4029154	18.4%	-3.1%
	Հիմնական միջոցներ		4213283	26.5%	4539685	7.7%	4616986	1.7%	40.0%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		8719719	-0.6%	8731461	0.1%	10053994	15.1%	15.9%
	Այլ արժեթղթեր		6464185	29.1%	6045945	-6.5%	5567236	-7.9%	4377.4%
	Այլ ակտիվներ		7072822	14.7%	6252963	-11.6%	5707418	-8.7%	811.0%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		2180818	9.9%	2111685	-3.2%	2111685	0.0%	29.2%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-7583635	1.1%	-6991046	-7.8%	-7159927	2.4%	5.0%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**242183513**	**7.1%**	**250228862**	**3.3%**	**269156880**	**7.6%**	**28.3%**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		551624	-0.3%	553397	0.3%	520731	-5.9%	-40.6%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		85510954	2.6%	83979774	-1.8%	90721813	8.0%	15.7%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		14769218	39.8%	18320111	24.0%	20935073	14.3%	108.7%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ[1]		35359223	-7.3%	34944399	-1.2%	36989793	5.9%	2.7%
	Վճարվելիք տոկոսներ		2044804	-7.9%	2886206	41.1%	2843221	-1.5%	39.2%
	Այլ պարտավորություններ		7583362	52.0%	7740850	2.1%	7498109	-3.1%	53.7%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**145819185**	**4.3%**	**148424737**	**1.8%**	**159508741**	**7.5%**	**20.6%**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		77835041	13.9%	80779127	3.8%	86178554	6.7%	41.8%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		18846592		19149741	1.6%	19169490		5.2%
	Գլխավոր պահուստ		2185647	18.1%	2190618	0.2%	2190620	0.0%	19.0%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետգնված կապիտալ		0		0		0		
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	3878707	29.3%	6578463	69.6%	9861001	49.9%	71.6%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	11797463	-5.1%	11592535	-1.7%	11580066	-0.1%	37.5%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**96364328**	**11.7%**	**101804126**	**5.6%**	**109648139**	**7.7%**	**41.3%**
	Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		**33**		**32**		**32**		

[1] *Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:*

Հավելված 14. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքը

Ցուցանիշներ			31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Փոփոխություն 31.12.13-31.12.12	31.03.2014	Փոփոխություն 31.03.14-31.12.13
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		1.0%	0.2%	0.4%	0.2%	0.4%	0.0%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		3.8%	2.2%	3.4%	1.1%	2.5%	-0.9%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		25.8%	26.5%	28.0%	1.5%	27.2%	-0.8%
	Պետական արժեթղթեր		1.4%	1.5%	1.7%	0.2%	1.5%	-0.2%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		13.4%	14.0%	11.4%	-2.6%	12.1%	0.8%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		45.1%	46.2%	47.2%	1.0%	46.7%	-0.5%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին		1.8%	2.1%	2.0%	-0.1%	1.8%	-0.2%
	Հիմնական միջոցներ		2.6%	1.6%	1.6%	0.0%	1.5%	-0.1%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		4.9%	4.9%	4.1%	-0.8%	3.9%	-0.3%
	Այլ արժեթղթեր		0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	2.2%	2.2%
	Այլ ակտիվներ		2.8%	3.4%	0.3%	-3.1%	2.7%	2.4%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		0.6%	0.7%	0.8%	0.1%	0.9%	0.1%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-3.4%	-3.4%	-3.2%	0.1%	-3.3%	-0.1%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		0.4%	0.6%	0.7%	0.0%	0.4%	-0.3%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		51.3%	59.1%	59.3%	0.1%	59.6%	0.3%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		5.2%	7.6%	7.6%	0.0%	7.6%	0.0%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ [1]		36.5%	26.3%	27.2%	0.9%	27.3%	0.1%
	Վճարվելիք տոկոսներ		1.4%	2.1%	1.5%	-0.6%	1.6%	0.0%
	Այլ պարտավորություններ		5.2%	4.2%	3.7%	-0.5%	3.6%	-0.1%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		79.2%	80.0%	78.3%	-1.7%	79.2%	0.9%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		29.3%	25.5%	23.5%	-2.0%	21.4%	-2.1%
	Գլխավոր պահուստ		2.1%	2.4%	2.4%	0.0%	2.1%	-0.2%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետգնված կապիտալ		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	5.9%	7.4%	7.4%	0.0%	3.5%	-3.9%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	12.6%	10.1%	10.9%	0.8%	14.4%	3.6%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**

	Ցուցանիշներ		30.06.14	Փոփոխություն 30.06.14 - 31.03.14	30.09.2014	Փոփոխություն 30.09.14 - 30.06.14	31.12.2014	Փոփոխություն 31.12.14 - 30.09.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ		0.5%	0.1%	0.6%	0.1%	0.6%	0.0%	0.2%
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		3.0%	0.5%	2.8%	-0.2%	2.3%	-0.5%	-1.0%
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		28.8%	1.6%	30.4%	1.6%	30.5%	0.1%	2.5%
	Պետական արժեթղթեր		1.6%	0.1%	1.4%	-0.2%	1.0%	-0.4%	-0.7%
	Վարկեր իրավաբանական անձանց		11.1%	-1.0%	10.7%	-0.4%	10.4%	-0.3%	-1.0%
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց		45.1%	-1.6%	44.6%	-0.5%	46.0%	1.4%	-1.2%
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին		1.3%	-0.5%	1.4%	0.0%	1.5%	0.1%	-0.5%
	Հիմնական միջոցներ		1.7%	0.3%	1.8%	0.1%	1.7%	-0.1%	0.1%
	Լիզինգ, ֆակտորինգ		3.6%	-0.3%	3.5%	-0.1%	3.7%	0.2%	-0.4%
	Այլ արժեթղթեր		2.7%	0.5%	2.4%	-0.3%	2.1%	-0.3%	2.0%
	Այլ ակտիվներ		2.9%	0.2%	2.5%	-0.4%	2.1%	-0.4%	1.8%
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ		0.9%	0.0%	0.8%	-0.1%	0.8%	-0.1%	0.0%
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-3.1%	0.2%	-2.8%	0.3%	-2.7%	0.1%	0.6%
	Ընդհանուր ակտիվներ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ		0.4%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%	0.0%	-0.3%
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		58.6%	-1.0%	56.6%	-2.1%	56.9%	0.3%	-2.4%
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ		10.1%	2.6%	12.3%	2.2%	13.1%	0.8%	5.5%
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ*		24.2%	-3.0%	23.5%	-0.7%	23.2%	-0.4%	-4.0%
	Վճարվելիք տոկոսներ		1.4%	-0.2%	1.9%	0.5%	1.8%	-0.2%	0.2%
	Այլ պարտավորություններ		5.2%	1.6%	5.2%	0.0%	4.7%	-0.5%	1.0%
	Ընդհանուր պարտավորություններ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		80.8%	1.6%	79.3%	-1.4%	78.6%	-0.8%	0.3%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն		19.6%	-1.8%	18.8%	-0.7%	17.5%	-1.3%	-6.0%
	Գլխավոր պահուստ		2.3%	0.1%	2.2%	-0.1%	2.0%	-0.2%	-0.4%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետգնված կապիտալ		0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	4.0%	0.5%	6.5%	2.4%	9.0%	2.5%	1.6%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	12.2%	-2.2%	11.4%	-0.9%	10.6%	-0.8%	-0.3%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**x**	**x**

[1] Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 15. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների եկամուտները և ծախսերը

Ցուցանիշներ	31.12.11	31.12.12	31.12.13	Փոփոխություն 31.12.13 - 31.12.12	31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13
Տոկոսային եկամուտներ	14961885	20348604	25553892	25.6%	7332213	15582621	24201637	33023081	29.2%
Տոկոսային ծախսեր	4820894	7503681	9872513	31.6%	2901398	6092783	9369597	12882159	30.5%
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	10140991	12844923	15681379	22.1%	4430815	9489838	14832040	20140922	28.4%
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	6184429	6306889	7176348	13.8%	1817275	3589828	5448072	8793779	22.5%
Ոչ տոկոսային ծախսեր	8060057	10865806	13384680	23.2%	3675015	7147360	11058694	15400802	15.1%
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-1875628	-4558917	-6208332	36.2%	-1857740	-3557532	-5610622	-6607023	6.4%
Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստին	10444282	10422763	12969718	24.4%	3586152	7506865	11565199	16866807	30.0%
Վերադարձ հնարավոր կորուստների պահուստից	8301254	8364768	10786593	29.0%	2771960	6137992	10241586	15478059	43.5%
Զուտ մասհանումներ	2143028	2057995	2183125	6.1%	814192	1368873	1323613	1388748	-36.4%
Համախառն եկամուտներ	29447568	35020261	43516833	24.3%	11921448	25310442	39891295	57294918	31.7%
Համախառն ծախսեր	23325233	28792250	36226911	25.8%	10162565	20747008	31993491	45149768	24.6%
Շահույթ մինչև հարկվելը	6122334	6228011	7289922	17.1%	1758883	4563434	7897804	12145150	66.6%
Զուտ շահույթ	4930540	4847791	5852591	20.7%	1469272	3872024	6570081	9861000	68.5%
Չբաշխված շահույթ	2801819	4809541	5746591	19.5%	1469272	3822999	6570081	9861000	71.6%

Հավելված 16. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

Ճյուղեր	31.12.11	31.12.12	31.12.13	Փոփոխություն 31.12.13 - 31.12.12	31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14 - 31.12.13
Արդյունաբերություն	10844891	14958716	17110576	14.4%	16756169	16792253	16550549	18440273	7.8%
Գյուղատնտեսություն	22345799	29288596	39010362	33.2%	44542806	45739706	43796521	50421744	29.3%
Շինարարություն	3306975	5798321	5690585	-1.9%	5595169	5539109	5250457	5054617	-11.2%
Տրանսպորտ և կապ	793879	1059020	1594301	50.5%	5421261	5289296	6184468	7122593	346.8%
Առևտուր	14804062	19381117	22234666	14.7%	22612373	22763962	22569201	25135710	13.0%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4067043	5735000	6070214	5.8%	6257841	5524457	5542329	4813917	-20.7%
Ֆինանսական հատված	33102937	45471539	58972155	29.7%	61743473	70202712	76419419	82575861	40.0%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	8692986	14954308	18803401	25.7%	19187946	18599585	25974020	28870603	53.5%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	12187519	17406315	19964642	14.7%	19967255	18709643	18226708	19008345	-4.8%
Այլ ճյուղեր	2621407	3517739	6273514	78.3%	6409723	6233434	6582383	7471948	19.1%
Ընդամենը	**112767498**	**157570671**	**195724416**	**24.2%**	**208494016**	**215394157**	**227096054**	**248915612**	**27.2%**

Հավելված 17. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքն ըստ տնտեսության ճյուղերի

Ճյուղեր	31.12.11	31.12.12	31.12.13	Փոփոխություն 31.12.13-31.12.12	31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14	Փոփոխություն 31.12.14-31.12.13
Արդյունաբերություն	9.6%	9.5%	8.7%	-0.8%	8.0%	7.8%	7.3%	7.4%	-1.3%
Գյուղատնտեսություն	19.8%	18.6%	19.9%	1.3%	21.4%	21.2%	19.3%	20.3%	0.3%
Շինարարություն	2.9%	3.7%	2.9%	-0.8%	2.7%	2.6%	2.3%	2.0%	-0.9%
Տրանսպորտ և կապ	0.7%	0.7%	0.8%	0.1%	2.6%	2.5%	2.7%	2.9%	2.0%
Առևտուր	13.1%	12.3%	11.4%	-0.9%	10.8%	10.6%	9.9%	10.1%	-1.3%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3.6%	3.6%	3.1%	-0.5%	3.0%	2.6%	2.4%	1.9%	-1.2%
Ֆինանսական հատված	29.4%	28.9%	30.1%	1.3%	29.6%	32.6%	33.7%	33.2%	3.0%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	7.7%	9.5%	9.6%	0.1%	9.2%	8.6%	11.4%	11.6%	2.0%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	10.8%	11.0%	10.2%	-0.8%	9.6%	8.7%	8.0%	7.6%	-2.6%
Այլ ճյուղեր	2.3%	2.2%	3.2%	1.0%	3.1%	2.9%	2.9%	3.0%	-0.2%
Ընդամենը	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**x**

Հավելված 18. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքն ըստ ռիսկի դասերի

Դաս	31.12.12	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.13	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.03.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.06.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.09.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.14	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ
Ստանդարտ	112196787	97.3%	154620496	96.3%	200155775	95.3%	208624908	95.7%	217942878	94.8%	238167863	94.9%
Հսկվող	2034084	1.8%	3390690	2.1%	5376482	2.6%	5829558	2.7%	7238381	3.1%	8192303	3.3%
Ոչ ստանդարտ	747017	0.6%	1467986	0.9%	2913079	1.4%	1941964	0.9%	2824098	1.2%	2953898	1.2%
Կասկածելի	291633	0.3%	1020592	0.6%	1617545	0.8%	1657070	0.8%	1814063	0.8%	1649738	0.7%
Ընդամենը	**115269521**	**100.0%**	**160499764**	**100.0%**	**210062881**	**100%**	**218053500**	**100%**	**229819419**	**100%**	**250963801**	**100%**

Հավելված 19. Ներդրումային ընկերությունները 31.12.2014 թ. դրությամբ

1	«Ալֆասեքյուրիթիզ» ՍՊԸ
2	«Արմենբրոկ» ԲԲԸ
3	«Փրայմ կապիտալ» ՍՊԸ
4	«Ռենեսա» ՓԲԸ
5	«Կապիտալ Ինվեսթմընթս» ՓԲԸ
6	«Տոնտոն» ՍՊԸ
7	«Ֆյուչր կապիտալ մարկետ» ՍՊԸ
8	«Ֆինանսական տեխնոլոգիաների լաբորատորիա» ՓԲԸ

Հավելված 20. Ներդրումային ընկերությունների (արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված անձանց) ֆինանսական ցուցանիշները[1]

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ընդամենը ակտիվներ, այդ թվում՝	7471	7726	10530	8754	7728	15572	19556	21827	23609	27039	25411
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	514	1215	1603	2667	1786						
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	5636	5656	5426	4353	4925						
Ընդամենը պարտավորություններ, այդ թվում՝	6090	6694	9282	6668	4900	12637	16359	18597	19811	21871	20482
Կարճաժամկետ փոխառություններ	2024	4523	7964	6057	4076						
Ընդհանուր կապիտալ	1382	1032	1248	2086	2721	2935	3196	3230	3798	5168	4929
Կուտակված շահույթ	908	543	629	737	146						
Զուտ շահույթ	970	672	667	594	16	202	301	580	349	874	1083

[1] Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները:

Հավելված 21. Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալները[1]

մլն ՀՀ դրամ

Արժեթղթեր	2013 թվականին	2014												2014 թվականին
		Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ	Հ	Օ	Ս	Հ	Ն	Դ	
Բաժնետոմսեր	20571	1467	5100	1529	1695	54618	7557	12761	7418	4331	5840	7618	16981	126916
որից՝ կարգավորվող շուկայում	1494	2	1476	3	4	26780	28	41	20	417	2	0	0	28772
Պետական պարտատոմսեր	418377	27395	26818	20453	19462	27395	41083	23523	22490	30842	26048	25564	41918	332991
ՊԿՊ	35741	436	435	1724	1815	2679	3020	1786	2033	2954	3581	2656	0	23118
որից՝ կարգավորվող շուկայում	449	0	0	0	0	0	0	0	0	0	285	1281	0	1565
ՊՄՊ	199673	23108	16092	8292	14871	15113	18741	17636	12729	8890	9744	5634	18281	169129
որից՝ կարգավորվող շուկայում	8031	643	4134	1511	1655	1746	2118	87	684	478	390	1089	1351	15885
ՊԵՊ	182962	3851	10291	10438	2776	9604	19322	4101	7728	18998	12723	17274	23637	140744
որից՝ կարգավորվող շուկայում	6621	268	2346	1186	98	1402	761	313	835	714	2495	1120	4778	16316
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	252522	26511	18003	19729	19522	999	1933	2747	2600	275	1187	563	5234	99304
որից՝ կարգավորվող շուկայում	5131	2133	815	860	1252	384	1494	1135	191	138	1075	281	1019	10777
Ընդամենը արժեթղթերով առուվաճառք	691470	55373	49921	41711	40680	83012	50574	39030	32508	35449	33075	33744	64133	559211
որից՝ կարգավորվող շուկայում	21727	3046	8770	3560	3010	30312	4401	1576	1730	1746	4247	3771	7147	73316
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց ԿԲ հետ գործառնությունների)	1764673	140463	144536	190655	282225	212313	237445	264871	246481	243996	276497	227444	324104	2791030
որից՝ կարգավորվող շուկայում	1773	61	123	124	187	253	272	110	0	331	338	245	134	2178
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձինք	32	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկեր	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
այդ թվում՝ ներդրումային ընկերություններ	8	9	9	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
այդ թվում՝ ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

[1] Ցուցանիշները հաշվարկված են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց տվյալների ագրեգացման միջոցով, որի պատճառով էլ կարգավորվող շուկայի շրջանառության ծավալները տարբերվում են «Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունները» աղյուսակում ներկայացված տվյալներից:

Հավելված 22. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքները և դրանց կառուցվածքն ըստ գործիքների

մլն ՀՀ դրամ

Ժամանակաշրջան	Գործարքների քանակը	Բորսայում արժեթղթերի առուվաճառքի գործարքների ծավալը			
		բաժնետոմսերով	պետական պարտատոմսերով	կորպորատիվ պարտատոմսերով	Ընդամենը
2005	1596	605	0	0	605
2006	1181	2150	0	477	2627
2007	319	1539	0	703	2242
2008	480	262	1662	2222	4146
2009	1108	98	4331	10545	14975
2010	805	128	5493	2816	8436
2011	587	200	5374	709	6283
2012	420	412	4183	417	5013
2013	765	1494	15101	5131	21727
2014	1531	28772	33766	10777	73316
Հունվար	67	2	911	2133	3046
Փետրվար	215	1476	6480	815	3046
Մարտ	156	3	2697	860	3046
Ապրիլ	92	4	1753	1252	3046
Մայիս	69	26780	3148	384	3046
Հունիս	110	28	2878	1494	3046
Հուլիս	83	41	400	1135	3046
Օգոստոս	77	20	1519	191	3046
Սեպտեմբեր	88	417	1192	138	3046
Հոկտեմբեր	100	2	3170	1075	3046
Նոյեմբեր	101	0	3490	281	3046
Դեկտեմբեր	373	0	6128	1019	3046

Հավելված 23. Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում ռեեստր վարող թողարկողների և արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը

Ժամանակաշրջան	Սեփականատերերի թիվը		
	Գրանցված արժեթղթեր	Չգրանցված արժեթղթեր	Ընդամենը
2004	97725	37210	134935
2005	94949	39550	134499
2006	28316	102584	130900
2007	24928	102559	127487
2008	6627	121702	128329
2009	7807	119901	127708
2010	7791	103885	111676
2011	7920	84558	92478
2012	7862	81085	88947
2013	2268	104733	107001
2014	2255	102967	105222

Հավելված 24. Ապահովագրական ընկերությունները 31.12.2014 թ. դրությամբ

1	«Այ էս Ջի» ապահովագրական ՍՊԸ
2	«Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
3	«Ինգո Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
4	«Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալություն» ապահովագրական ՓԲԸ
5	«Նաիրի Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
6	«Ռեսո» ապահովագրական ՓԲԸ
7	«Ռոսգոսստրախ-Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
8	«Սիլ Ինշուրանս» ապահովագրական ՓԲԸ

Հավելված 25. Ապահովագրական ընկերությունների հաշվեկշռային ցուցանիշներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	212377	214571	110288
	Բանկային հաշիվներ	1316542	967063	771337
	Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, այդ թվում՝	5179325	7503868	5514751
	ապահովագրավճարներ	4095105	5517768	4486108
	այլ գումարներ	1084220	1986100	1028643
	Համաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	29	92	92
	Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	87344	114785	119293
	Հատուցումների գծով պահանջներ, այդ թվում՝	587901	516078	454007
	համաապահովագրողների նկատմամբ			
	վերաապահովագրողների նկատմամբ	587901	516078	454007
	այլ անձանց նկատմամբ			
	Սուբռոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	296356	537883	772481
	Ավանդներ բանկերում	13813532	15326038	14200161
	Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններ	361722	1339996	100000
	Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին տրամադրված փոխառություններ	58607	53197	50969
	Իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառություններ	275683	278490	324201
	Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	2227266	5656541	4796667
	Պետական արժեթղթեր (ներառյալ՝ ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր)	3533138	3707463	4056399
	Ոչ պետական արժեթղթեր	362360	301115	219673
	Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի արժեզրկման կորուստների պահուստներ	-406	-817	
	Ոչ ընթացիկ ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում և այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ		2275196	731070
	Ուղղակի ապահովագրության, համաապահովագրության, վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների, ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների պահուստներ	-492173	-571489	-699922
	Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	1933089	2661942	2727265
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	513861	638886	539564
	Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2792895	2820967	2025416
	Հիմնական միջոցներ	2842869	2950753	2571950
	Այլ ակտիվներ	2467107	2714104	4034881
	Ընդամենը ակտիվներ	**38369424**	**50006723**	**43420543**

ՅԱՐՈՒՑՔԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Վճարվելիք հատուցումներ, այդ թվում՝	213126	231660	285343
	ուղղակի ապահովագրության գծով	213126	231660	285343
	համաապահովագրության գծով			
	վերաապահովագրության ընդունված ռիսկերի գծով			
	Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	522457	779935	366667
	Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	167957	109237	235826
	Համաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ			
	Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1415501	1624927	1694919
	Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններ և ստացված վարկեր	197280	4708196	1674940
	Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	6544	186280	72196
	Ապահովագրական պահուստներ, այդ թվում՝	16030077	17219349	15605013
	չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ	10833365	12195504	10824187
	ապահովագրողին ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված վնասների պահուստ	3005590	3196732	2223323
	տեղի ունեցած, սակայն դեռևս ապահովագրողին չներկայացված վնասների պահուստ	1005211	1270100	1306353
	մաթեմատիկական պահուստ			
	այլ պահուստներ	1185912	557013	1251151
	Ռեպո համաձայնագրեր	2159697	5611934	4489575
	Այլ պարտավորություններ	1875026	1084914	1014095
	Ընդամենը պարտավորություններ	**2055948**	**2481935**	**2223802**
ԿԱՊԻՏԱԼ	Կանոնադրական կապիտալ	11430006	14732372	14107606
	Գլխավոր պահուստ	318630	794418	772510
	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	369402	-894009	1560373
	Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ/վնաս	1261480	845573	-515918
	Կապիտալի այլ տարրեր	346292	490000	-166404
	Ընդամենը կապիտալ	**13725811**	**15968354**	**15758167**

Հավելված 26. Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տարեսկզբից առ 31.12.2012	Տարեսկզբից առ 31.12.2013	Տարեսկզբից առ 31.12.2014
Վաստակած ապահովագրավճարներ	**25795887**	**30325829**	**26711670**
Զուտ հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	31713554	31509276	25361889
Հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	35524775	35753284	30105077
Դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	689382	1036628	1282252
Հաշվեգրված վերաապահովագրավճարներ	-3171885	-3250858	-3599359
Դադարեցված պայմանագրերի գծով ստացվելիք վերաապահովագրավճարներ	50045	43479	138423
Զուտ փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	5917667	1183448	-1349781
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	6604584	1362147	-1371316
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնում	-686917	-178699	21535
Այլ եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով	**1258245**	**1123711**	**1234899**
Զուտ պարգևավճարներ վերաապահովագրողներից	983844	838344	1085050
Այլ եկամուտներ	274401	285368	149849
Ապահովագրական հատուցումներ	**13702768**	**18899128**	**15571296**
Համախառն մեծություն	14487034	19718688	22149731
Վերաապահովագրողի բաժինը	-784267	-819560	-6578435
Հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին	**-11554322**	**-12482201**	**-8987584**
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	-9428512	-11211541	-7909626
Համախառն մեծություն	-10492524	-13431597	-9832830
Վերաապահովագրողի բաժինը	1064012	2220056	1923205
Այլ պահուստներ	-2125810	-1270661	-1077958
Համախառն մեծություն	-2152246	-1367905	-1418876
Վերաապահովագրողի բաժինը	26436	97244	340918
Վերադարձներ տեխնիկական պահուստներից	**9956056**	**13123889**	**9569246**
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	8343010	11476871	8754537
Համախառն մեծություն	9503962	13212837	10865150
Վերաապահովագրողի բաժինը	-1160952	-1735966	-2110613
Այլ պահուստներ	1613046	1647019	814709
Համախառն մեծություն	1642485	1678203	883945
Վերաապահովագրողի բաժինը	-29439	-31184	-69236

Այլ ծախսեր ապահովագրության գծով	**4309696**	**5781037**	**4777461**
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	3278663	4409167	3822657
Վերաապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով միջնորդներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսեր	92976	105860	57199
Կարգավորման ծախսեր	185190	218419	166916
Այլ գործառնական ծախսեր	752867	1047592	730689
Տոկոսային եկամուտներ	**2040177**	**2449567**	**2826562**
Տոկոսային եկամուտներ ֆին. կազմակերպություններում ներդրված ավանդների, դրանց տրամադրված փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով	1436036	1649221	1819097
Տոկոսային եկամուտներ ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	4828	4264	5722
Տոկոսային եկամուտներ իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	44695	23364	22861
Տոկոսային եկամուտներ պետական արժեթղթերից	261851	425631	582495
Տոկոսային եկամուտներ ոչ պետական արժեթղթերից	11212	24925	26790
Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերից	270275	300955	350018
Այլ տոկոսային եկամուտներ	11280	21207	19579
Տոկոսային ծախսեր	**297848**	**898478**	**769159**
Տոկոսային ծախսեր ֆին. կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի, փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	296923	723653	769126
Այլ տոկոսային ծախսեր	925	174825	33
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	**546958**	**526988**	**970783**
Զուտ եկամուտներ ակտիվների օտարումից (վաճառքից)	24641	204949	336865
Ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ եկամուտներ	20239	243190	-112605
Արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում զուտ եկամուտներ	477544	19898	370662
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	24534	58950	375861
Ոչ տոկոսային ծախսեր	**8344253**	**9175190**	**7838787**
Կառավարչական ծախսեր	6208005	6956606	5957929
Ուսուցման ծախսեր	31791	21708	13706
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	1063077	718253	862551
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	1041380	1478623	1004601
Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ (վերադարձ)	**446055**	**979195**	**959227**
Շահույթ մինչև շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	**942381**	**-665244**	**2409645**
Շահութահարկի գծով ծախս	**180179**	**91418**	**515412**
Շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	**762202**	**-756663**	**1894234**
Շահաբաժիններ	**52000**	**125820**	**41940**
Չբաշխված շահույթ	**710202**	**-882483**	**1852294**

Հավելված 27. Ապահովագրական ընկերությունների կարևորագույն ցուցանիշները՝ ըստ ապահովագրության դասերի

հազար ՀՀ դրամ

	Ոչ կյանքի ապահովագրության դասեր	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակ 31/12/2014	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վճարված ապահովագրական գումարներ 31/12/2014	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վերապահովագրական գումարներ 31/12/2014	Տարեկզքից առ 31/12/2014 հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	Տարեկզքից առ 31/12/2014 հաշվեգրված վերապահովագրավճարներ	2014 թվականի ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումներ	Վերապահովագրողների բաժինը 2014 թվականի ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումներում
1	Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	130142	193192536	19383105	525193	29130	79228	-
2	Առողջության ապահովագրություն	8261	172791513		4380448	-	4640628	-
3	Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	10798	85740340	38132744	2182714	561647	1309129	458779
4	Երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	-	-		-	-	-	-
5	Օդանավերի ապահովագրություն	9	71790037	71790036	333075	258669	-	-
6	Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	-		-	-	-	-
7	Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	1144	75736961	69347030	678492	364308	567598	542118
8	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	18606	1838870506	1280681460	2054959	1161372	4829037	4758401
9	Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	4581	158314779	78113555	286460	192145	6595	696
10	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	16636	337507523	20973621	133392	15731	22311	4646
11	Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	10	1095568168	1095568168	347400	267767	-	-
12	Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-		-	-	-	-
13	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	1221	330277659	308924608	604528	378760	76576	55906
14	Վարկի ապահովագրություն	1	2513087		5025	-	-	-
15	Երաշխիքի տրամադրում	-	-		-	-	-	-
16	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	37	40798540	34271643	285963	262876	738246	728218
17	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	-	-		-	-	-	-
18	Աջակցության ապահովագրություն	13253	408840445	233314738	504401	106952	88855	29462
19	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	390194	4724141495	-	17783173	-	9791527	-
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**594893**	**9536083589**	**3250500709**	**30105222**	**3599357**	**22149730**	**6578227**

Հավելված 27. Ապահովագրական ընկերությունների կարևորագույն ցուցանիշները՝ ըստ ապահովագրության դասերի *(շարունակություն)*

%

	Ոչ կյանքի ապահովագրության դասեր	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակ 31/12/2014	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի ապահովագրական գումարներ 31/12/2014	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վերապահովագրական գումարներ 31/12/2014	Տարեսկզբից առ 31/12/2014 հաշվեգրված ապահովավճարներ	Տարեսկզբից առ 31/12/2014 հաշվեգրված վերապահովավճարներ	2014 թվականի ընթացքում հաշվեգրված ապահովառուծքներ	Վերապահովագրողների բաժինը 2014 թվականին հաշվեգրված ապահովառուծքներում
1	Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	21.9%	2.0%	0.6%	1.7%	0.8%	0.4%	0.0%
2	Առողջության ապահովագրություն	1.4%	1.8%	0.0%	14.6%	0.0%	21.0%	0.0%
3	Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	1.8%	0.9%	1.2%	7.3%	15.6%	5.9%	7.0%
4	Երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
5	Օդանավերի ապահովագրություն	0.0%	0.8%	2.2%	1.1%	7.2%	0.0%	0.0%
6	Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
7	Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	0.2%	0.8%	2.1%	2.3%	10.1%	2.6%	8.2%
8	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	3.1%	19.3%	39.4%	6.8%	32.3%	21.8%	72.3%
9	Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	0.8%	1.7%	2.4%	1.0%	5.3%	0.0%	0.0%
10	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	2.8%	3.5%	0.6%	0.4%	0.4%	0.1%	0.1%
11	Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.0%	11.5%	33.7%	1.2%	7.4%	0.0%	0.0%
12	Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
13	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	0.2%	3.5%	9.5%	2.0%	10.5%	0.3%	0.8%
14	Վարկի ապահովագրություն	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
15	Երաշխիքի տրամադրում	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
16	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	0.0%	0.4%	1.1%	0.9%	7.3%	3.3%	11.1%
17	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
18	Աջակցության ապահովագրություն	2.2%	4.3%	7.2%	1.7%	3.0%	0.4%	0.4%
19	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	65.6%	49.5%	0.0%	59.1%	0.0%	44.2%	0.0%
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**	**100.0%**

Հավելված 28. Գրավատների ցուցանիշները

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տրամադրված վարկերի ծավալը	Ներգրավված միջոցները	Գրավատների քանակը
31.12.2007	2410	1673	63
31.03.2008	3921	2433	68
30.06.2008	5147	3312	103
30.09.2008	9930	6625	116
31.12.2008	12954	9063	138
31.12.2009	15103	9193	143
31.12.2010	14151	12209	148
31.12.2011	8389	10522	142
31.12.2012	3921	2433	68
31.12.2013	5147	3312	103
31.12.2014	9930	6625	116

Հավելված 29. Գրանցված վճարահաշվարկային կազմակերպությունները 31.12.2014 թ. դրությամբ

1	«Հայփոստ» ՓԲԸ
2	«Ի-Դրամ» ՍՊԸ
3	«Մոբի դրամ» ՓԲԸ
4	«Մանի տուն» ՍՊԸ
5	«Թել-Սել» ՓԲԸ
6	«ՏաՂԴեմ Փեյմինթս» ՍՊԸ
7	«Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ
8	«Իզի Փեյ» ՍՊԸ

Հավելված 30. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Փոխանցումներ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Թղթային վճարային հանձնարարականներով [1]	2076422	3384516	4804497	6806481	6878130	1558323	1947556	2280818	2465454
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով [1]	3394735	5852703	10289081	7793560	10141239	10054213	10568616	12103431	18297163
Չեկերով	7571	5954	17286	23744	19355	22507	30292	24276	6994
Այլ դեբետային գործիքներով [2]	4416	2466	693	866	260	264	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	11322	17035	24109	30750	40202	63359	89745	105786	132217
Ընդամենը	5494466	9262675	15135666	14655401	17079186	11698665	12636209	14514310	20901828

Հավելված 31. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների քանակը

Փոխանցումներ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Թղթային վճարային հանձնարարականներով [1]	988964	1197760	1418090	1803287	1907845	3369279	3644266	4025991	4931024
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով [1]	1412116	1933016	2972924	3943374	4934316	5994470	8710110	9479553	9754949
Չեկերով	8931	7152	11790	14174	10562	11327	12042	10750	3923
Այլ դեբետային գործիքներով [2]	5318	3195	2014	2512	2145	2429	0	0	0
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	212387	442100	638753	916178	1203498	1850159	2805023	3496610	4565205
Ընդամենը	2627716	3583223	5043571	6679525	8058366	11227664	15171441	17012904	19255101

[1] Շահառուի բանկին/մասնաճյուղին ներկայացված հանձնարարականներ: Ընդգրկված չեն առևտրային բանկի ներբանկային փոխանցումները, բացառությամբ վերջիններիս հաճախորդների միջև իրականացված փոխանցումների:

[2] Պահանջագրեր և այլ դեբետային փոխանցումներ:

Հավելված 32. Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով կատարված փոխանցումները և ստացումները

Համակարգեր		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ընդամենը փոխանցումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	38513	39224	38945	41759	51779	62402	79048	87164	100935
	քանակը	95460	81563	88778	107088	124911	144473	172868	188700	227135
Ընդամենը ստացումներ	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	315469	383860	439499	362703	430467	523739	641427	729736	678153
	քանակը	1253637	1522420	1636683	1539255	1865449	2268758	2797158	3309165	3676625
Շրջանառությունը	ծավալը (մլն ՀՀ դրամ)	353981	423084	478444	404462	482246	586142	720475	816900	779088
	քանակը	1349097	1603983	1725461	1646343	1990360	2413231	2970026	3497865	3903760

Հավելված 33. Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
«ArCa» քարտեր	92283	142482	200190	282164	306070	391936	492126	564503	546509
VISA	90733	139280	165894	201589	269771	363691	520703	652398	712211
MasterCard	11817	23665	47769	61108	115943	181455	264539	299815	320653
Միջազգային այլ քարտեր [1]	14280	22425	40504	34570	37514	40666	45581	47813	58599
Ընդամենը	209113	327852	454357	579431	729298	977748	1322949	1564529	1637972

Հավելված 34. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Պլաստիկ քարտեր	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
«ArCa» քարտեր	45471	74889	117550	173445	212886	247255	290960	281344	369630
VISA	60511	90234	127129	151623	219144	308579	450472	473840	632435
MasterCard	12664	19904	39164	62331	77338	113742	174090	186681	264593
Միջազգային այլ քարտեր [1]	19598	28608	42528	40849	48982	69163	84249	75962	85929
Ընդամենը	138245	213634	326371	428248	558350	738739	999771	1017826	1352587

Հավելված 35. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
«ArCa» քարտեր	1408879	2081054	2915892	4177660	5261125	6089528	7031742	6607540	7770993
VISA	1008054	1436478	2090858	2602572	3577094	5072749	7244453	8942737	11398710
MasterCard	169523	319341	653957	1158843	1519906	2329923	3450684	4043194	5315173
Միջազգային այլ քարտեր [1]	443113	591677	925427	908977	934806	1068791	1140836	1118507	1395843
Ընդամենը	3029569	4428550	6586134	8848052	11292931	14560991	18867715	20711978	25880719

[1] Այդ թվում՝ HSBC debit, AmEx և այլ քարտեր: